

ЧЫМ ПРЫВАБЛІВАЕ ШАНХАЙСКАЯ АРГАНІЗАЦЫЯ СУПРАЦОЎНІЦТВА

5

КЛІМАТЫЧНЫЯ СЦЭНАРЫЇ БУДУЧЫНІ

9

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

29 ЧЭРВЕНА 2024 г. СУБОТА

№ 126 (30260)

«Вы — сімвал будучыні, будучыні роднай Беларусі»

Дарэгі юнакі і дзяўчаты! Сядзіце вясёлыя са змеем моладзі і студэнтаў.

Гэтае яркае і светлае свята ўвасабляе мары аб вялікіх дасягненнях. Менавіта ў маладосці вызначаецца наш шлях. Выбар прафесіі, стварэнне сям'і, нараджэнне дзяцей — найважнейшыя падзеі, якія закладаюць фундамент паспяховага жыцця.

Цяжкае кожнае імгненне, напалняючы кожны дзень падзеямі і дасягненнямі, апраўдвае званне самай актыўнай і мэтанакіраванай часткі грамадства. Вашы энергія, аптызм, шчырасць, жаданне працаваць на карысць Радзімы служыць залогам развіцця і росквіту Беларусі.

Свет, які імквіа змяняцца, чакае ад вас рашучых крокаў і ўчынкаў. Увасабляючы ў жыцці самыя смелыя ідэі і задумкі.

Будзьце вартыя сваіх вялікіх крокаў. Прымаючы багаты родны зямлі, умцоўвайце народнае адзінства, захоўваючы гістарычную памяць і нацыянальныя традыцыі.

Няхай кожны знойдзе сваё прызначэнне і годна правяць сабе на выбарным шляху. Са святам вам, маладыя грамадзяне нашай краіны!

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр ЛУКАШЭНКА.

3 якімі парадамі ад Прэзідэнта пачынаюць новае жыццё найлепшыя выпускнікі

Амбіцыйныя, таленавітыя і, нягледзячы на сваю маладосць, паспяхова людзі сабраліся ў Палац Незалежнасці. Па традыцыі Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка кожны год сустракаецца з найлепшымі выпускнікамі нашых найвышэйшых навучальных устаноў, каб пачуць іх заслужаныя ўзнагароды і даць некаторыя каштоўныя парады. З дапамогай навукова-педагагічнага дзейнасці і значны ўклад у падрыхтоўку кваліфікаваных спецыялістаў і развіццё творчых здольнасцяў таленавітай моладзі Падзяка Прэзідэнта Беларусі аб'яўлена найлепшым выкладчыкам. За выдатныя поспехі ў вучэбна і грамадскую дзейнасць Падзяку Прэзідэнта атрымалі найлепшыя выпускнікі ВНУ.

«Сёння лёс цалкам заслужана прыве вас у святу святых палітычнага жыцця краіны — у Палац Незалежнасці — прыватна гаспадарыць дзяржаўныя каардынатары і ўдзельнікі ў развіццё нашай краіны. Тут бываюць розныя людзі: высюкі замежныя госці, вышэйшыя службовыя асобы, людзі, якія атрымліваюць дзяржаўныя ўзнагароды і навуковыя ступені. Але менавіта ва ўвасабленні прынцыпаў у гэтыя моманты будзе і ўрачысты падзея асабліва сэнс. Вы — сімвал будучыні, будучыні роднай Беларусі».

«Найлепшае даніна памяці» Асобна Прэзідэнт звярнуў да выкладчыкаў. Ён падзякаваў ім за вялікую працу. «Перш чым увайсці ў аўдыторыю і ўзначаліць навукальны працэс, вы прайшлі вялікі шлях. Вы шмат вучыліся, працавалі і працягвалі ўдасканальваць свае кампетэнцыі. Бо ў вашай прафесіі трэба іці ў навуку і вясці за сабой вучняў, накіраваць іх», — сказаў беларускі лідар. Ён шчыра пажадаў сіл, цярпення і гонару за кожнага выхаванца.

Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу, што сустрача праходзіць напярэдадні галюнага дзяржаўнага свята — Дня Незалежнасці і 80-й гадавіны вызвалення Беларусі. «Сённяшняй цырымонія ўшаноўвання найлепшых выпускнікоў і найлепшых выкладчыкаў і ёсць наша з вамі даніна памяці пакаленню пераможцаў. Кожны поспех — гэта падзяка героям, якія змагаліся і паміралі за мірную будучыню. Мы не пабудавалі, і мы абавязкова не зберажам», — запэўніў беларускі лідар.

На памяць аб сустрэчы Прэзідэнт падарыў шматграннік, які сімвалізуе разнастайнасць дасягненняў Беларусі. Кожная грань увасабляе гісторыю пераможцаў нашай дзяржавы ў розных галінах дзейнасці: адукацыі, прамысловасці, сельскай гаспадаркі, спорту, навіцкіх гістарычных забарот, прыродныя рэсурсы, працавітасці беларусаў, адзінства розных людзей. Аб'яднання разам, гэтым сімвалам увасабляюць маналітынасць Беларусі.

СТАР. 2

Справы саюзныя

ІНТЭГРАЦЫЯ ВЯЛІКІХ МАГЧЫМАСЦЯЎ

Акцэнтны пленарнага пасяджэння XI Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі

Нягледзячы на сучасныя выклікі і пагрозы, шматлікія абмежаванні з боку несаяюсчых краін, Беларусі і Расіі паспяхова развіваюцца, з улікам нацыянальных інтарэсаў удакладняюцца саюзныя інтэграцыя. Удзельнічаючы ў гэтым ліку дзякуючы Форуму рэгіёнаў, які стымулюе ўзаемадзеянне абласцей Рэспублікі Беларусі і суб'ектаў Расійскай Федэрацыі ў гандлёва-эканамічнай, інвестыцыйнай і гуманітарнай сферах. За мінулыя дзесяці гадоў у межах Форуму было падпісана 586 пагадненняў рознага ўзрўно, заключана камерцыйных кантрактаў на агульную суму больш за 20,5 мільярда беларускіх рублёў. Па суме заключаных кантрактаў адзначаюць Форум рэгіёнаў перацягнуў напярэдняе рэкорды: партнёры наблізіліся да сумы больш як 1 мільярд 100 мільянаў беларускіх рублёў. Усяго на плячэ сёлётнага форуму падпісана звыш 250 дакументаў.

камерцыйных кантрактаў на агульную суму звыш 450 мільярдаў расійскіх рублёў. Дасягнуты суўзныя поспехі ў навукова-тэхнічнай і адукацыйнай палітыцы», — сказаў беларускі лідар. Паводле яго слоў, цілер на парадках для форуму заканамерна выходзіць пытанні пабудовы інвацыцыйнай эканомікі Саюзнай дзяржавы, паколькі ў сучасным свеце забеспячэнне тэхналагічнага суверэнітэту і нацыянальнай беспякні немагчыма без распрацоўкі і ўкаранення інвацыцыйных рашэнняў. «У Беларусі і Расіі для гэтага ёсць усе неабходныя ўмовы.

У нас захаваліся найлепшыя навуковыя школы, забяспечана моцная матэрыяльная база. Развіваюцца адзіныя прамысловыя палітыка і фарміруюцца адзіны навукова-тэхналагічны прастора. І самае галоўнае — мы маем моцны чалавечы патэнцыял», — сказаў Прэзідэнт Беларусі і выказаў упэўненасць у тым, што ідэі чырашага Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі знойдуць сваё ўвасабленне: «Мы выйдзем на новы ўзровень саюзнай інтэграцыі, развіцця перадавых тэхналогій і інвацыцый, рэалізацыі нашых стратэгічных прыярытэтаў».

У сваю чаргу Прэзідэнт Расіі Уладзімір Пуцін у сваім відэазвароце адзначыў, што рухавіком гандлю Беларусі і Расіі з'яўляюцца менавіта рэгіёны. Вялікую практычную карысць для патрыятычнага расійска-беларускага міжрэгіянальнага супрацоўніцтва прыносяць інтэграцыйныя працэсы, якія развіваюцца як у рамках Саюзнай дзяржавы, так і па-за яе ў рамках Еўразійскага эканамічнага саюза, зазначыў Прэзідэнт РФ: «Менавіта

дзякуючы ўсё больш ценнай інтэграцыі нашых краін, у якім бы рэгіёны яны ні знаходзіліся, атрымліваюць магчымасць працаваць ва ўмовах адзінага эканамічнага поля, без бар'ераў і перашкод. Гэта непасрэдна датычыцца і сфер навукі, тэхналогій і інвацыцый — менавіта тыя кірункі ўзаемадзеяння, якія абмяркоўваліся гэтымі днямі на форуме». Прэзідэнт Расіі таксама скарыстаўся выпадкам і паднімаўва Беларусь з над'юдадзічным Днём Незалежнасці і 80-годдзем вызвалення ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

«Забяспечыць няўхільнасць інвацыцыйнага развіцця»

Як звярнула увагу Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Наталія КАЧАНАВА, важнае такою дыялогавай пляцоўкай, як Форум рэгіёнаў, чыжа пераацэнна. «Гэта той фармат стратэгічнага супрацоўніцтва, якім мы гарымся і па праве можам называць здабыткам нашых брацкіх народаў», — падкрэсліла яна. — За невялікі па гістарычных межах перыяд Форум рэгіёнаў Беларусі і Расіі стаў адным з сімвалаў Саюзнай дзяржавы. За дзесяцігоддзе гэты міжрэгіянальны саміт, які традыцыйна праводзіцца пад эгідай Савета Рэспублікі і Савета Федэрацыі з улікам шырокага прадстаўніцтва высокакваліфікаваных спецыялістаў, бізнесу, вучоных, набыў свой асаблівы, непаўторны стыль і працягвае прырастаць смелымі, амбіцыйнымі ўчыткамі. На яго пляцоўках заключана 586 пагадненняў, падпісаны

СТАР. 3

Сіпа — у рэгіёнах

Да ўдзельніцкай форуму па відэасувязі звярнуліся кіраўнікі нашых краін.

Форум рэгіёнаў — адзін з самых паспяхоўных і рэзультатыўных праектаў Саюзнай дзяржавы, адзначыў у сваім відэазвароце Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка. «Форум стаў унікальнай дыялогавай пляцоўкай, набыў свой асаблівы, непаўторны стыль і працягвае прырастаць смелымі, амбіцыйнымі ўчыткамі. На яго пляцоўках заключана 586 пагадненняў, падпісаны

Адзіным фронтам адказваем на выклікі сучаснасці

З выступлення Старшын Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Н. І. КАЧАНАВА на закрыцці першай сесіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь восьмага склікання

З выступлення Старшын Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь І. П. СЕРГІЕНКА на закрыцці першай сесіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь восьмага склікання

Асноўны змест першай сесіі быў абумоўлены рэалізацыяй мэтавых уставак Паслядняй міраўнікі дзяржавы беларускаму народу і Нацыянальнаму сходу Рэспублікі Беларусь, якое ўпершыню ў гісторыі суверэннай рэспублікі прагучала з трыбуны Усебеларускага народнага сходу.

Мы адказна выконвалі даручэнні нашага Прэзідэнта, непасрэдна ўдзельнічалі ў выпрацоўцы і рэалізацыі дзяржаўнай сацыяльна-эканамічнай палітыкі, актыўна працавалі і абаранялі нацыянальны інтарэсы нашай краіны на міжнародных пляцоўках.

СТАР. 2

Зварывае сваю работу першая сесія Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь восьмага склікання. Мы аператыўна прыступілі да выканання сваіх абавязкаў з улікам задач, пастаўленых кіраўніком дзяржавы, рашэннямі VII Усебеларускага народнага сходу, праграмнымі дакументамі краіны.

Нашы прыярытэты — абарона суверэнітэту, умацаванне беспякні, стварэнне належных умоў для дынамічнага развіцця эканомікі пры выкананні прынцыпу сацыяльнай справядлівасці — застаюцца нязменнымі.

СТАР. 2

ШТО Ё СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Польскія ўлады плануецца выдзеліць звыш 12 мільярдаў долараў на будаўніцтва сховішчаў

Польскія ўлады плануецца прафінансавана будаўніцтва сховішчаў у прыратных дамах, а таксама падземнай інфраструктуры ў балюнах МВС і Міністэрства. Да 2034 года на гэтую ініцыятыўну плянуецца вылучыць каля 12,5 млрд. Аб гэтым паведаміла ТАСС са спасылкай на газету Rzeczpospolita. Згодна з падрыхтаваным МВС праектам закона аб абароне насельніцтва і грамадзянскай абароне, ведаства рытукіе фінансы для «субсідыравання будаўніцтва, мадэрнізацыі або рэканструкцыі, абслугоўвання ахоўных збудаванняў, а таксама стварэння ўстойлівай інфраструктуры, прызначанай для патрэб грамадзянскай абароны, у тым ліку забароненай бесперабойнага вода- і энергазабеспячэння з магчымасцю яго выпрацоўкі ў раз'меркаванай сістэме». Паводле інфармацыі польскай службы пажнарнай аховы, летас агульная колькасць укрыццў ў краіне перавысіла 300 тысяч, большасць з іх знаходзіцца ў неналежным стане. Яны разлічаны на адначасовае знаходжанне прыкладна 1,1 мільёна чалавек.

Характэрна, што пераважная большасць смерцў прыпала на мужчын. Паводле ацэнак спецыялістаў, у 2019 годзе ва ўсім свеце налічвалася каля 400 мільёна чалавек, якія пакутуюць ад расстройтваў, звязаных з ужываннем алкаголю і наркатыкаў, у 209 мільянаў з іх былі алкагольна залежныя. Агульная колькасць смерцў застаецца непрыемна высокай. Самыя высокія паказчыкі смертнасці назіраюцца ў Еўрапейскай і Афрыканскіх рэгіёнах. Пры гэтым самая высокая доля смерцў, звязаных з алкаголем, у 2019 годзе фіксавалася сярод маладых людзей ва ўзросце 20—39 гадоў.

Турмы Вялікабрытаніі запоўнены, месяцы для зняволеных хутка скончацца

На працягу некалькіх дзён у турмах Вялікабрытаніі скончацца турмы, што падвергне высокай рызыцы мясцовыя насельніцтва. Пра гэта паведаміла «Сінхуа» са спасылкай на PGA. Прадстаўнікі Асацыяцыі нацнальнай турмаў (PGA) заяўляюць, што паліцыя не змогуць затрымаць людзей, паколькі іх не будзе дзе ўтрымліваць. «З прычыны таго, што адбываецца, суды і паліцыя больш не змогуць свабодна і законна затрымаць падварушальнікаў», — адзначаюць у адкрытым лісце ведастваў, які накіраваны нацнальным лідарам Вялікабрытаніі. «Над парозам знаходзіцца беспякні мясцовага насельніцтва, паколькі людзі, якія навіны сядзець у турме, застаюцца блукаць па вуліцах беспякарнымі», — дадалі ў PGA. Як вядома, урад Вялікабрытаніі 15 мая вырашыў датэрмінова вызваліць частку злчынаўцаў у сувязі з перапоўненасцю турмаў.

МАЛАДАЯ ДЫ РАНАНЯ

У Брэсцкай вобласці створаць адукацыйныя кластары для выхавання IT-пакалення.

Тэрміновыя рублёвыя дэпазіты фізических асоб у Беларусі ў маі павялічыліся да 69,9 млрд.

БелАЭС сумарна выпрацавала 31,5 млрд кВтг электраэнергіі.

Кожны трэці кінаграм каўбасы на рынку Беларусі — з Брэста.

На «Ліста Сталіна» 3 ліпеня пусціць экспрэсны маршрут.

Спарткаліда наймацнейшых спартсменаў Беларусі і Расіі пройдзе ў 2025 годзе.

МАЛАДАЯ ДЫ РАНАНЯ

Пачым першая бульба?

Ранняя бульба, як вядома, не захоўваецца. На захоўванне ў нашых шыроках закладаюць сяроднасьпелыя і сярэдняпозныя сарты (познія ў Беларусі не высаіваюць, ім не хапае цяпла на увесць перыяд вегетацыі). А маладая бульбачка пры працяглым захоўванні губляе смакавыя якасці. Так што гэта абсалютна экспілюзій пацукі летя: з гразкі на стол, адварыць і пуліне і паспяць кропчыкам...

Гэта і найлепшы гарнір, прычым для чаго заўгодна: ад брутальных свінных адбійных да арыстакратычнага стэйка з ласоса, этнаграфічных свкаркі або селядца. І нават увугле самастойнага стравы. Дранікі? Можна і дранікі з маладой бульбачкай прыгатаваць, хоць турмаквані падзяліліся. Але пра гэта пазней.

Ідзе падпіска на «Звязду» на III квартал і II паўгоддзе 2024 года. Мы аб'ячаем нясумны час з любімай газетай. ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

«Вы — Сімвал будучыні, будучыні роднай Беларусі»

(Заканчэнне)
Пачатак на 1-й стар.

Аляксандр Лукашэнка падзякаваў за гэту сустрэчу: «Зіма, маладымі, мэта-накіраванымі, сам становішчам маладзейшым, настрой зусім існы перад святам. Я заўжды хвалюся, які сапраўды сапраўды моладзь, я заўжды думаю аб тым, як вы ўспрымаеце нашу палітыку. І тут сутыкаюцца і цілыя і будзіць, але розныя меркаванні, розныя разуменні жыцця».

Прэзідэнт расказаў маладым людзям і пра сваю мру: «Мая мру я тым, каб вы правільна ацанілі і правільна успрынялі тое, што цяпер адбываецца, таму што аснова жыцця, запомніце, не ў разуменні, а ў стварэнні працы. А стварэння праца — гэта выкарыстанне ўсяго таго досведу і дасягненняў, якія выпрацавала чалавечая дасва. Мы кажаем збіраць і гэтак далей. Мы шмат зрабілі, але зусім нішмат у параўнанні з тым, што было зроблена да нас. Аднак, каб мы не сталі на плячах гігантаў, які казалі вядліка, каб мы не выкарыстоўвалі тое, што да нас было створана, мы б сёння і не сустракаліся з вамі. Таму шануйце тое, што было створана да вас, выкарыстоўваеце гэта. Выкарыстоўвайце не толькі як фундамент для будаўніцтва свайго асабістага жыцця, але і дзяржавы, свайой краіны і цэлым. Хаця лёс любой дзяржавы, жыццё любой дзяржавы — гэта лёс кожнага з нас».

Прынамсі дарослае жыццё з адказнасцю і працай дасягненне высокіх мэт пачынаецца з таго, што было зроблена да нас. Аднак, каб мы не сталі на плячах гігантаў, які казалі вядліка, каб мы не выкарыстоўвалі тое, што да нас было створана, мы б сёння і не сустракаліся з вамі. Таму шануйце тое, што было створана да вас, выкарыстоўваеце гэта. Выкарыстоўвайце не толькі як фундамент для будаўніцтва свайой асабістага жыцця, але і дзяржавы, свайой краіны і цэлым. Хаця лёс любой дзяржавы, жыццё любой дзяржавы — гэта лёс кожнага з нас».

Валерыя ЦІЦКО.

У тэму

«Час выбраў мяне!»

Пра свае дасягненні і планы на будучыню расказалі і героі дня — найлепшыя выпускнікі і выкладчыкі, якія, безумоўна, запоўняць наўрадзі гэты дзень. Стэфанія-Віталія Віннічан сёлета скончыла юрыдычны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта. Яна жыве ў Італіі (у цяперашнім часе ў мадэра-школьскім гораду). Дзяўчына вучылася ў Ліцы БДУ, таму выбар універсітэта быў вядомым. «Паступілі на юрыдычны факультэт БДУ, я зразумела, што на сваім месцы, што мне там камфортна і я гатовая развівацца ва ўсіх сферах, якія прапануе мне мой аддзячэнні лёс». Гэта і навуковы шлях, я маю 18 навуковых публікацый, тытул пераможцы Беларускай студэнцкай юрыдычнай алімпіяды, тытул пераможцы Беларускай рэспубліканскай Лігі дэбатэў. Вядома, гэта і аддзячэння дзяржавы, паколькі «вучыцца, вучыцца і яшчэ раз вучыцца» — гэта галоўны запавед для студэнтаў. Я лічу, калі ты паступіў ва ўніверсітэт, дораць два экзамены — ты павінен апраўдаць наміненні сваёй вышэйшай школы і ўсім укладзевай вышэйшай школы. Вядома, скончыўшы ўніверсітэт, быць першым усюды — цалкам магчыма. І гэта прывяло мяне да Падзякі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь», — падзялялася Стэфанія-Віталія. Яна расказала, што ўжо некалькі разоў наведвала Памілак Незалежнасці на вельмі прыгожым навагодку, адной з якіх стала падпісанне рашэння Канстытуцыйнага рэферэндуму ў 2022 годзе. «Там я зразумела, што абавязкова соды ўвясці спечатку на Падзяку Прэзідэнта, а потым як дзяржаўны сьпевак. Я хачу аддаць усё свае веды, энэргію і сілы дзяржаве, якая так шмат мне ўклала. Хацелася б быць сябе на высокіх дзяржаўных пасадах, але разумею, што перад гэтым мяне чакае цярплівы шлях. Я яго не боюся, таму што гэты час выбраў мяне», — адзясняла яна.

Павэла Радзіман — выпускніца інстытута кіраўнічых кадраў Асамблеі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь — у студэнцкай гады шмат увагі ўдзяляла навуковай дзейнасці, узначальвала студэнцкае навуковае таварыства Акадэміі кіравання. Мэтай гэтай арганізацыі было ўдзячэнне студэнцкай моладзі ў навуку і яе папулярнасці. Адыміраванай ад навуковай дзейнасці на планеці ў рэспубліцы быў Радзіман Павел. Павел Савін, начальнік кафедры Інстытута пагранічнай службы, расказаў, якія знісілі падыход да сучаснай моладзі. Па яго словах, сакрэт прымчы — трыба самаму пастаняна вучыцца і быць на адной хвалі са сваімі студэнтамі. А для гэтага трэба і ў размаўляццях, і ў вышэйшай і ў занятках, і падчас індывідуальных работ і ў групавых, і падчас індывідуальных работ. І ў групавых, і падчас індывідуальных работ. Тым больш, які заўсёды ў Паве Савіна, асаблівае ваеннай ВНУ ў тым, што студэнты і выкладчыкі пастаняна знаходзяцца ў адным калектыве.

Павэла Радзіман — выпускніца інстытута кіраўнічых кадраў Асамблеі кіравання пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь — у студэнцкай гады шмат увагі ўдзяляла навуковай дзейнасці, узначальвала студэнцкае навуковае таварыства Акадэміі кіравання. Мэтай гэтай арганізацыі было ўдзячэнне студэнцкай моладзі ў навуку і яе папулярнасці. Адыміраванай ад навуковай дзейнасці на планеці ў рэспубліцы быў Радзіман Павел. Павел Савін, начальнік кафедры Інстытута пагранічнай службы, расказаў, якія знісілі падыход да сучаснай моладзі. Па яго словах, сакрэт прымчы — трыба самаму пастаняна вучыцца і быць на адной хвалі са сваімі студэнтамі. А для гэтага трэба і ў размаўляццях, і ў вышэйшай і ў занятках, і падчас індывідуальных работ і ў групавых, і падчас індывідуальных работ. Тым больш, які заўсёды ў Паве Савіна, асаблівае ваеннай ВНУ ў тым, што студэнты і выкладчыкі пастаняна знаходзяцца ў адным калектыве.

Адзіным фронтам адказваем на выклікі сучаснасці

(Заканчэнне)
Пачатак на 1-й стар.

Растаючая ацэнкаў парламентарна-дзяржаўнага, падрыхтоўка ключавых мерарышчават і вядучым годзе — гэта работа ашчыццельцаў ў цесным узаемадзеянні Савета Рэспублікі і Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь. У рамках рабочай сустрэчы члену Прэзідыума Савета Рэспублікі і Савета Палаты прадстаўнікоў вызначаны асноватарыя прыпыткі нашага ўзаемадзеяння: мы павіны працаваць разам, і сёння якія ніколі павіны аддзячэння пачаць і адзінасця.

Заканчэнная работа Савета Рэспублікі працягнула прытрымлівацца вядучай шляху развіцця беларускай прававой сістэмы, грунтуючыся на падмурку, закладзеным парламентарна-парлаўдзінскія скліканні. Нам удалося ашчыццельцаў «бішэвы» пераход паміж скліканні, забяспечыўшы паступальнасць, планернасць і сістэмнасць заканадаўча працэсу.

Сфера адказнасці Савета Рэспублікі не абмяжоўваецца выключна на заканадаўчій дзейнасцю. Наша агульная задача разам з урадам, мисцовымі органамі ўлады — забеспячэнне наўдзячна эканамічнага росту і эфектыўнай работнасці сфераў жыцця.

Працягваючы экспартны савет пры Саўеце Рэспублікі ў абноўленым складзе. З пачатку бігучага склікання на яго разгляд паступіла каля дзясці найважнейшых дакументаў. Вынікі правадзенай работы пашыраючыся, што функцыянальнае дадатковае эканамічнае «фільтры» дазваляе прымаць уважэння і абдуманыя рашэнні, усеахвапа разглядаць палітычныя рывачкі і ацэньваць патэнцыяльныя рызыкі ад іх рэалізацыі на практыцы.

Нам неабходна прадужыць выкананне ў поўным аб'ёме плана падрыхтоўкі праектаў заканадаўчых актаў на 2024 год, дасягну аддазва на выклікі сучаснасці, апраўдываючы іх. Кожны наш закон павінен быць законам развіцця, і шмат у чым гэта залежыць ад правільнасці зробленых высноваў, аналізу бігучай сітуацыі і прагнозу будучыні.

Надзвычай важна захаваць існуючую традыцыю сапраўдны на роднай заканаўчарчы і ўпэўнена рыходзіць да стратэгічных мэты — парламентар павінен быць цэнтрам прагрэсіўнай заканаўчарчы, якія цалкам увабалея найперш сучаснасць рэальнага грамадскага жыцця і зыходзіць з агульнай стратэгіі развіцця беларускай дзяржавы.

За гады суверэннага шляху ў Беларусі створана ўласная ўнікальная мадэль грамадскага развіцця. У аснове нашай дзяржаўнай палітыкі — чалавек з яго праблемамі, патрабамі і інтарсамі. Справядлівасць, адказнасць, клопат аб людзях — простыя і зразумелыя прынцыпы, якія выкрывіталіваліся за мінулыя тры дзесяцігоддзі і на якія ўважваецца беларускае грамадства.

Адным з правераных часам інструментаў дзяржавы, які ўстаўся, з'яўляецца работа з насяляльніцтвам. Тут — шырокае поле для дзейнасці ўсёх дзяржаўных органаў і службовых асоб і перш за ўсё для тых, хто носіць высокае званне народных прадстаўнікоў, — для нас з вамі.

Члены Савета Рэспублікі востма склікання неадкладна ўключылі ў работу ў гэтым кірунку. Ужо праведзена 77 асабных прыёмў, 27 працэнт тэлефонных ліній больш за 220 сустрэч з працоўнымі калектывамі і насяляльніцтвам па месцы жыхарства. Разгледжана больш 17 тысяч зваротаў.

Аднак гэты гэты работы трэба наарочнаць. Грамадзяне павіны быць упэўнены, што гэта быць зварот да любога члена Савета Рэспублікі — і ў пытанне абавязкова будзе самым уважлівым чынам разгледжана і вядзена да логічнага завяршэння.

Парламенцкі дзёнік

На заключным пасяджэнні першай сесіі Палаты прадстаўнікоў востмага склікання ў першым чытанні прыняты два заканапраекты

Праект Закона «Аб змяненні Крымінальна-працэсуальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь» дэпутатам прадстаўляе першы намеснік міністра юстыцыі Наталія Філіпова. Яна адзначыла, што дакумент распрацаваны для ўдасканалення крымінальна-працэсуальнага заканадаўства з улікам практыкі яго прымянення.

Дакумент павінен павысць эфектыўнасць пракурорскага нагляду ў крымінальным працэсе. Для гэтага ўдасканалена паўнамоцтва дзяржаўнаму на старэй дасудовай вытворчасці, размяжоўваюцца кампетэнцыі паміж кіраўнічымі органамі пракуратуры, начальнікамі структурных падраздзяленняў і іншымі пракурорскімі работнікамі.

Акрамя таго, змяненні закрануць шэраг працэсуальных працэдураў: ад абскарджання рашэнняў, да ўручэння дакументаў тым удзельнікам крымінальнага працэсу, якія не валодаюць мовай судовай вытворчасці.

Намеснік старшыні Пастаяннай камісіі па заканадаўстве Андрэй ЛІС падкрэсліў важнасць заканапраекта і яго ролю ў пашырэнні інструментарыя праваахоўных органаў па ўстраненні негатыўных наступстваў

Мы працягнем практыку адзіных дзён прыёму грамадзян, якія добра зарэкамендавала сябе. Мы ўжо правалі тры прыёмы ў Гомельскай вобласці. Іва паказваў, што іменна колькасць зваротаў з публічнага рэгіёна не з'яўляецца гарантам адсутнасці ў мясцовых жыхароў надзённых праблем. Так, за першы квартал бігучага года ў Саўеце Рэспублікі ад жыхароў гэтага рэгіёна паступіў 171 зварот. За адзін дзень прыёму да нас паступіла 75 зваротаў.

Каналамі сувязі з сацыяльнымі і прафесійнымі групамі могуць быць і палітычны партыі, прафсаюзы, іншыя грамадскія арганізацыі, а таксама Маладзёжны савет (парламент) пры Нацыянальным сходзе Рэспублікі Беларусь, урада дзейнасці якасці з боку моладзі і шырокай грамадскай наўдзячна ўзрастае. У маладых парламентарнаў ёсць важкія дасягненні ва ўдзеле ў заканаўчарчай рабоце, разгледзе зрабату грамадзян, рэалізацыі прафесійна-ініцыятыўных праектаў, выбудоваў міжнародных кантактаў.

У жніўні 2024 года заканадаўча тэрмін паўнамоцтваў Маладзёжнага савета — трыба ў поўнай меры здзейсніць патэнцыял маладых парламентарнаў, якія найбольш актыўна праявілі сябе. Акрамя таго, сёння неабходна цесна ўзаемадзейнічаць з моладдзю, дэлегаваць падрыхтоўку актывістаў работу маладзёжных саветаў і парламентаў на рэгіянальным узроўні. Трыба выбудоваць сістэмы дыялогу з моладдзю.

Міжсесійны перыяд неабходна максімальна выкарыстоўваць для вышэйшых мерарышчават, сустрэч з працоўнымі калектывамі, грамадзянам па месцы жыхарства, моладдзю, удзелу ў дыялогу паміж людзьмі і рабоце інфармацыйных груп, уступленню ў сродках масавай інфармацыі. Галоўнае — не дапускіць фармалізму, аб'яваўча і гарць шырым жывеннем дзяржавы і людзей.

Адзін з прыярытэтных кірункаў дзейнасці Савета Рэспублікі — фарміраванне эфектыўнай рэгіянальнай палітыкі, ўзмацненне ролі мисцовага кіравання і самарэгулявання ў забяспячэнні сацыяльна-эканамічнага развіцця рэгіёнаў, перааснаваны ўключэннем у выкананне даручэнняў дзяржавы і яе дэлегацыяў эканамікі і сацыяльнай сферы.

Значныя вынікі супрацоўніцтва Савета Рэспублікі з мисцовымі органамі ўлады наглядна прадэманстравалі вынікі пасяджэнняў экспертна-кансультацыйнага савета пры Прэзідыуме Савета Рэспублікі і Палаты прадстаўнікоў па вырашэнні праблемных пытанняў і галінаў зямельна-маёмаснага адносінаў і Савета па ўзаемадзеянні органаў мисцовага самакіравання — па пытанні практычна прымянення заканадаўства і рэалізацыі мерарышчават у галіне меліярацый зямель і яе выкарыстання. Упэўнена, што прынятыя па выніках названых мерарышчават рэкамендацыі наддуць імпульс рэагавання развіццю, дадуць мисцовым органам улады дадатковыя інструменты для павышэння эфектыўнасці гэтай работы.

Сёння мы павіны свачасова і рашуча рэагаваць на рэзанаанс праблемы, якія ўзнікаюць у рэгіёнах. У сучаснай рэальнасці не створана свайой актывнасці паступальнае новае судна для кожнаму члену Савета Рэспублікі сабы свачасовага каардынатары работы мисцовых Саветаў дэпутатаў у сваім рэгіёне, лічыць сябе персанальна адказным за вынікі іх дзейнасці.

Безумоўна, найважнейшай маркер сацыяльнай стабільнасці — свачасовае выплата заробатнай платы ў арганізацыях. Гэтае пытанне знаходзіцца на асаблівым кантролі Савета Рэспублікі. І наша работа прыносць свае вынікі — колькасць такіх арганізацый за два гады зменшылася амаль удвая.

Акрамя таго, парламенцкі фронт працягвае маніторынг спажывацкага рынку і кантроль за якасцвай сітуацыяй ва ўсіх рэгіёнах. З улікам бігучай стабільнасці

цэн акцэнт зроблены на насычэнне рынку таварамі, задавальненне спажывачкага погляду насяляніцтва. Сёння такая работа прадводзіцца ў 40 тысяч пунктах, сабы маркетынгам ахоплены аб'екты ўсёх буйных гандлёвых сетак.

Савет Рэспублікі прамае актыўны ўдзел у рэалізацыі мерарышчават, прымеркаваных да Гога жыцця. На ўзроўні ўрада завершданы адпаведныя планы, у якіх улічаны нашы прапановы. Мы вызначылі адказным выканаўцам па сямі мерарышчават. Прашу ўсёх азабміцца з гэтымі планами і прыняць да безумоўнага выканання. На працягу астатніх шасці месцаў усё заплававана меры павіны быць выкананы ў поўным аб'ёме.

Восьмаму скліканню неабходна, захаўваючы пераможнасць, наарочна апыць і дасягненні парламентарна-скліканні ў сродках парламентарна-дипломатіі рабцы ўсё магчымае для вырашэння знешнепалітычных задач, стварэння атмасферы даверу і згоды ва ўмовах крызісу сучаснага светарадуку і фарміравання шматпалінарнагас станаўладкавання.

Стратэгія нашай прыярытэтам у рабоце Савета Рэспублікі працягвае заставацца праасуаванне ініцыятыўнага супрацоўніцтва Беларусі і Расіі ў рамках Саюзаўна дзяржавы. Ва ўмовах узамцяжэння зыходнага ішкі нашы краіны наарочнавае скаардынаваньня меры па абароне эканамічнай біснесі і тэхналагічнага суверэнітэту.

Значныя міжнародная дзейнасць ашчыццельцаў ў вырашэнні задач па дасягненні Мэт устойлівага развіцця. Намеснік Старшыні Савета Рэспублікі, Нацыянальнай канферэнцыі МРП прыняў удзел ў Нацыянальным форуме па дасягненні Мэт устойлівага развіцця, пасяджэнні Савета па ўстойлівым развіццю, прысвечаным Міжнароднаму дню паміж аб чарнобыльскай катастрофе.

Па запрашэнні расійскага боку, ініцыятыўна ў БРІКС, парламентарна дэлегацыяў у Парламенцкім мисцовым саўеце АСЕ, вымушаюць нас перагледзе свае адносіны да парламентарна-дипломатіі ў фармаце рэгіянальных еўрапейскіх парламентарна-дипломатіі ў прыватнасці, выклікаюць шчырае здзіўленне паводзінаў нашых калег, якія спэцыфічна запрынілі нас прыняць удзел у 31-й штогадовай сесіі ПА АСЕ, а налірададні мерарышчават накарма лісьмоваму адмову пад маркай надуманых ім і абываючым.

У цэлым вынікі міжнароднай дзейнасці Савета Рэспублікі востмага склікання сведчаць аб няўдзячна павышэнні ролі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у правядзенні асамблеі АСЕ, вымушаюць нас перагледзе свае адносіны да парламентарна-дипломатіі ў фармаце рэгіянальных еўрапейскіх парламентарна-дипломатіі ў прыватнасці, выклікаюць шчырае здзіўленне паводзінаў нашых калег, якія спэцыфічна запрынілі нас прыняць удзел у 31-й штогадовай сесіі ПА АСЕ, а налірададні мерарышчават накарма лісьмоваму адмову пад маркай надуманых ім і абываючым.

У цэлым вынікі міжнароднай дзейнасці Савета Рэспублікі востмага склікання сведчаць аб няўдзячна павышэнні ролі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у правядзенні асамблеі АСЕ, вымушаюць нас перагледзе свае адносіны да парламентарна-дипломатіі ў фармаце рэгіянальных еўрапейскіх парламентарна-дипломатіі ў прыватнасці, выклікаюць шчырае здзіўленне паводзінаў нашых калег, якія спэцыфічна запрынілі нас прыняць удзел у 31-й штогадовай сесіі ПА АСЕ, а налірададні мерарышчават накарма лісьмоваму адмову пад маркай надуманых ім і абываючым.

Напрыклад, у гэтым скліканні такіх сустрэч адбыліся з Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Рэспублікі Беларусь у Рэспубліцы Куба, Надзвычайным і Паўнамоцным Паслом Кітайскай Народнай Рэспублікі ў Рэспубліцы Беларусь. У рамках выканання паступальна кіраўніком дзяржавы задачы па ўсеахвапым узмацненні супрацоўніцтва краіны са стоваасвай крэпавы працягнута работа членаў Савета Рэспублікі на пляцоўках Парламенцкага сходу Саюза Беларусі і Расіі, Міжпарламенцкай Асамблеі дзяржаў — удзельніц Садружжця Незалежных Дзяржаў, Парламенцкай Асамблеі Арганізацыі Дагавора аб калек-

тыўнай біснесі. Беларускі бок унёсць зместова ўклад у развіццё базіс мадэльных заканадаўчых актаў, пільна ўзаемадзейнічае з калегамі ў асцотных сферах.

Савет Рэспублікі актыўна праасуае на нацыянальным, рэаіанальным і міжнародным узроўнях актуальныя пытанні жоначога парадку дня. Мы ўдзельнічалі ў XV Міжнародным эканамічным форуме «Расія — Ісламскі свет: KazanForum 2024», форуме «Роля жанчыны ў палітыцы» трыба «Жанчыны погляд». І Міжнародным жоначым форуме «Роля жанчыны ў развіццю прамысловых рэаіану і сучасных умовах», першым у светвай гісторыі Азіямік форуму жанчыны.

У фокусе нашай увагі яназмена знаходзіцца развіццю супрацоўніцтва па палітыцы маладзёжнай паліцыі. Міжнародныя культурна-адукацыйныя праекты «З'яўляюцца Паміць» маштабаваны да ўзроўню прасторы СНД. Форум рэаіану прыросновым праектам — прафранцыятыўнай школай «За бізнесі!».

Савет Рэспублікі каардынуе падрыхтоўку і садзейнічае ўдзелу беларускіх спецыялістаў у міжнародным культурна-адукацыйным форуме дзяржаў — удзельніц СНД «Дзеці Садружжя».

Значны міжнародная дзейнасць ашчыццельцаў ў вырашэнні задач па дасягненні Мэт устойлівага развіцця. Намеснік Старшыні Савета Рэспублікі, Нацыянальнай канферэнцыі МРП прыняў удзел ў Нацыянальным форуме па дасягненні Мэт устойлівага развіцця, пасяджэнні Савета па ўстойлівым развіццю, прысвечаным Міжнароднаму дню паміж аб чарнобыльскай катастрофе.

Па запрашэнні расійскага боку, ініцыятыўна ў БРІКС, парламентарна дэлегацыяў у Парламенцкім мисцовым саўеце АСЕ, вымушаюць нас перагледзе свае адносіны да парламентарна-дипломатіі ў фармаце рэгіянальных еўрапейскіх парламентарна-дипломатіі ў прыватнасці, выклікаюць шчырае здзіўленне паводзінаў нашых калег, якія спэцыфічна запрынілі нас прыняць удзел у 31-й штогадовай сесіі ПА АСЕ, а налірададні мерарышчават накарма лісьмоваму адмову пад маркай надуманых ім і абываючым.

У цэлым вынікі міжнароднай дзейнасці Савета Рэспублікі востмага склікання сведчаць аб няўдзячна павышэнні ролі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у правядзенні асамблеі АСЕ, вымушаюць нас перагледзе свае адносіны да парламентарна-дипломатіі ў фармаце рэгіянальных еўрапейскіх парламентарна-дипломатіі ў прыватнасці, выклікаюць шчырае здзіўленне паводзінаў нашых калег, якія спэцыфічна запрынілі нас прыняць удзел у 31-й штогадовай сесіі ПА АСЕ, а налірададні мерарышчават накарма лісьмоваму адмову пад маркай надуманых ім і абываючым.

У цэлым вынікі міжнароднай дзейнасці Савета Рэспублікі востмага склікання сведчаць аб няўдзячна павышэнні ролі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у правядзенні асамблеі АСЕ, вымушаюць нас перагледзе свае адносіны да парламентарна-дипломатіі ў фармаце рэгіянальных еўрапейскіх парламентарна-дипломатіі ў прыватнасці, выклікаюць шчырае здзіўленне паводзінаў нашых калег, якія спэцыфічна запрынілі нас прыняць удзел у 31-й штогадовай сесіі ПА АСЕ, а налірададні мерарышчават накарма лісьмоваму адмову пад маркай надуманых ім і абываючым.

У цэлым вынікі міжнароднай дзейнасці Савета Рэспублікі востмага склікання сведчаць аб няўдзячна павышэнні ролі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у правядзенні асамблеі АСЕ, вымушаюць нас перагледзе свае адносіны да парламентарна-дипломатіі ў фармаце рэгіянальных еўрапейскіх парламентарна-дипломатіі ў прыватнасці, выклікаюць шчырае здзіўленне паводзінаў нашых калег, якія спэцыфічна запрынілі нас прыняць удзел у 31-й штогадовай сесіі ПА АСЕ, а налірададні мерарышчават накарма лісьмоваму адмову пад маркай надуманых ім і абываючым.

У цэлым вынікі міжнароднай дзейнасці Савета Рэспублікі востмага склікання сведчаць аб няўдзячна павышэнні ролі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у правядзенні асамблеі АСЕ, вымушаюць нас перагледзе свае адносіны да парламентарна-дипломатіі ў фармаце рэгіянальных еўрапейскіх парламентарна-дипломатіі ў прыватнасці, выклікаюць шчырае здзіўленне паводзінаў нашых калег, якія спэцыфічна запрынілі нас прыняць удзел у 31-й штогадовай сесіі ПА АСЕ, а налірададні мерарышчават накарма лісьмоваму адмову пад маркай надуманых ім і абываючым.

У цэлым вынікі міжнароднай дзейнасці Савета Рэспублікі востмага склікання сведчаць аб няўдзячна павышэнні ролі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у правядзенні асамблеі АСЕ, вымушаюць нас перагледзе свае адносіны да парламентарна-дипломатіі ў фармаце рэгіянальных еўрапейскіх парламентарна-дипломатіі ў прыватнасці, выклікаюць шчырае здзіўленне паводзінаў нашых калег, якія спэцыфічна запрынілі нас прыняць удзел у 31-й штогадовай сесіі ПА АСЕ, а налірададні мерарышчават накарма лісьмоваму адмову пад маркай надуманых ім і абываючым.

У цэлым вынікі міжнароднай дзейнасці Савета Рэспублікі востмага склікання сведчаць аб няўдзячна павышэнні ролі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у правядзенні асамблеі АСЕ, вымушаюць нас перагледзе свае адносіны да парламентарна-дипломатіі ў фармаце рэгіянальных еўрапейскіх парламентарна-дипломатіі ў прыватнасці, выклікаюць шчырае здзіўленне паводзінаў нашых калег, якія спэцыфічна запрынілі нас прыняць удзел у 31-й штогадовай сесіі ПА АСЕ, а налірададні мерарышчават накарма лісьмоваму адмову пад маркай надуманых ім і абываючым.

У цэлым вынікі міжнароднай дзейнасці Савета Рэспублікі востмага склікання сведчаць аб няўдзячна павышэнні ролі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у правядзенні асамблеі АСЕ, вымушаюць нас перагледзе свае адносіны да парламентарна-дипломатіі ў фармаце рэгіянальных еўрапейскіх парламентарна-дипломатіі ў прыватнасці, выклікаюць шчырае здзіўленне паводзінаў нашых калег, якія спэцыфічна запрынілі нас прыняць удзел у 31-й штогадовай сесіі ПА АСЕ, а налірададні мерарышчават накарма лісьмоваму адмову пад маркай надуманых ім і абываючым.

У цэлым вынікі міжнароднай дзейнасці Савета Рэспублікі востмага склікання сведчаць аб няўдзячна павышэнні ролі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь у правядзенні асамблеі АСЕ, вымушаюць нас перагледзе свае адносіны да парламентарна-дипломатіі ў фармаце рэгіянальных еўрапейскіх парламентарна-дипломатіі ў прыватнасці, выклікаюць шчырае здзіўленне паводзінаў нашых калег, якія спэцыфічна запрынілі нас прыняць удзел у 31-й штогадовай сесіі ПА АСЕ, а налірададні мерарышчават накарма лісьмоваму адмову пад маркай надуманых ім і абываючым.

нава ў Казахстане. Падчас дыялогу мы павердзілі сваё шэрады нам працаваць на ўзмацненне міру, біснесі і ўзаемазлучэння ў зоне адказнасці Арганізацыі. Унесеныя нами прапановы па прыяртытных кірунках дзейнасці Асамблеі ўлічаны пры яе планаванні.

Пастахова прайшоў першае садзержэнне Міжпарламенцкага камітэта высокага ўзроўня паміж заканадаўчымі органамі Беларусі і Кітая,

ІНТЭРАЦЫЯ ВЯЛІКІХ МАГЧЫМАСЦЯЎ

(Заканчана.
Пачатак на 1-й стар.)

Па словах спікера, заўважна тэматка XI Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі «Роля мікрэгіянальнага супрацоўніцтва ў пабудовы інвацыійнай эканомікі Саюзнай дзяржавы» надзвычай актуальна і запатрабавана. «Гэта важная матэвая задача, ключавая ўмова забеспячэння тэхналагічнага суверэнітэту і нацыянальнай беспяспекі нашых краін, — лічыць Наталля Качанова. — Эпоха прафурных навуковых расчэнаў, інвацыій і высокатэхналагічных дасягненняў дэманструе свае жорсткія правы канкурэнцыі і барацьбы за перадавыя пазіцыі ў сістэме міжнародных каардынат. Толькі таго часе паспее, хто ідзе ў нагу з часам, апраўдае прагрэс і не баіцца ўзначаліць неадзінадушны і непалабны працэсы сучаснасці. Гістарычная місія цывілізацыйнага пакаленняў — забяспечыць нукліўнасць інвацыійнага развіцця Саюзнай дзяржавы на карысць нашых краін і народаў».

і ўсім краінам, з якімі ў нас агучыліся бачанне будучыні.

Стварэнне інвацыійнай прадукцыі, экспазіцыйнага тавараў і паслуг

Старшыня Савета Рэспублікі акрэсліла канцэптуальныя пытанні, ад вырашэння якіх залежыць паспяховаць інвацыійнага развіцця Саюзнай дзяржавы. Па-першае, гэта стварэнне інвацыійнай прадукцыі. Па словах спікера, гэта імгненна пераўтварыць бесперапынны працэс, які патрабуе глыбокай уцягнутасці ўсіх зацікаўленых дзяржаўных органаў і арганізацый, бізнесу, навуковых і экспертных устаноў, грамадскіх аб'яднанняў і сродкаў масавай інфармацыі.

«Мы павінны больш ведаць інвацыійнай патэнцыі і фактычных магчымасцяў аднаго, аб'ядноўваючы нашы перавагі і разам ствараць эксклюзіўныя, запатрабаваныя рынкам тавары і паслугі, перадавыя рэсурсаберагальныя і экалагічныя прамысловыя тэхналогіі, якія павышаюць канкурэнтназдольнасць саюзнай эканомікі», — адзначыла Наталля Качанова.

Мэтагодным бачанні больш актыўна падключыць да беларуска-расійскага супрацоўніцтва ў сферы інвацыій маладзёжную, студэнцкую і навукова-экспертную супольнасць.

Сападарнае адказнасць бізнесу і дзяржавы, узаміненне кадравага патэнцыялу

Асобны аспект у папярнямі мікрэгіянальнага ўзаемадзеяння будзе зроблены на інтэграцыі сферы навукі і вышэйшай тэхналогіі ў рэальны сектар эканомікі. Па словах Старшыні Савета Рэспублікі, прамысловасць таксама абавязана фарміраваць выразны запыт на канкрэтныя навукаўдзельнікі, нарошчваючы інвестыцыі ў даследаванні і распрацоўкі, задаючы вектар тэхналагічнага развіцця. «Бізнес і дзяржава павінны несці сападарнае адказнасць за падтрымку прыкладнай навуцы», — падкрэсліла спікер.

Яна дапоўніла, што інфраструктурна сістэма стварэння, укаранення, рэалізацыі і ўтылізацыі інвацыійнай прадукцыі мае ўплыў у пастаянным уздзеянні на вынікі. «Вядома, што інвацыійная эканоміка з'яўляецца дастаткова капіталаёмкай, патрабуе значных інвестыцыйных укладанняў, аднак на роўні з фінансавым складанкам для іх паспяховай рэалізацыі не менш важны чалавечы патэнцыял», — заўважыла спікер, дадаўшы, што трэба ўдзяляць прыярытэтную ўвагу падрыхтоўцы спецыялістаў, захаванню і ўзмацненню кадравага патэнцыялу.

Папулярнасць ачыінай прадукцыі і абарона традыцыйных каштоўнасцяў

Наталля Качанова лічыць, што інвацыійнае развіццё трэба разглядаць тварам да звычайных людзей, зрабіць інвацыійную эканоміку прапагандай народнай, не страціўшы з увагі інвацыійнага чалавека. «Вяртаючыся да папулярнасці ачыінай прадукцыі і расійскіх суб'ектаў. «На знешнім кантуры Саюзнай дзяржавы асноўнымі задачамі інвацыійнага супрацоўніцтва з замежнымі арганізацыямі, перш за ўсё па лініі ЕАЭС, ШАС, БРІКС, АСЕАН, з'яўляюцца развіццё шматбаковай навукова-тэхналагічнай супрацоўніцтва, прапаганда і рэалізацыя сумесных праграм інвацыійнага развіцця», — дапоўніла Наталля Качанова.

І галоўнае — нам трэба асэнсавана, мэтазонава, планавана фарміраваць саюзную культуру інвацыійнага развіцця ва ўмовах поспытаблагага выніку. Інвацыі павінны непалабна служыць мэце ўмацавання ідэалагічнай пазіцыі Саюзнай дзяржавы як апоры здаровага саюза, справядлівасці, дабрадзяння, выключнай якасці сацыяльных стандартаў, устойлівага святагаспадарства падмурка, высокай духоўнасці і маральнасці. Нашы названыя арыенціры — перш за ўсё чалавек і чалавечнасць, і калі гэтыя пераважыць каштоўнасці будучы наперадзе інвацыі і інвацыійнага развіцця, то тэхналагічны прагрэс непалабна».

«Час новых магчымасцяў»

У сваю чаргу, Старшыня Савета Федэрацыі Федэральнага Сходу Расійскай Федэрацыі Валіяціна МАТВІЕНКА адзначыла, што на нашых вачах мяняецца глабальны светларадок, трансфармуецца сістэма міжнародных адносін. «Мы сутыкаемся з бесперадзеднымі геапалітычнымі, тэхналагічнымі выклікамі, і вядома, што ў гэтых умовах перамога будзе за тымі краінамі, якія зробіць стаўку на інвацыійнае, высокатэхналагічнае развіццё эканомікі, на максімальнае абароненасць ад знешніх пагроз, — канстатавала спікер. — Расія і Беларусь выбралі для нас менавіта такі шлях. Мы планавана працуем над тым, каб забяспечыць імунітэт нашых эканомік да любых знешніх узрушэнняў».

Арыенціры — на чалавека і чалавечнасць

Дакладна разумеючы глабальныя тэндэнцыі інвацыійнага развіцця, сучасны сацыяльны запыт і патрабаванні да інвацыійнай прадукцыі, аб'ядноўваючы сумесныя намаганні ў пошуку і асававі новых напрамкаў павышэння экспартнага патэнцыялу — выні адна задача, якая стаіць перад беларускімі рэгіёнамі і расійскімі суб'ектамі. «На знешнім кантуры Саюзнай дзяржавы асноўнымі задачамі інвацыійнага супрацоўніцтва з замежнымі арганізацыямі, перш за ўсё па лініі ЕАЭС, ШАС, БРІКС, АСЕАН, з'яўляюцца развіццё шматбаковай навукова-тэхналагічнай супрацоўніцтва, прапаганда і рэалізацыя сумесных праграм інвацыійнага развіцця», — дапоўніла Наталля Качанова.

І галоўнае — нам трэба асэнсавана, мэтазонава, планавана фарміраваць саюзную культуру інвацыійнага развіцця ва ўмовах поспытаблагага выніку. Інвацыі павінны непалабна служыць мэце ўмацавання ідэалагічнай пазіцыі Саюзнай дзяржавы як апоры здаровага саюза, справядлівасці, дабрадзяння, выключнай якасці сацыяльных стандартаў, устойлівага святагаспадарства падмурка, высокай духоўнасці і маральнасці. Нашы названыя арыенціры — перш за ўсё чалавек і чалавечнасць, і калі гэтыя пераважыць каштоўнасці будучы наперадзе інвацыі і інвацыійнага развіцця, то тэхналагічны прагрэс непалабна».

«Час новых магчымасцяў»

У сваю чаргу, Старшыня Савета Федэрацыі Федэральнага Сходу Расійскай Федэрацыі Валіяціна МАТВІЕНКА адзначыла, што на нашых вачах мяняецца глабальны светларадок, трансфармуецца сістэма міжнародных адносін. «Мы сутыкаемся з бесперадзеднымі геапалітычнымі, тэхналагічнымі выклікамі, і вядома, што ў гэтых умовах перамога будзе за тымі краінамі, якія зробіць стаўку на інвацыійнае, высокатэхналагічнае развіццё эканомікі, на максімальнае абароненасць ад знешніх пагроз, — канстатавала спікер. — Расія і Беларусь выбралі для нас менавіта такі шлях. Мы планавана працуем над тым, каб забяспечыць імунітэт нашых эканомік да любых знешніх узрушэнняў».

Па словах Валіяціны Матвіенка, няма мэты замяніць усё ўся. «Адны з ключавых галінах Расія і Беларусь павінны быць лідарамі, калі хочаць — заканадаўцамі тэндэнцыяў, падкрэсліла яна. — Для гэтага ў нас ёсць усё ўмоўна і магчыма. Найважнейшай падзеяй стала прыняццё ў пачатку бачнага года Стратэгіі навукова-тэхналагічнага развіцця Саюзнай дзяржавы да 2035 года. Гэтым дакументам вызначаны цэлы спектр канструктыўных напрамкаў сумеснай работы».

Кажучы аб узаемадзеянні ў прамысловой сферы, спікер паведамавала, што прыярытэтным накіраваннем застаецца далейшае развіццё вытворчай кааперацыі расійскіх і беларускіх прадпрыемстваў. Стратэгічным напрамкаў, па яе словах, тэма велічыні імшат. «Мне радзі, што нашы рэгіёны ўспрымаюць аб'ектыўна няпростае час — перш за ўсё яны час новых магчымасцяў і ўсё гэта ў рамках нашай саюзнай форуму гавораць не аб праблемах, цяжкасцях існавання, мы навукаўнас іх пераадоўваем», я гавораць аб тых новых магчымасцях, якія адкрыліся ў гэты новы час, — падкрэсліла Старшыня Савета Федэрацыі. — Актыўна развіццё бізнес-місіі, рэгулярна праводзяцца візіты дэлегацый ва ўзаемныя рэгіёны, у ходзе якіх абмяркоўваюцца і дэталізуюцца перспектывы двабаковага супрацоўніцтва. Мікрэгіянальнае супрацоўніцтва — гэта каркас, фундамент, тое, што з'яўляе ў імадуравае нашу Саюзную дзяржаву».

Рэзюмуючы, Валіяціна Матвіенка звярнула ўвагу на тое, што патэнцыял беларуска-расійскага супрацоўніцтва невычэрпны, задан наперадзе — шмат. «Узвешана, што сімбіёз нашых дзяржаў стае магчымай, рухомай сілай для развіцця новых прадумавых праектаў, а наша вялікая каманда, я б нават скажыла, сям'я рэгіёнаў, зробіць для гэтага ўсё магчымае», — дапоўніла спікер.

Па завяршэнні работы пленарнага засядання былі прыняты выніковы дакумент, абдыславы цырымоніі падпісання пагадненняў аб супрацоўніцтве. Аднак няма міжы дасягненняў. Наступны дзень адбыўся форум рэгіёнаў Беларусі і Расіі прынамсі Ніжні Ноўград, і магчыма, ён будзе яшчэ больш паспяховым за той, які з годнасцю правяла Віцебшчына.

Вераніка КАНЮТА, Фота Віктара ІВАНЧЫКАВА, г. Віцебск.

Векапомнае

ПАРТЫЗАНСКАЯ СТАТЫСЦЫЯ

Колькі партызанак і падпольшчыц Беларусі стала Героямі Савецкага Саюза і якую маёмасць народнайціўцы перадалі Чырвонай Арміі?

Беларусыя партызаны ўнеслі ваажны ўклад у перамогу над нямецка-фашысцкімі захопнікамі. На акупаванай тэрыторыі Беларусі і частцы Вялікай Айчыннай вайны былі створаны 213 партызанскіх брыгад і 258 асобных атрадаў, з акупантамі геранца змагаюцца звыш 374 тысяч народных моціўцаў. Прыводзім цікавыя факты з гісторыі партызанскага руху на беларускай зямлі ў перыяд вайнавага ліхалецця.

• Большасць брыгад і атрадаў неслі імёны вядомых рускіх пакавадоў, вядомых партыйных і дзяржаўных дзеячаў СССР, герояў Грамадзянскай вайны і герояў Савецкага Саюза. З іх імя С. М. Кірава насілі 7 брыгад і 21 партызанскі атрад, імя У. І. Леніна — 6 брыгад і 5 атрадаў, імя К. Я. Варышылва — 6 брыгад і 31 атрад, імя І. В. Сталіна — 6 брыгад і 19 атрадаў, імя Г. К. Панамарэні — 6 брыгад і 11 атрадаў, імя В. І. Чапаева — 5 брыгад і 37 атрадаў, імя А. В. Суворова — 4 брыгады і 17 атрадаў.

• За тры гады геранцаў барацьбы ў тыле ворага народныя моціўцы Беларусі знішчылі і гаранцаў больш за 504 тысяч і птараўцаў, падавалі і пусцілі на адносі 128 тысяч і 34 браніраваныя, разграмілі 29 чыгуначных станцыяў, 948 штаб-партызанскіх, падавалі і знішчылі 18 700 аўтамабіляў, 819 чыгуначных мастоў, перабілі больш за 300 тысяч раж, разбурылі 7300 кіламетраў тэлефонна-тэлеграфнай сувязі, збілі і паверты і спалілі на аэрадроме 305 самалётаў, вывелі са строю 13 565 танкаў і бронемашынаў, 939 складару.

• На тэрыторыі Беларусі дзейнічалі 41 партызанскі аэрадром і 83 пляцоўкі для прыёму грузу на парашуты. За ўсё перыяд партызанскай барацьбы савецкімі лётчыкамі здзейснілі 5945 самалётна-вылетаў, даставілі партызанам каля 2,5 тысяч тон розных грузаў, перавезлі з Вялікай зямлі 2626 чалавек і вывезлі з партызанскіх зон каля 1,5 тысяч параненых, дзяцей партызан і членаў партызанскіх сем'яў. З савецкага тылу партызаны Беларусі атрымалі 1348 мінамітаў, 1383 супрацьтанкавыя стрэльбы, 2674 кулямёты, 16 684 аўтаматы, 41 776 вінтовак і карабінаў, больш за 41 мільён патронаў, каля 188 тысяч гранат, 58 624 міны, 553 тоны толу, іншых відаў зброі і боепрыпаснаў.

• За гады акупацыі Беларусі нямецка-фашысцкія захопнікі праводзілі 140 краёвых аперацый супраць партызан і мірнага насельніцтва. На прымушовай работы ў Германію вывезена каля 380 тысяч беларускіх грамадзянаў.

• У акупаваным Мінску дзейнічала 65 падпольных партыйных арганізацый і груп, якія налічылі дзевяць тысяч чалавек.

• Дзесяці арганізатарам і кіраўнікам партызанскага руху ў Беларусі пастановай СНК СССР ад 16 верасня 1943 года прысвоена воінскае званне генерал-маёр. Сярод іх: камісар 10-й Журавіцкай партызанскай брыгады І. М. Дзікан, камандзір Чашніцкай брыгады Ф. Ф. Дубоўскі, камандзір Мінскага злучэння партызан В. І. Казлоў, камандзір Баранавіцкага партызанскага злучэння В. Я. Чарнышын і іншыя.

• За перыяд жыцця ў 1941 год ад жыноўра савецкага тылу ў распрадэчане Беларускага штаба партызанскага руху, які ў гэты час знаходзіўся ў Маскве, наступіла 13 вагонаў з пасылкамі для беларускіх партызан. Сярод дастаўленых народных моціўцаў падарункамі лічыліся: бошкі — 924 пары, чаравікі — 2081 пара, мінамісцыяры — 979, ручнікі — 4424, кашулі — 5470, кубкі — 12 219 шт., брытвы — 1186 шт. чаго іншага.

• Крамя гэтага, наступілі ў пасылках: шыталы ў сярхках — 937 кар, каўбаса сухая — 810 кг, цукеркі — 1604 кг, тукальцаў і пілках — 188 кг, пернікі — 826 кг, гарэлка — 379 літраў, мёд — 88 кг, соль — 4 тоны, мала — 432 кілаграмы і г.д.

• Усе ўзнагароджаныя беларускія партызаны абдыславылі па ўказах Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР за выключным медалі «Партызан Вялікай Айчыннай вайны» і І і ІІ ступені. Гэтая ўзнагарода ўручалася партызанам на загады БШПР. Усяго за перыяд з сакавіка 1943 да 1947 года вышлі 173 атрады, па якіх гэтым медалём было ўзнагароджана звыш 80 тысяч народных моціўцаў. Самы вялікі загад па колькасці ўзнагароджаных — 4310 партызан — вышлі 12 ліпеня 1944 года.

• Забор сродкаў у фонд абароны краіны вядоўся ў акупаванай тэрыторыі Беларусі. Усё праза штабы партызанскіх брыгад і атрадаў сабраў і адправіў у Мінск і Маскву кааля 15 мільёнаў рублёў і аблігацый, 15 кг золата і каля 90 кг серабра і іншых каштоўнасцяў.

• У партызанскіх брыгадах на тэрыторыі рэспублікі дзейнічала 15 мэтастанцый, на якіх працавала 17 назаральных за надвор'ем. За 1943—1944 гады беларускія партызанскія мэтастанцыйні перадалі ў Галоўнае ўраўненне гідратэхналагічнай службы Чырвонай Арміі 4936 зводак аб надвор'і.

• На 1 чэрвеня 1944 года ў партызанскіх брыгадах і атрадах працавала 147 радыёстанцый, якія падтрымлівалі сувязь з Вялікай зямлі.

• Усяго за перыяд партызанскай барацьбы ў тыле ворага на тэрыторыі Беларусі загінула і памёрла ад ран 25 681 партызан. З іх камандзіраў брыгад і асобных атрадаў — 57, камандзіраў атрадаў ў складзе брыгад — 157, камандароў брыгад і асобных атрадаў — 36, камандароў атрадаў ў складзе брыгад — 115, начальнікаў штабаў брыгад і ўсіх атрадаў — 130 чалавек. Прапала без вестак 11 697 партызан, трапіла ў палон 1080 чалавек.

• За ўсё перыяд дзейнасці БШПР у адзель кадраў штаба наступіла 199 874 лісты, або больш за 100 ступілі ў дзень.

• За гераізм і мужнасць, праўленныя ў барацьбе з нямецкімі акупантамі, больш за 140 тысяч партызан і падпольшчыц Беларусі ўзнагароджаны ордэнамі і медалімі Савецкага Саюза. 98 тысяч адзначаных партызан сталі Героямі Савецкага Саюза. 21 чалавек з вышэйшага каманднага складу партызан ўзнагароджаны ордэнамі Суворав і Кутузава. Ордэнам Славы ІІІ ступені адзначаны 1147 партызан.

• Сярод ўзнагароджаных беларускіх партызан лічыцца прадстаўнікі 66 нацыянальнасцяў: беларусы — 58 773, расійскія — 34 686, украінцы — 5813, яўрэы — 3071, паліякаў — 703, татары — 628, мардвінцы — 281 і г.д.

• Загадам Галоўнакамандуючага партызанскім рухам К. Я. Варышылваа і начальніка Цэнтральнага штаба партызанскага руху П. К. Панамарэні ўзнагароджана імённым зборам — 35 І імённым гадзішчам 21 чалавек з ліку арганізатараў і кіраўнікоў партызанскага руху ў Беларусі.

• З агульнай колькасці партызан і падпольшчыц 70 тысяч дзевяць і жанчын актыўна змагаліся з акупантамі на тэрыторыі Беларусі. За гераізм і мужнасць у барацьбе з нямецкімі захопнікамі ўрадывае ўзнагароды атрымалі 14 тысяч партызанак і падпольшчыц Беларусі.

• Восем тысячан урадоўцаў і камандзіраў складу партызанскіх фармаванняў, з іх Аляксандра Нікіфаравіча Захарава з'яўляўся камісарам партызанскага палка, пяць жанчын былі камісарамі атрадаў, дзе — начальнікамі штабаў атрадаў. 3 жыхаркі Беларускага партызанскага атрада складала партызанскае ўзнагароджанае ордэнамі Суворав і Кутузава. Ордэнам Славы ІІІ ступені адзначаны 1147 партызан.

• Дарны з партызанскіх брыгад на цэнтральным штабе партызанскага руху ад 5 сакавіка 1943 года за подлісам П. К. Панамарэні былі ўзнагароджаны толькі што заснаваным медалём «Партызан Вялікай Айчыннай вайны» 40 найбольш партызанскіх брыгад. 69 беларускіх жанчын-партызанак адзначаны ордэнамі Славы ІІІ ступені.

• Для пераезду БШПР у лютым 1944 года з Масквы ў Гомель запатрабавана чыгуначнае саюза з колькасцю 57 вагонаў. А пры пераезде штаба і Гомеля ў Мінск у ліпеня 1944 года быў запатрабаваны эшалон у складзе 86 вагонаў.

• За ўсё перыяд расфарміравання партызанскімі брыгадамі і атрадамі было перададзена воінскім часам, здадзена ваенкаматам і рэінным адрэдам міліцыі 124 гарматы, 809 мінамітаў, 667 ППШ, 771 станковы кулямёт, 7641 ручны кулямёт, 31 046 аўтаматаў, 11 617 вінтовак і карабінаў, 15 777 пісталетаў, разьверьвалі і нагану.

• Накравана ў Чырвоную Армію 146 938 партызан, у органы НКВД і НКУС — 19 575 воінскіх партызан. На партыйную, камсамоўскую, саветскую і для работы ў народнай гаспадарцы — 121 878 чалавек. Па месцы жыхарства (жанчынны, дзеці, старыя, па стане здароўя) — 28 207 чалавек.

• На партызанскім парадзе ў Мінску 16 ліпеня 1944 года ўдзельнічала 31 партызанская брыгада агульнай колькасцю 22 тысячы партызан. Адкрывала парад зводная партызанская група ў складзе 900 коннікаў.

• У народную гаспадарку рэспублікі БШПР было перададзена 5826 коней, 1172 жалызага рагатыя жылбы, 328 авечкі, 1412 павазак, 1572 чалавекі, 1252 сядлы, 12 аўтамабіляў, 72 сельспаседы, 18 маташчыкаў, іншая маёмасць.

Вераніка КАНЮТА, Генадзь БАРКУН, гісторык.

«Міжрэгіянальнае супрацоўніцтва — каркас Саюзнай дзяржавы»

Сустрэча ў такім фармаце на палях Форуму рэгіёнаў — традыцыйная. Я адзначыла Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Наталля Качанова, гаварячы ў якасці гаспадыні тэматчнага года Саюзнай дзяржавы. Наступны 2025 год, по плануецца прысвяціць тэме навуцы, інвацыі і тэхналогіі, што, па словах Старшыні, дазволіць сінкранізаваць паміж імі не толькі Беларусі і Расіі ў гэтым кірунку, але і Саюзнай дзяржавы з ключавымі геапалітычнымі гульцамі

Аб чым Наталля КАЧАНОВА і Валіяціна МАТВІЕНКА гаварылі на сустрэцы з кіраўнікамі органаў дзяржаўнага рэгіёнаў Беларусі і суб'ектаў Расіі

у мільён рублёў, або 81,7 трільяна расійскіх рублёў, — укладзіла яна. — За чатыры месяцы бачнага года — 101 мільярд беларускіх рублёў, або 2,9 трільяна расійскіх рублёў. Мы бачым, што стаюць дынаміка захоўваецца».

Мікрэгіянальнае супрацоўніцтва Рэспублікі Беларусі з суб'ектамі Расійскай Федэрацыі ажыццяўляецца ў рамках 98 пагадненняў, заключаных з 77 суб'ектамі Расійскай Федэрацыі. У 2023 годзе падпісана сем міжрэгіянальных пагадненняў (новых і актуалізаваных). «Унікальнай пляцоўкай, якая адкрывае вялікія перспектывы для шырокай кааперацыі і мікрэгіянальнага ўзаемадзеяння, служыць Форум рэгіёнаў, — падкрэсліла Наталля Качанова. — Безумоўна, шмат зроблена, але яшчэ ёсць вялікі патэнцыял у беларуска-расійскай узаемадзеянні».

Старшыня Савета Федэрацыі Федэральнага Сходу Расійскай Федэрацыі Валіяціна Матвіенка найбольш выказала словы ўдзячнасці беларускім калегам за высокі ўзровень арганізацыі XI Форуму рэгіёнаў Беларусі і Расіі, гаспадыні і сардэчнасці, з якімі сустракаюцца на беларускай зямлі. Па яе словах, XI Форум рэгіёнаў Расіі і Беларусі ўз'ю новы вышыню, зададу новую плянку. «І па колькасці ўдзельнікаў форуму, і ў аўрэнні праблем, дыскусій, якіх абмяркоўваюцца, і па дасягнутым вынікам (я кажу аб падпісаных дакументах, аб'ёме ін-

вестыцый) — канкрэтызавала спікер. — Гэта сведчыць аб запатрабаванасці такога фармаату. Мікрэгіянальнае супрацоўніцтва — каркас нашай Саюзнай дзяржавы. І чым больш паспяхова будзе развівацца такія прамыя кантакты, сувязі паміж рэгіёнамі і паміж людзьмі, тым мацнейшым будзе наш саюз».

Старшыня Савета Федэрацыі Федэральнага Сходу Расійскай Федэрацыі адзначыла, што канкрэты дзяржаў стварыў унікальны прыклад для міру, які з'яўляецца Саюзнай дзяржава каля дзе дзяржавы — і агульнай эканоміка. Валіяціна Матвіенка падкрэсліла, што формі сацыяльных праграм, якія рэалізуюцца ў рамках Саюзнай дзяржавы, накіраваны на ўмацаванне эканомік дзвюх краін, павышэнне дабрабыту жыцця людзей.

«Гэта фармат узаемавыгадных, узаемаважлівых, з улікам нацыянальных інтарсаў, нацыянальнай сабласнасці — укладзіла спікер. — Тут няма старэйшага і маладошага брата. Мы ідзём полцем і кожны з бакоў (Расія і Беларусь) у два разы становіцца мацнейшым ад гэтага велікі эфектыўнага, выгаднага супрацоўніцтва. Сёння практычна няма суб'ектаў Расійскай Федэрацыі, які ў той ці іншай форме не ўцягнуты ва ўзаемадзеянне з рэгіёнамі Беларусі. Гэта важна не толькі з пункту гледжання эканомікі, інвестыцый, гэта і супрацоўніцтва ў сферы адукацыі, сацыяльнай абароны грамадзян, культуры. Вядома, усё гэта дазва-

г. Віцебск.

Прыярытэты

ШАНХАЙСЬКІ ШЛЯХАМ

Чым прываблівае ШАС?

Літаральна праз некалькі дзён — 4 ліпеня — Беларусь стане пайнартартасным членам Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва. Знакава падзея адбудзецца на саміце ў Астане — генеральны сакратар ШАС Чжан Мін ужо назваў яе «гістарычным прарывам» на шляху пашырэння аб'яднання. «Гэта вельмі важна для Беларусі», — падкрэсліў Прэзідэнт нашай краіны Аляксандр Лукашэнка на перагаворах з міністрам замежных спраў Расіі Сяргеем Лавровым. Беларускі лідар адзначыў важнасць прысутнасці на такой міжнароднай пляцоўцы, дзе удзельнічаюць вядучыя лідары сусветных дзяржаў: «Важна не толькі з пункту гледжання іміджу і палітыкі, але і з пункту гледжання эканомікі. Есць магчымасць у любы момант абмеркаваць любы пытанні, у тым ліку і канкрэтныя». Зрэшты, і раней, як адзначыў кіраўнік дзяржавы, ён заўсёды меў парамуляваць з лідарамі краінаў ШАС, атрымаць адказы па нейкіх пытаннях або падтрымку па тых ці іншых праблемах. «А цяпер мы будзем удзельнічаць у прыняцці ўсёрашніў, якія па статусе належаць Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва», — падкрэсліў Прэзідэнт. Сяргей Лавроў заўважыў, што па пытанні набліжэцца Беларускае пайнапраўнага членства ў ШАС усё вырашана: «Усе дамоўленыя замочаваны. Самыя першыя актам саміту ў Астане будзе афіцыйна прыняцце Беларусі ў пайнапраўнае членства ШАС. Гітэ астатнія астатні Беларусі будзе удзельнічаць наоўні з усімі астатнімі членамі». Чым жа прываблівае ШАС, што атрымае ўплывавая арганізацыя ад уступлення Беларусі?

НЕ УПУСЦІЦЬ МОМАНТ

Гісторыя Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва навае 23 гады. Сёння гэта насамрэд адна з найбуйнейшых сусветных платформ узаемадзейнасці. Пра стварэнне ШАС было абвешчана 15 чэрвеня 2001 года ў Шанхай Казахстанам, Кыргызстанам, Кітаем, Расіі, Таджыкістанам і Узбекістанам. Да гэтага краіны працавалі ў фарме «Шанхайскай пяці» — без Узбекістана. Палітычнае аб'яднанне было заснавана на Пагадненні аб умяшчэнні дашэраў у вяртальнай галіне ў раёне граніцы (Шанхай, 1996 год) і Пагадненні аб узаемным скарачэнні узброеных сіл у раёне граніцы (Масква, 1997 г.). Цяпер яе членамі з'яўляюцца дзевяць краін (акрамя заснавальнікаў, гэта Індыя і Акраім, які далучыліся ў 2017-м, а таксама Іран, якіга прынялі летась) з агульным насельніцтвам больш за тры мільярдны чалавек, што фарміруе чвэрць глабальнага ВУП. У Беларусі, Афганістан і Манголію цяпер статус дзяржаў-назіральнікаў. Акраім таго, Азербайджан, Арменія, Бахрэйн, Егіпет, Камбоджа, Катар, Кувейт, Мальдывы, М'янма, Непал, Саудаўская Аравія, Турцыя і Шры-

Ланка — партнёры па дыялогу. Пры гэтым колькасць заявак ад розных краін на далучэнне да Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва павялічвалася. У 2010 годзе наша краіна з'яўлялася партнёрам па дыялогу, а з 2015-га мае статус афіцыйнага назіральніка ШАС. Раішчэ на пачатку працэдур прыёму Беларусі ў арганізацыю аднаголася было прынята на пасяджэнні Савета кіраўнікоў дзяржаў — членаў ШАС у Самаркандзе ў верасні 2022 года. «Шанхайская арганізацыя супрацоўніцтва ператварылася з рэгіянальнай арганізацыі ў глабальную. І самае галоўнае цяпер — не упусціць гэты момант. Трэба дзеяць шчыт тым дзяржавам (іх намала) для таго, каб яны маглі знайсці альтэрнатыўны існуючаму рэаліям. Наша арганізацыя можа стаць глабальнай. Аб'ектыўна стаць». У вырашэнні глабальных праблемаў свету падказваюць у сучасных умовах. Трэба не спазніцца, злавяць гэты момант і адкватна на гэта адказаць», — адзначыў у сааі выступілі на пасяджэнні Савета кіраўнікоў дзяржаў — членаў ШАС у Самаркандзе Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка.

КАЛЕКТЫЎНЫ АДКАЗ

Беларускі лідар грунтоўна расказаў аб прыярытэтах нашай краіны: «Гэта эфектыўная супрацоўніцтва з партнёрамі па умяшчэнні рэгіянальнай бяспекі, ітэлекіўнай развіцці эканамічнага ўзаемадзейнасці, палітычэнага гуманітарных сувязяў, Асобна Аляксандр Лукашэнка вылучыў шэраг напрамкаў супрацоўніцтва. На парадку дня — каардынацыя сумесных дзейнасці і выпрацоўка калектыўнага адказу на новыя выклікі і пагрозы ў эканоміцы». «Мы выступаем па развіцці ўзаемадзейнасці, стварэнні камбінаваных «спін» калідораў і далейшае ўкараненне сістэмы інтэраванага кіравання транспартнымі патокамі з выкарыстаннем лібаўных тэхналогій», — заўваў Прэзідэнт.

Аляксандр Лукашэнка выказаў перакананне, што варту развіццэ ластычынна і інфраструктурныя праекты, якія злучаюць Еўропу з Азіяй, уключачою развіццэ ініцыятывы «Новае Еўразійскае сукатлуты мост». За больш чым 20-гадовую гісторыю арганізацыі многае зроблена па стварэнні спрыяльных умоў для развіцця гандлю і інвестыцый. «Беларусь бачыць велізарны патэнцыял ШАС у плане стымулявання гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. Паводле яго слоў, найбуйны запатрабаваны напрамкі такога ўзаемадзейнасці — прамысловы і тэхналагічны кааперцыя, лібаўная трансфармацыя і стучны інтэлект, «з'яўлена» эканоміка і кліматычная адаптацыя, а таксама ліквідацыя неабуртраваных гандлёвых бар'ераў. «Гэта дазволіць забяспечыць спалучэнне нацыянальных стратэгіяў і доўгатэрміновых пачынаў стабільнага і пакорнага развіцця», — заўваў Прэзідэнт.

АРХІТЭКТУРА БЯСПЕКІ

Беларусь традыцыйна моцная ў рэгіянальнай харчовай бяспецы. Па шэрагу напрамкаў сферы АПК беларускія аграрыяні дасягнулі вынікі сусветнага узроўню, а якасць айчынай прадукцыі вядома ва ўсіх краінах арганізацыі і не толькі. «Мы гатовыя актывна падключыцца да сумеснай работы па забеспячэнні харчовай бяспекі нашай смі, смі ШАС, уключачою супрацоўніцтва ў сферах разумнай сельскай гаспа-

дзя для далейшага умяшчэння Еўразійскага партнёрства на аснове канцэпцыі «Інтэграцыя ітэграцыі».

Беларусь надае важнае значэнне гуманітарнаму вымярэнню ШАС. Асабліва месца тут займае ўзаемадзейнасць на развіцці традыцыйнай і інавацыйнай медыцыны, у тым ліку тэле-медыцыны, вытворчасці лекавых сродкаў і медыцынскай выробы.

Асобна Аляксандр Лукашэнка сказаў аб спорце: «Спорт заклікае аб'ядноўваць краіны і народы. Сёння, на жаль, ён таксама актывна палітызуецца Захадам».

Беларусь гатовая канструктыўна супрацоўнічаць на пытаннях процідзейнасці тэрарызму, сепаратызму, экстрэзму, незаконнаму абароту наркатыкаў, зброі, ядзерных і радыяактыўных матэрыялаў, арганізаванай злычыннасці і нелегальнай міграцыі, адначасна Прэзідэнт. Ён таксама заўваў аб падтрымцы стварэння ўніверсальнага цэнтру па пагрозах і

злычынна цапкам саслела для таго, каб больш актывна і настойліва спрыяць выбудаванню міжнароднай палітыкі на прынцыпах непадзельнасці бяспекі і разнастайнасці шляхоў прагрэсу інавацыйнага развіцця», — адзначыў Прэзідэнт.

ГІСТАРЫЧНЫ МОМАНТ

Летас, у сааі выступілі на пасяджэнні Савета кіраўнікоў дзяржаў ШАС Аляксандр Лукашэнка назваў абсалютава і наапапашаныя ведамі ў краінах ШАС важным складнікам пастаяннага тэхналагічнага развіцця. У якасці аднаго з магчымых пільных праектаў на гэтай платформе Прэзідэнт прапанаваў падтрымаць праграму аб'яднання інфармацыйных рэсурсаў цэнтру трансферу тэхналогій. «Так мы зможам стымуляваць працэсы праасоўвання і камерцывізацыі навука-тэхнічных праектаў», — лічыць ён.

Ва ўмовах абстрактнага праблем глабальнай харчовай бяспекі дзяржавы ШАС могуць разлічваць на магчымасці Беларусі як аднаго з найбуйнейшых экспартёраў мінеральных угнаўненіў, сельскагаспадарчых прадукцый, харчавання і тэхнікі, падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка. «Дня фінансавая супрааўдзяння гандлёвых кантрактаў і рэалізацыі розных праектаў Беларусі цапкам падтрымлівае ідою прапартыў ініцыятывы стварэння Банка развіцця ШАС», падкрэсліў Прэзідэнт.

Дарчы, да гэтай праблемы мы ўжо звыкліся».

Паводле слоў беларускага лідара, Мінск таксама захоўвае зааўленасць у трансфармацыі агульнай транспартна-лаастычыннай прасторы ШАС, у тым ліку шляхам актывізацыі міжнародных перавозак, паскарэння і лібаўвазцы працэдур кантролю, дабраўпарадкавання і эксплуатацыі транспартнага калідора «Поўнач — Поўдзень».

Беларусь выступае за спалучэнне фарматаў ЕАЭС, ШАС і ЕПРЦ ў шырокім кантэксце. Асабнью ўвагу кіраўнік беларускай дзяржавы ўдзяляе актуальным напрамкам узаемадзейнасці ў ШАС. «Усё больш надзеянні з'яўляюцца для краін-удзельніц арганізацыі такія выклікі і пагрозы, як дэструктыўныя кібератакі, крадзеж лібаўных даных, мотааніраванае распуасоўвадзненне фізіку і інфармацыйнай прасторы», — заўважыў Аляксандр Лукашэнка.

«З'юім утукта Рэспубліка Беларусь стане дзятчым членам ШАС», — адзначыў Прэзідэнт у сааі вшавіненні генеральнаму сакратару Шанхайскай арганізацыі супрацоўніцтва з нагоды 23-й гадавіны ўтварэння ШАС. «Мы шчыра надзеянні ўнесці працтыўны ўклад у супрацоўніцтва па пытанніх еўразійскай бяспекі, узаемадзейнасці, транспартнай устойлівасці, фінансавых механізмаў, прамысловай кааперцыі, гуманітарных кантактаў, а таксама процідзейнасці трон сілам зла — сепаратызму, экстрэзму і тэрарызму».

Настае гістарычны момант. У Астане Беларусь стане поруч з дзяржавамі, якія важнае праектыўна глабальнага развіцця. Праз некалькі дзён настае гэтае знавага мерапрыемства ў Цэндае, што ў кітайскай правінцы Шаньдун, адбудзецца Форум з'яўлення развіцця краі ШАС, куды запрасілі «Звязду». Сёньне за газетай — будзе цікава.

Мікалай ЛІТВАЎ.

Ігар КАРПЕНКА:

Вынікі і перспектыва

«Гэта той патэнцыял, на якім трывае выбарчая сістэма»

У Магілёве ўшанавалі людзей, якія ўнеслі ўклад у правядзенне выбараў

25 лютага ўпершыню ў Беларусі праішоў адзіны дзень галасавання. Пярвытоку да выбараў у муніцыпальны Савет дэпутатаў на Магілёўшчыне забяспечыла 175 тэрэтарыяльных, 13 акруговых, 693 участковых выбарчых камісій, у склад якіх увайшлі парадку 8,5 тысячы чалавек. Старшыня Цэнтральнай камісіі Рэспублікі Беларусь па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэфарэндаў Ігар Карпенка выказаў у Магілёве словы ўдзячнасці ў адрас камісій і ўзнагародзіў актывістаў. Ім былі ўручаны ганаровыя граматы і падзякі.

Сярод узнагароджаных — старшыня Краўчэўскага райсавета дэпутатаў Ірына Пруднікіна, начальнік аддзела ідэалагічнай работы і па справах маладыі Магілёўскага райвыканкома Алеся Кучова, старшыня Бялыніцкага райсавета дэпутатаў Ірына Фурсава, сёння пенсіонер, а раней доўгі гады старшыня Магілёўскай абласной выбарчай камісіі Валерыя Берастай і іншыя.

«Электаральная кампанія робіцца рэальна-многіх тых актывішчых людзей, — адзначыў у сваёй прамоўе Ігар Карпенка. — У агульнай складанасці ў адзіны дзень галасавання сёлета былі задзейнічаны на краіне больш чым 65 тысяч чалавек толькі ў рабоце тэрэтарыяльных, участковых, акруговых камісій. Гэта той патэнцыял, на якім трывае выбарчая сістэма. Трэба таксама разумець, што выбарчыя камітэі мы праводзім ў першую чаргу для сабе, з мэтай забяспячэння сваіх нацыянальных інтарэсаў і бяспекі краіны. Таму важна дзякаваць тым людзям, якія забяспечылі электаральную кампанію.

Старшыня ЦКК падкрэсліў, што сёння вельмі важна прааналізаваць не толькі практыку прымянення таго і іншага выбарчага заканадаўства, але і вызначыць гагатунасць усіх суб'ектаў

Шырокі міжнародны рэзананс выклікаў першы сумесны дзень МЗС Беларусі і Расіі па правах чалавек у асобных краінах. А чаму ё не сумесны? Мы — Саюзная дзяржава, там абсалюта абгрунтавана маем адны пядыноў чаргу да правоў сваіх грамадзян, а таксама да правоў грамадзян іншых дзяржаў. Тое, што даклад ахоплівае права чалавек у чатырох дзяржавках краін, сведчыць аб шырокай геаграфіі цікавасці па гэтым пытанні з улікам міжнароднай абстаноўкі.

Давайце спачатку разбяромся, а што такое ўвогуле права чалавек. Мы часта чуем: «Маю права». Мы імаем права аб'ярдэ. Прэзідэнт і дэпутатаў — калі гэта прадугледжана Канстытуцыяй краіны. Я маю права на тавары, якія складаюць у сёй кошкы. — калі за запаліцца. Дзіця мае права катання на каруселках — калі яго бацькі гэта яму паабяцалі. Словам, на ўсё гэта і іншыя людзі маюць права разлічваць пры ўмове, што іншым бокам былі дадзены адпаведныя гарантыі.

А вось права чалавек не залежаць ад абяцанняў ці гарантыі іншага боку. Пагадзімся, што права чалавек на жыццё не залежаць ад абяцання іншага не забавіць. Жыццё — так, ад гэтага будзе залежаць, але не права на жыццё. Маё права на жыццё залежыць толькі ад аднаго — таго, што я чалавек.

Вернемся да дакладу. Гэта першы падобны праект, які на справе паказвае дынаміку развіцця беларуска-расійскіх адносін у галіне правоў чалавек і дамагнуты адзіна дзядыноў Беларусі і Расіі па многіх пытаннях названай тэмы. У дакладзе выключна канстатуюцца факты, падмацаваныя спасылкамі на СМІ, фоты, відэамагністры. Аўтары выразна адзначваюць, што «у новым свеце, які фарміруецца, у аснову якога пакінула быць падкладзе больш справядлівага сістэма міжнародных адносін, нельга неабходна поўнае рэалізацыя прынцыпу суверэннай роўнасці дзяржаў, гістарычных, культурных, рэлігійных і нацыянальных асаблівасці кожнай краіны». У што мы бачым па факце?

Напярэдні Румыня адмова Расіі і Беларусі ва ўдзеле ў сесі Парламентскай асамблеі АБСЕ, членамі якой нашы краіны з'яўляюцца. Калі не выконваюцца права дзяржаў на міжнародным узроўні, то пра яны права грамадзян, у прыватнасці, можа ісці размова?

У дакладзе на аснове фактаў вылучаюцца не проста запанеканасць ростам аўтарытэтычных настроў, шавінізму, адрадынскага і герарыічнага нацызму, а збаўляючы інфармацыя аб парушэннях правоў чалавек у краінах, пераважна большасць з якіх ганьбіць Беларусь і Расію. Але мы, у адпаведнасць ад калектыўнага Захаду, не называем свой пункт гледжання, мы канстатуюць факты.

З жонжым днём права чалавек набываюць большае значэнне і атрымліваюць усё шырокіую падтрымку. Гэта перамога не толькі абаронцаў правоў чалавек, але і усіх людзей увогуле. Вынікам гэтых поспехаў стала распаўсюдка збору дакументаў па правах чалавек. Найбольш важным універсальным дакументам з'яўляецца Усеагульная дэкларацыя правоў чалавек,

прынятая ў 1948 годзе Генеральнай Асамблеяй ААН. Яна атрымала такое шырокае прызнанне, што яе першапачаткова неабавязковы характар змяніўся, і цяпер на ё ё дастаткова часта спасылкаюцца як на юрыдычны абавязковы дакумент звычайнага міжнароднага права. Ужэда саркастычна заўважыць, што імя «Вялікія праваабаронцы» за права чалавек гэты міжнародныя нормы і не выконваюць.

Калісьці, прымаючы гэтую сапраўды важную дэкларацыю, краіны-удзельніцы разлічылі, што гэта будзе ідэалістычны дакумент, які паказвае чалавечы, якім павінен быць сапраўды справядлівы, правільны свет. І калі б гэтыя прынцыпы выконвалі ўсім, то «не было б у тым царстве ні холаду, ні спіёні, ні старасці, ні смерці, ні зайздрасці, ні шкоды», — як гаворыцца ў адной малітве.

Ужыццё, на жаль, з'юім іншая карціна.

У дакладзе МЗС адзначана, што ў ШІА на справе сітуацыя з захаваннем правоў і свабоды чалавек адляка ад міжнародных стандартаў. Аднак, нягледзячы на істотнае пагаршэнне сітуацыі з правамі чалавек у ШІА, амерыканскія працягваюць лчыць сабе «абаронцамі грамадзянскай свабоды» па ўсім свеце. Чаму ж смі ЗША іцякаюць не гавораць аб тым, што яны з'яўляюцца краінай з вельмі высокім узроўнем бяспекі гвалту? Што паграза жаццю грамадзянам зыходзіць, не толькі ад злычыннасці, але і з боку прававохных органаў. Што амерыканскія турмы перапоўненыя, а зьявляюцца, якія іх утрымліваюць, ператварыліся ў самых сапраўдных турмах.

Не выключна, што могуць знайсціся тым, што абвінавачваюць аўтару дакладу ў тэндэнцыйным падыходзе да выкладання фактаў па захаванні правоў і свабоды ШІА. Але ёсць важны аспект: вывучэннем гэтага пытаньня займаюцца не толькі МЗС Беларусі і Расіі, але і шэраг іншых краін. Воск як прадстаўніцы высокага Кітайскага таварства па вывучэнні правоў чалавек аб парушэннях у Злучаных Штатах правоў чалавек за 2022 год: «Амерыканскія палітыкі, якія абслугоўваюць інтарэсы эліт, папастова страцілі здольнасць і жаданне разгавяраць на аснову пэтрабаванні простых людзей, абараняць асновыныя права амерыканскіх грамадзян, і не змаглі вырашыць структурныя праблемы ў галіне правоў чалавек. Замест гэтага яны зборна ўсеваа карыставаюцца права чалавек які зброю для нападу на іныя краіны, ствараючы канфірматыю, раскол і хаос у міжнароднай супольнасці, і такім чынам станоўяцца пераходнай на шляху глабальнага развіцця правоў чалавек». Цытата выліка, але ярка, і гэта погляд краіны, з меркаваннем якой нельга не лічыцца.

«І вшынка на торце». Самыя глабальныя «абаронцы» правоў і свабоды грамадзян уогуле свету ў аснове ШІА злёгку прыбылі, што толькі за апошнія два дзесяцігоддзі ў больш чым 85 краінах вайны ваяныя дзядыноў, сутыкалі дзяржавы, які кажуць у народзе і ісламі, атрымліваюць аспалу ад гібелі людзей па ўсім свеце, дамагаючы сваёй «апагастыі» мільярд. Зноў таку Кітайскае таварства зяртае ўвагу, што гэтыя ваяны аперацыі ў імя «барачыў з тэрарызмам» забралі жыццё па меншай меры 929 000 грамадзянскіх асоб і прывялі да вымушанай міграцыі 38 мільянаў чалавек. Па факце гэтыя людзі, і без таго дастаткова красамуюныя, значна большыя.

Да таго ж усё дзевяні ШІА ў ацэнках сваёй краіны, у тым ліку і нашай, не толькі па выкананні правоў чалавек, але і па многіх іншых напрамках, (дудь пад дзівяам «хто не з нам, той супраць нас», што падкрэплена іх гносяныя намеры падрадкаваць сабе ўсё свет.

Фота аўтара.

Па-дзупацку, па-жаночы

Правы чалавек ці лютасць?

Расіі і Беларусі нязмяна адзіны ў вызначэнні суверэнай абароны дзвух стандартаў пры ацэнцы тых ці іншых праваабарончых сітуацый і з'яў. Падобны падыход усё больш актывна выкарыстоўваюцца краінамі калектыўнага Захаду ў мотах нагітання канфрантацыі і аказання ціску на суверэнныя дзяржавы. Стварэння ўкараненне, што ў ШІА суверэнныя дзяржавы, здольныя весці сваю, як унутраную, так і знешнюю палітыку, выклікаюць аперэнтую рэакцыю. І гэта праімуляецца ў першую чаргу ў неадэкватных адказах адных і тых жа дзяржаў краін-сатэлітаў і суверэнных дзяржаў. Гэта і ёсць дзвухіны стандарты.

Не будзем забавяцца на такую міжнародную структуру, як Еўрапейскі суд па правах чалавек, акраім таго, ёсць імя Камісар па правах чалавек, які, праўда, не займаецца індывідуальнымі скаргамі, але спрыяе праасоўваю права чалавек. Розных інстытутаў дзіма, а чалавек па рандынамнаму прагне справядлівасці, адстойваючы свае права.

За справядлівасць прапілася намала крыві ў сучаснай гісторыі, але нічога больш універсальнага і дэаіснага для дасягнення справядлівага парадку, чым юрыдычныя інструменты, чалавечыя прадумваць так і не адолепа. Іншае пытанне, як патрабаванні і рэкамэндатэ гэтых дакументаў выконваюцца, а дакладней — нахабна ігнаруюцца.

Ідучь гады, змянюцца стагоддзі, міжнародныя і нацыянальныя дакументы аб правах чалавек працягваюць прымаць. З'яўляюцца акты, накіраваныя на абарону правоў асобных сацыяльных груп. Прынята Дэкларацыя аб правах разумова адсталых асоб — 1971 год, Канвенцыя аб ліквідацыі ўсіх форм дыскрымінацыі ў адносінах да жанчын — 1979 год, Канвенцыя аб правах дзіцяці — 1989 год. Канвенцыя аб правах інвалідаў — 2006 год, можна прадоўжыць гэты пералік. А х якому спытаць: дзе Канвенцыя аб абароне помнікаў, устааўленай па ўсім свеце сваёймі война-вызваленыя дзіцяці? Уто дазволілі іх разбураць, паваша, зносіць, папросту знішчыць? Уто дазволілі знішчыць людскую памыць? У якіх дэкларацыях гэта прапанавана?

Мы гаворым аб правах чалавек, а людзей ішоў ішоў забіваюць. Наўдана адбыліся трагічныя падзеі ў Дагестане. Што рухала людзямі і (людзямі) іх не назавеш — нелюдзі, калі яны напалі на храм Пакрова Прасвятлой Багародзіцы ў Дзрэбне, падпалі ікону, пачалі страляць, а потым уварваліся ў дом настаіцы, пратэстар Мікалай Кацельнікэў? Забівалі яго на вачэй у сааі. Тэрорызм кірэцтва адной дэкларацыі — права на забарону. Якія трэба прымаць дакументы, каб не дапусціць падобнага?

Дзямі праходзіла сустрача міністраў замежных спраў Беларусі і Расіі па шэрагу пытаньняў, у тым ліку і па бяспецы. І як вынік — міністры падпісалі сумесны ліст у адрас кіраўнікоў міжнародных арганізацыяў аб падыходзе дзядоў краінаў да пытаньняў еўразійскай бяспекі.

Пераклад дакументаў пайнаўчэння. А чалавечыя не перастае ваяваць. Парушэнны аднае непаўназрелыя права усіх людзей свету — жыць у міры. Гэта самае істотнае права, якое не павіна пераўтварыцца ў ілюзію.

Ірына ДАГАЛА, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Парламентскай Навіцальнага сходу Рэспублікі Беларусь па правах чалавек, нацыянальных адносін і сродках масавай інфармацыі.

Закрытое акцыянае аб'яднанне «Альфа-Банк»

220113, Мінск, ул. Сурганава, 43-47, тел.: (017) 217-64-63, 217-64-59, факс: (017) 200-59-29 Тіраж 252190 ТІВ ВВ, SWIFT ALFA BY 2X

Table with 4 columns: Description, Unit, 31 декабря 2023 года, 31 декабря 2022 года. Rows include Balance sheet items like 'Денежные средства и их эквиваленты', 'Обязательные резервы', etc.

АУДИТОРСКОЕ ЗАКЛЮЧЕНИЕ НЕЗАВИСИМОГО АУДИТОРА

Акционером, Наблюдательному совету и Правлению Закрытаго акцыянага аб'яднання «Альфа-Банк»

Заключение по годовой финансовой отчетности

Аудиторское мнение: Мы провели аудит годовой финансовой отчетности Закрытаго акцыянага аб'яднання «Альфа-Банк» (далее – «Альфа-Банк», «аудироваемае» або «Банк») по состоянию на 31 декабря 2023 года (далее – «финансовая отчетность»), а также его финансовые результаты и движение денежных средств за год, закончившийся на указанную дату, в соответствии с Международными стандартами финансовой отчетности (далее – «МСФО»).

Местонахождение Банка – г. Минск, ул. Сурганава, д. 43, 220113, Республика Беларусь; зарегистрирован Национальным банком Республики Беларусь 28 января 1999 года, регистрационный номер 58; код идентификации в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей – 101541947.

Мы провели аудит финансовой отчетности Банка, которая включает:
• отчет о финансовом положении по состоянию на 31 декабря 2023 года;
• отчет о совокупном доходе за год, закончившийся на указанную дату;
• отчет об изменениях в собственном капитале за год, закончившийся на указанную дату;
• отчет о движении денежных средств за год, закончившийся на указанную дату;
• примечания к финансовой отчетности, включая основные положения учетной политики и прочую пояснительную информацию.

По нашему мнению, прилагаемая финансовая отчетность достоверно во всех существенных аспектах отражает финансовое положение Банка по состоянию на 31 декабря 2023 года, финансовые результаты его деятельности и изменение его финансового положения, в том числе движение денежных средств, за год, закончившийся на указанную дату, в соответствии с Международными стандартами финансовой отчетности.

Основание для выражения аудиторского мнения: Мы провели аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности», национальных правил аудиторской деятельности, действующих в Республике Беларусь и Международных стандартов аудита (МСА). Наши обязанности в соответствии с этими требованиями далее описаны в разделе «Обязанности аудиторской организации по проведению аудита финансовой отчетности» прилагаемого аудиторского заключения.

Мы полагаем, что полученные нами аудиторские доказательства являются достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения аудиторского мнения.

Мы независимы по отношению к Банку в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности», национальных правил аудиторской деятельности и Международного кодекса этики профессиональных бухгалтеров (включая Международные стандарты независимости), выпущенный Советом по международным стандартам этики для бухгалтеров (Кодекс СМСБЭ), применимыми к нашему аудиту финансовой отчетности в Республике Беларусь. Наши выполненные прочие этические обязанности в соответствии с Кодексом СМСБЭ и этическими требованиями в Республике Беларусь.

Наша методология аудита: Мы применили методологию аудита, которая включает в себя:
• определение существенности на уровне финансовой отчетности Банка в целом;
• оценку рисков существенности в отношении финансовых результатов, активов и обязательств;
• разработку процедур аудита, направленных на выявление существенных искажений.

Краткий обзор: Существенность на уровне финансовой отчетности Банка в целом: 20 100 тысяч бел. руб., что составляет 5% от прибыли до налогообложения.

Ключевые вопросы аудита: Однородный резерв под ожидаемые кредитные убытки по кредитам и авансам, предоставленным корпоративным клиентам в соответствии с МСФО (IFRS) 9 «Финансовые инструменты».

При планировании аудита мы определили существенность и провели оценки рисков существенности искажения финансовой отчетности. В частности, мы проанализировали, в каких областях руководство вынесло субъективные суждения, например, в отношении значимых оценок, значений, которые являются предметом оценки и рассмотрели будущие события, с которыми в силу их характера связана неопределенность. Как и во всех наших аудитах, мы также рассмотрели риск обхода системы внутреннего контроля руководством, включая, помимо прочего, оценку наличия признаков несоблюдения руководством, которая создает риск существенного искажения вследствие недобросовестных действий.

Существенность: На определение объема нашего аудита оказало влияние применение нами существенности. Аудит предназначен для получения разумной уверенности в том, что финансовая отчетность не содержит существенных искажений. Искажения могут возникнуть в результате недобросовестных действий или ошибок в отчетности. Они являются существенными, если они могут повлиять на экономические решения пользователей, принимаемые на основе этой финансовой отчетности.

Основываясь на своем профессиональном суждении, мы установили определенные количественные пороговые значения существенности. В том числе для существенности на уровне финансовой отчетности Банка в целом, как указано в таблице ниже. С помощью этих значений и с учетом качественных факторов, мы определили объем нашего аудита, а также характер, сроки проведения и объем наших аудиторских процедур и методы влияния на существенность (взяты по отдельности и в совокупности) при выявлении «критических финансовых результатов» отчетом.

Существенность на уровне финансовой отчетности Банка в целом: 20 100 тысяч бел. руб., что составляет 5% от прибыли до налогообложения Банка.

Как мы ее определили: 5% от прибыли до налогообложения Банка.

Обоснование примененного базового показателя для определения уровня существенности: Мы приняли решение использовать в качестве базового показателя для определения уровня существенности прибыль до налогообложения, потому что мы считаем, что именно этот базовый показатель наиболее часто рассматривают пользователи для оценки результатов деятельности Банка, и он является общепринятым базовым показателем.

Мы установили существенность на уровне 5%, что попадает в диапазон приемлемых количественных пороговых значений существенности, применимых для компаний, ориентированных на получение прибыли, в данном секторе.

Ключевые вопросы аудита: Ключевые вопросы аудита – это вопросы, которые, согласно нашему профессиональному суждению, являются наиболее значимыми для нашего аудита финансовой отчетности за текущий период. Эти вопросы были рассмотрены в контексте нашего аудита финансовой отчетности в целом и при формировании нашего мнения об этой отчетности, и мы не выражали отдельного мнения по этим вопросам.

Ключевой вопрос аудита: Оценочный резерв под ожидаемые кредитные убытки по кредитам и авансам, предоставленным корпоративным клиентам в соответствии с МСФО (IFRS) 9 «Финансовые инструменты».

В связи со значимостью кредитов и авансов, предоставленных корпоративным клиентам, и важностью суждений и оценок, используемых для расчета соответствующих оценочных резервов, расчет оценочного резерва под ожидаемые кредитные убытки (далее – «ОКУ») по кредитам и авансам, предоставленным корпоративным клиентам, считается ключевым вопросом аудита.

Величина оценочного резерва под ОКУ представляет собой наилучшую оценку руководством ожидаемых кредитных потерь по кредитам и авансам, предоставленным корпоративным клиентам, по состоянию на отчетную дату.

Оценочный резерв под ОКУ создается Банком на индивидуальной и коллективной основе. Расчет оценочного резерва под ОКУ на индивидуальной основе осуществляется Банком по задолженности существенно значимых заемщиков – корпоративных клиентов, общая сумма задолженности которых является существенной.

Для расчета оценочного резерва под ОКУ на индивидуальной основе Банк применяет профессиональное суждение, чтобы оценить ожидаемые денежные потоки по кредитам и авансам, а также риск или вероятность возникновения кредитных потерь, принимая во внимание возможные значения оценочных параметров, основываясь на исторических данных о выполнении обязательств заемщиков. Банк определяет сумму ожидаемых денежных потоков, исходя из факторов, влияющих на финансовую неустойчивость, негативной информации, фактов нарушения графика платежей ликвидности залогового обеспечения и другой релевантной информации. Рассматриваемые денежные потоки включают денежные потоки от продаж удерживаемого обеспечения или от других механизмов повышения кредитного качества, которые являются неотъемлемой частью договорных условий.

Формирование оценочного резерва под ОКУ на коллективной основе осуществляется по кредитному портфелю, разделенному на сегменты или субпортфели, объединенные по общим характеристикам кредитного риска.

Table with 2 columns: Ключевой вопрос аудита, Какое аудиторское заключение было выдано в отношении ключевого вопроса аудита. Rows include 'Ключевые параметры расчета резерва на коллективной основе' and 'Вероятность наступления дефолта контрагента'.

Обязанности аудиторского лица по подготовке финансовой отчетности: Руководство Банка несет ответственность за подготовку и достоверное представление данных финансовой отчетности в соответствии с МСФО и за систему внутреннего контроля, которую руководство считает необходимой для подготовки финансовой отчетности, не содержащей существенных искажений вследствие ошибок (или) недобросовестных действий.

При подготовке финансовой отчетности руководство несет ответственность за оценку существенности искажений, содержащих описательную информацию в установленной форме нашей аудиторской отчетности. Разумная уверенность представляет собой высокую степень уверенности, но не является гарантией того, что аудит, проведенный в соответствии с национальными правилами аудиторской деятельности и МСА, позволит выявить все имеющиеся существенные искажения. Искажения могут возникнуть в результате ошибок (или) недобросовестных действий и считаются существенными, если они могут повлиять на экономические решения пользователей финансовой отчетности, принимаемые на ее основе.

В рамках аудита, проводимого в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности», национальных правил аудиторской деятельности и действующих в Республике Беларусь и МСА мы применили профессиональное суждение и сохраним профессиональный скептицизм на протяжении всего аудита. Кроме того, мы выполняем следующие обязанности:

• выявляем и оцениваем риски существенного искажения финансовой отчетности вследствие ошибок (или) недобросовестных действий; разрабатываем и выполняем аудиторские процедуры в соответствии с оценочными рисками; получаем аудиторские доказательства, являющиеся достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения нашего аудиторского мнения. Риск необнаружения существенных искажений финансовой отчетности в результате недобросовестных действий выше риска необнаружения искажений в результате ошибок, так как недобросовестные действия, как правило, подразумевают наличие специально разработанных мер, направленных на их сокрытие;

• получаем понимание системы внутреннего контроля, имеющей значение для аудита, с целью разработки аудиторских процедур, соответствующих обстоятельствам, но не с целью выражения мнения об эффективности системы внутреннего контроля Банка;

• оцениваем надлежащий характер применяемой учетной политики и обоснованность оценочных значений, рассчитанных руководством, и соответствующего раскрытия информации в финансовой отчетности;

• оцениваем правильность применения руководством Банка допущения о непрерывности деятельности, и в соответствии с этим делаем вывод о непрерывности деятельности. Мы также оцениваем наличие существенных сомнений в способности Банка продолжать свою деятельность непрерывно. Если мы приходим к выводу о наличии такой существенной неопределенности, мы должны это отразить в аудиторском заключении к соответствующему раскрытию данной информации в финансовой отчетности. В случае если такое раскрытие информации отсутствует или является неадекватным, мы можем выразить мнение о существенности искажений в финансовой отчетности, однако будущие события или условия могут привести к тому, что Банк утратит способность продолжать свою деятельность непрерывно.

Мы осуществляем общее представление финансовой отчетности, ее структуру и содержание, включая раскрытие информации, а также то, обеспечивает ли финансовая отчетность достоверное представление о лежачих в ее основе операциях и событиях.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, отвечающими за корпоративное управление, довод до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированном объеме и сроках аудита, а также о существенных замечаниях по результатам аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля, которые мы выявляем в ходе аудита.

Мы предоставляем лицам, наделенным руководящими полномочиями, заявление о том, что нами была проведена аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности», национальных правил аудиторской деятельности и действующих в Республике Беларусь и МСА, а также о результатах аудита, включая раскрытие информации, а также то, обеспечивает ли финансовая отчетность достоверное представление о лежачих в ее основе операциях и событиях.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, отвечающими за корпоративное управление, довод до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированном объеме и сроках аудита, а также о существенных замечаниях по результатам аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля, которые мы выявляем в ходе аудита.

Мы предоставляем лицам, наделенным руководящими полномочиями, заявление о том, что нами была проведена аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности», национальных правил аудиторской деятельности и действующих в Республике Беларусь и МСА, а также о результатах аудита, включая раскрытие информации, а также то, обеспечивает ли финансовая отчетность достоверное представление о лежачих в ее основе операциях и событиях.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, отвечающими за корпоративное управление, довод до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированном объеме и сроках аудита, а также о существенных замечаниях по результатам аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля, которые мы выявляем в ходе аудита.

Мы предоставляем лицам, наделенным руководящими полномочиями, заявление о том, что нами была проведена аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности», национальных правил аудиторской деятельности и действующих в Республике Беларусь и МСА, а также о результатах аудита, включая раскрытие информации, а также то, обеспечивает ли финансовая отчетность достоверное представление о лежачих в ее основе операциях и событиях.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, отвечающими за корпоративное управление, довод до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированном объеме и сроках аудита, а также о существенных замечаниях по результатам аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля, которые мы выявляем в ходе аудита.

Мы предоставляем лицам, наделенным руководящими полномочиями, заявление о том, что нами была проведена аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности», национальных правил аудиторской деятельности и действующих в Республике Беларусь и МСА, а также о результатах аудита, включая раскрытие информации, а также то, обеспечивает ли финансовая отчетность достоверное представление о лежачих в ее основе операциях и событиях.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, отвечающими за корпоративное управление, довод до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированном объеме и сроках аудита, а также о существенных замечаниях по результатам аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля, которые мы выявляем в ходе аудита.

Мы предоставляем лицам, наделенным руководящими полномочиями, заявление о том, что нами была проведена аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности», национальных правил аудиторской деятельности и действующих в Республике Беларусь и МСА, а также о результатах аудита, включая раскрытие информации, а также то, обеспечивает ли финансовая отчетность достоверное представление о лежачих в ее основе операциях и событиях.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, отвечающими за корпоративное управление, довод до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированном объеме и сроках аудита, а также о существенных замечаниях по результатам аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля, которые мы выявляем в ходе аудита.

Мы предоставляем лицам, наделенным руководящими полномочиями, заявление о том, что нами была проведена аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности», национальных правил аудиторской деятельности и действующих в Республике Беларусь и МСА, а также о результатах аудита, включая раскрытие информации, а также то, обеспечивает ли финансовая отчетность достоверное представление о лежачих в ее основе операциях и событиях.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, отвечающими за корпоративное управление, довод до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированном объеме и сроках аудита, а также о существенных замечаниях по результатам аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля, которые мы выявляем в ходе аудита.

Мы предоставляем лицам, наделенным руководящими полномочиями, заявление о том, что нами была проведена аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности», национальных правил аудиторской деятельности и действующих в Республике Беларусь и МСА, а также о результатах аудита, включая раскрытие информации, а также то, обеспечивает ли финансовая отчетность достоверное представление о лежачих в ее основе операциях и событиях.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, отвечающими за корпоративное управление, довод до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированном объеме и сроках аудита, а также о существенных замечаниях по результатам аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля, которые мы выявляем в ходе аудита.

Мы предоставляем лицам, наделенным руководящими полномочиями, заявление о том, что нами была проведена аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности», национальных правил аудиторской деятельности и действующих в Республике Беларусь и МСА, а также о результатах аудита, включая раскрытие информации, а также то, обеспечивает ли финансовая отчетность достоверное представление о лежачих в ее основе операциях и событиях.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, отвечающими за корпоративное управление, довод до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированном объеме и сроках аудита, а также о существенных замечаниях по результатам аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля, которые мы выявляем в ходе аудита.

Мы предоставляем лицам, наделенным руководящими полномочиями, заявление о том, что нами была проведена аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности», национальных правил аудиторской деятельности и действующих в Республике Беларусь и МСА, а также о результатах аудита, включая раскрытие информации, а также то, обеспечивает ли финансовая отчетность достоверное представление о лежачих в ее основе операциях и событиях.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, отвечающими за корпоративное управление, довод до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированном объеме и сроках аудита, а также о существенных замечаниях по результатам аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля, которые мы выявляем в ходе аудита.

Мы предоставляем лицам, наделенным руководящими полномочиями, заявление о том, что нами была проведена аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь «Об аудиторской деятельности», национальных правил аудиторской деятельности и действующих в Республике Беларусь и МСА, а также о результатах аудита, включая раскрытие информации, а также то, обеспечивает ли финансовая отчетность достоверное представление о лежачих в ее основе операциях и событиях.

ЗАКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЪЕДИНЕНИЕ «АЛЬФА-БАНК» ОТЧЕТ ОБ ОБОИХ ПОЛОЖЕНИЯХ

Table with 4 columns: Description, Unit, 31 декабря 2023 года, 31 декабря 2022 года. Rows include 'Процентные доходы, рассчитанные по методу эффективной процентной ставки', 'Чистые процентные доходы', etc.

ЗАКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЪЕДИНЕНИЕ «АЛЬФА-БАНК» ОТЧЕТ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ

Table with 4 columns: Description, Unit, 2023, 2022. Rows include 'Процентные доходы', 'Дивиденды и проценты по ценным бумагам', 'Чистый совокупный доход за год', etc.

ЗАКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЪЕДИНЕНИЕ «АЛЬФА-БАНК» ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИЯХ В СОБСТВЕННОМ КАПИТАЛЕ

Table with 6 columns: Description, Unit, 2023, 2022, 2021, 2020. Rows include 'Остаток на 1 января 2022 года', 'Корректировка резерва переоценки основных средств в связи с выбытием прошлых лет', 'Остаток на 1 января 2023 года с учетом корректировки', etc.

ЗАКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЪЕДИНЕНИЕ «АЛЬФА-БАНК» ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ

Table with 4 columns: Description, Unit, 2023, 2022. Rows include 'Денежные потоки от операционной деятельности', 'Денежные потоки от инвестиционной деятельности', 'Денежные потоки от финансовой деятельности', etc.

Утверждено и подписано от имени Правления 29 марта 2024 года.

Сколев В.С. Председатель Правления, Дашукан В.А. Финансовый директор

Руководитель задания, директор Тимощев Дмитрий Михайлович. Квалификационный аттестат аудитора Министерства финансов Республики Беларусь № 0002397 от 12 мая 2017 года, без ограничения срока действия.

Свидетельство о соответствии квалификационным требованиям и требованиям к деловой репутации, предъявляемым к аудиторам, оказывающим аудиторские услуги в банках, банковских группах и банковских холдингах № 135 от 02 июня 2022 года, срок действия до 02 июня 2027 года.

Руководитель аудиторской группы Поплюха Ольга Александровна. Квалификационный аттестат аудитора Министерства финансов Республики Беларусь № 0002633 от 08 апреля 2020 года, без ограничения срока действия.

Свидетельство о соответствии квалификационным требованиям и требованиям к деловой репутации, предъявляемым к аудиторам, оказывающим аудиторские услуги в банках, банковских группах и банковских холдингах № 122 от 08 октября 2020 года, срока действия до 08 октября 2025 года.

Аудиторская организация: Унитарное предприятие по оказанию услуг «АйКьюТи Эйчурэн». Место нахождения: г. Минск, пр. Независимости, д. 32А, строение 3, помещение 73.

Сведения о государственной регистрации: зарегистрировано Минским горисполкомом исполнительным комитетом решением от 21 мая 2010 года в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 191315743. Свидетельство о государственной регистрации № 0000520.

Регистрационный номер записи в реестре аудиторских организаций: 10065.

Дата подписания аудиторского заключения: 29 марта 2024 года. Дата подписания аудиторского заключения Банка: 29 марта 2024 года.

Председатель Правления ЗАО «Альфа-Банк» Сколев Валерий Степанович

Тонкасці прафесіі

«Форма выклікала фурор у вёсцы»

Як ішоў да сваёй мары найлепшы пажарны Узброеных Сіл Беларусі

Па выніках 2022/2023 навучальнага года служба супрацьпажарнай абароны і аварыйна-ратавальнай работ Заходняга аператыўнага камандавання адзначана як найлепшая сярод адпаведных відаў і аб'яднанню Узброеных Сіл краіны. Асабіста адзначаны на чыначальніцкіх службах падпалкоўнік Аляксей ПАЛЯЧОК. Між тым шлях да гэтай муканай прафесіі казаўся не самым простым. Але ўпартаць і мэта сталі мацнейшымі, чым перашкоды і недарэчэнні. Правільнасць свайго жыццёвага шляху Аляксей падмацоўвае самаадажданнем у службах.

ваеннай службы было выдзелена толькі тры месяцы, з іх адно адрада заняў кадет-суперавец. Па астатнім да прэзентавалі 14 чалавек. Але пасля іспытаў па фізікультуры і матэматыцы засталася толькі двое, у тым ліку і Аляксей. Што такое армейская дысцыпліна, ён адчуў з першых дзён вучобы, які пачаўся курсам маладога байца.

— Мы паехалі ў вайсковую частку механізаванай брыгады, і гэта быў яшчэ той завес, — кажа ён. — Усе каманды выконвалі з секундамерам, усё бягом. Толькі адна зарадка невядома чого каштавала. Заняткі — строга па распрадару. Практычна ўсе вытрымалі гэты марэфон. І хацелі ён доўжыцца толькі два тыдні.

Бяспікі. Напрыклад, наш будынак штаба арміі ў цэнтры Гродна пабудаваны ў 1917 годзе. Калі я прыйшоў сюды служыць, у першую чаргу засяродзіў увагу на стане пажарнай бяспікі, абшыў падавы, гаршчыны. Высветлілася, што ёсць шмат ускрытых неадхопаў. Напрыклад, дзверы на ўваходзе адназначылі. Але гадзі так будавалі. Таму гэты старадзінны будынак таксама прыйшоў ў парадок; дах адрамантавалі, абсталявалі пажарную сігналізацыю, супрацьпажарнае водазабеспячэнне зрабілі. Нядарна прымаў у эксплуатацыю склад на палігоне — вельмі сур'ёзны аб'ект. Валдзецка работа па наладжанні сістэмы аўтаматычнага пажаратушэння на двух сховашчах. І колькі яшчэ такіх

Карэспандэнты «Звязды» аднымі з першых убачылі трэніроўку паветранага эшалона, які 3 ліпеня ўпрыгожыць неба над сталіцай

Краіна рытухуеца адзначыць найгадоўнейшае свята — Дзень Незалежнасці. Па традыцыі арганізатары ўрачыстасцяў, якіх сёлета прымеркаваны да 80-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў, падрыхтавалі для жыхароў, а таксама гасцей нашых гарадоў шмат сюрпризаў. Адзін з іх — ваенны парад у Мінску.

чыў высокі ўзровень айнайнай школы авіяцыйнай падрыхтоўкі, якая дазваляе вайсковым пілотаў, здольных працаваць у любых умовах. Разынкай парада ён назваў прысутнасць у паветраным парадным страі двух п'ятакжных груп Паветрана-касмінных сіл Расіі «Рускія віцязі» і «Стрыжы». «Удзел Узброеных Сіл Беларусі дзяржаў наада на ўпэўненні, з'яўляецца пацвярджэннем нашых братэрскіх пачуццяў і з'яўляецца аднаго, — заўважыў камандаванец Ваенна-паветранымі сіламі ўважнай супрацьпажарнай абароны. — Мы заўсёды гатовы да сумеснага выканання задан па абароне міру на тэрыторыі нашых краін».

Андрэй Лук'яноў таксама звярнуў увагу на тое, што падрыхтоўка да парада ідзе ў рамках баявой падрыхтоўкі. «Лётчыкі толькі ўдасканальваюць свае навыкі, удзельнічаючы ў падрыхтоўцы да паветранага парада, — удакладніў ён. — Не сумняенна, для кожнага лётчыка ўдзел у параде — гэта вялікі гонар, давер з боку кіруючага складу і дзяржавы. І кожны лётчык ўдзячы, што яму даверылі п'ятак, паветранае судна над сталіцай нашай краіны ў такі зямназначны дзень».

Ганаровая місія

У тым, што для кожнага пілота, які прымае ўдзел у паветраным параде, гэта ганаровая місія, карэспандэнты газеты перанаканілі асабіста. «Для любога лётчыка ўдзел у параде прадстаўляе сур'ёзнае адказнасць, — падкрэсліў удзельнік паветранага парада, які прадстаўляе Узброеныя Сілы Беларусі. — Мы паказваем краіне і народу, што яны знаходзяцца пад надзейнай аховай. Дэманстраваць моц і сілу беларускай арміі высокакласныя пілотаў на сучасных паветраных судах можа не толькі па перыметры нашай краіны, але і на тым меарыперыястах. Мы адточваем навыкі, рытухуеца пры неабходнасці абараніць Беларусь, як абаранілі яе ў свой час нашы продкі».

Па словах іншага пілота, які таксама будзе удзельнічаць у адказным меарыперыястах, удзел у параде — гэта вялікі гонар і тэма, што для палётна будучы ветэраны, якія ўдзельнічалі ў вызваленні Беларусі. «Яны павінны убачыць сучасную ўмяне нашых лётчыкаў выконвае баявыя і вучэбна-баявыя задан, адначасна абсталяваюць сучасных паветраных суднаў», — перанаканілі ваеннаслужцы.

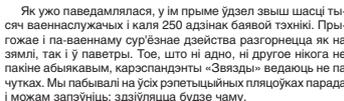
Як падкрэсліў начальнік 344-га Дзяржаўнага ордэна Суворова цэнтры базавага прымянення і пераўтварэння лётнага складу Міністэрства абароны Расійскай Федэрацыі палкоўнік Андрэй ПАЛЮ, удзел расійскіх ваеннаслужцаў у ўрачыстасці і вельмі адказным меарыперыястах, прысвечаным 80-годдзю вызвалення Беларусі, — гэта тая мінімальна данна, якую цяперашняе пакаленне можа заплаціць гераічным продкам, які перамаглі ў Вялікай Айчыннай вайне. «Беларусь заўсёды прымае чэпна і вельмі, а ў нас выключна станоўчы настрой на работу, — заўважыў ён. — Удзельнічаючы ў падобных меарыперыястах, прысвечаным такім асабістым дабрам, заўсёды ганарова. Адказнасць вельмі высокая. Радыёны лётчыкі гэта ведаюць, разумеюць і зробіць усё, каб аддаць чаканым».

Адну работу пілотаў у першы дзень публічнай трэніроўкі, якая праходзіла над Мінскім морам, дад ваенны лётчык-штурман палкоўнік Алег БЯЛКОў. «Усе змажылі пазначыць высокі ўзровень падрыхтаванасці, лётнай вынаўчкі, ажыцвяляючы выхад у кантрольны пункт у згодзе заданых час устаноўленымі баявымі парадкамі, — канкрэтызаваў ён. — На гэтай трэніроўцы першачаргова увага ўдзялялася выкананню з'яўлення, збору груп і пабудове агульнага баявога парадку».

Алег Бялкоў неадравае сама ўдзельнічаючы ў паветраных парадах, а таму добра ведае, што дробязь пай у ажыцвяленні палётна яка. «Пачынаючы ад запуску бартоў на аэрадром, узлёт да пабудовы заданнага баявога парадку, яго вытрымліванне — тут усё вельмі важнае, нельга вылучыць нешта асабістае», — заўважыў ён.

А вось які паветраны змажыльчы вынаўчцы вельмі паважаны чытачы, калі будзеце назіраць за парадом 3 ліпеня або будучы на сталічным праспекце, або па тэлебачанні, вырашаць толькі вам. Майстэрства беларускай і расійскіх лётчыкаў зааэраўвае, а таму гэтай дзейнасцю ў неба над Мінскам сапраўды вартае вашай увагі.

Вераніка КАНЮТА.

Аляксей ПАЛЯЧОК (крайні справа) ў складзе зборнай каманды Заходняга аператыўнага камандавання на чэмпіянаце Узброеных Сіл па пажарна-ратавальным спарце.

Сем хвілін, звыш 30 аднак авіяцэхнікі

У свечныя дзень у неба над сталіцай адзін за адным з'яўляцца больш як тры дзясяткі баявых самалётаў і верталётаў Ваенна-паветраных сіл ўважнай супрацьпажарнай абароны Беларусі і Паветрана-касмінных сіл Расіі. Адкрыючы паветраны парад тры верталёты Мі-8МТВБ5, які будучы нескі дзяржавы сцяг Беларусі, сцяг Узброеных Сіл нашай краіны, а таксама сцяг Ваенна-паветраных сіл ўважнай супрацьпажарнай абароны. Пасля гледчы змогуць убачыць групы верталётаў Мі-8 і верталётаў Мі-35, які праляццяць у баявым парадку «Пелені». Апошнім дароч, паступілі на ўзбраенне 50-й змешанай авіяцыйнай баззе ў жніўні мінулага года, а адрадава, ўпершыню будучы ўдзельнічаючы ў паветраным параде над Мінскам. На вышыні 250 метраў з хуткасцю 350 кіламетраў за гадзіну прамячыць ваенна-транспартны самалёт Ан-26. У неба таксама з'яўляцца реактыўныя вучэбна-баявыя самалёты Як-130, самалёты-штурмавікі Су-25, самалёты-знішчальнікі Су-30СМ. Паветрана-касмінныя сілы Расійскай Федэрацыі прадстаўляць баявыя верталёты Мі-28, верталёты Ка-52 «Алігатар» і не толькі — інтэгра захоўваецца. Завершыць паветраны парад пралёт ваенна-транспартнага самалёта Іл-76 ў суправаджэнні групы самалётаў Іл-39. Агульная працягласць усяго дзейства складае каля сямі хвілін.

Як расказаў у размове з журналістамі камандаванец Ваенна-паветранымі сіламі ўважнай супрацьпажарнай абароны Андрэй ЛУК'ЯНОў, ваеннаслужца вышэйшай фінішную парадку падрыхтоўкі да паветранага парада з нагоды Дня Незалежнасці. Па яго словах, гэтак меарыперыяста з'яўляецца вельмі значным для беларускаў, прычым па многіх параметрах, у першую чаргу гістарычных. «Мы бачым, што адбываецца ў блізкай нам дзяржавы, і ў сувязі з гэтым захаванне гістарычнай пачуццяў — стратэгічна каштоўнае беларускага народа», — падкрэсліў генерал-маёр.

За штурваламі «калезных птушак» знаходзяцца найлепшыя ваенныя лётчыкі дзвюх краін. Андрэй Лук'яноў і адназначылі ваенныя лётчыкі дзвюх краін. Андрэй Лук'яноў і адназначылі ваенныя лётчыкі дзвюх краін.

З ПАЧУЦЦАМ АДКАЗНАСЦІ І ВЯЛІКІМ ЖАДАННЕМ СЛУЖЫЦЬ

Чым прывабляе дзіцей ваенна-патрыятычны клуб «Чорны ліс» у Мар'інай Горцы

Ваеннаслужцы нашай краіны актыўна садзейнічаюць фарміраванню патрыятызму сярод моладзі: арганізуюць экскурсіі, наведванні музеяў, праводзяць сустрачкі з ветэранамі. Хлопцы і дзяўчаты займаюцца паветрана-дэсантнай, агнявой, тапаграфічнай, стравяной і тактыка-спецыяльнай падрыхтоўкай. Улетку ў месцах дыслацыяці злучэнняў і ваенных часцей Узброеных Сіл заплававана правядзенне больш як 130 спартыўна-патрыятычных лагераў (звыш 170 асаб) для больш як 14 тысяч навучэнцаў.

Журналісты атрымалі магчымасць знаамацца з дзейнасцю ваенна-патрыятычнага клуба «Чорны ліс», які размешчаны на базе 5-й брыгады спецыяльнага прызначэння. І нават прыняць удзел у яго занятках, якія праводзіліся ў рамках прас-тура, арганізаванага Міністэрствам абароны.

У складзе клуба — 57 чалавек, у тым ліку дзевяць дзячатаў. Клуб мае свае адметныя знакі і атрыбуты: сцяг, паседжанне, нагрудны знак, дзвіг і нават песню. Дзеці не толькі знаходзяцца тут сапраўдных сяброў, але і могуць раскрыць свае таленты, развучыць такія рысы характараў, якія пачуццяў патрыятызму, любові да Радзімы. Яны шануюць традыцыі герояў нашай краіны, якія падарылі нам мірнае неба над галавой. У клубе — выдатная атмасфера. Ёсць і свае жыццёвыя талісманы: чорныя лісы — гадванцы-знакі вайсковіку 5-й асобнай брыгады спецыяльнага прызначэння.

Як падкрэсліў юны удзельнік клуба, адзінаццацігадовы Раман Націцкі,

дзіця збіраць і разбіраць аўтамац, а яшчэ займацца медыцынскай падрыхтоўкай. Тут знаходзяцца многія мае аднакласнікі. Некаторыя пайшлі сюды пасля таго, як я расказаў ім пра свае заняткі ў клубе».

Хлопцы і дзяўчаты змажыць магчымасць асабіста для сабе нешта новае, у выніку атрымліваюць шмат станоўчых эмоцый. Напрыклад, трэніроўкі на сімулятары «Парашуціст» дазваляюць падрыхтавацца да скажочу з парашуту, навучыцца кіраваць парашутам тыпу «Крыло».

«Пачалася ўсё з таго, што мяне паклікалі на спабарніцтвы «Зарніца»

яшчэ летас», — распавяла пра свае ўражанні вучанка чэцвёртай школы Мар'інай Горцы Саша Мазанік. «Мне вельмі спадабаўся тым, і я пачала займацца ў лагерах. Было цікава глядзець, як хлопчыкі збіраюць і разбіраюць аўтамац. Сама рэч не спрабавава. Цяпер, дзякуючы трэніроўкам, магу разабраць і сабраць аўтамац. А яшчэ заняткі вельмі дысцыплінаваныя».

«Плываць на поўночную сілу спецыялізацыю азы ваеннай справы. У канцы кожнага навучальнага года іх чакаюць кантрольныя заняткі, якія ўключаюць і тэарэтычныя, і практычныя пытанні. Кожны занятак становіцца запаленым вандраваннем, падчас якога дзеці асвойваюць камандную работу, вучацца вырашаць праблемы і набываюць разуменне гістарычнай важнасці гераічных дзеянняў і прадукцыю». Дзеці, якія займаюцца ў клубе, дзеляцца на дзве ўзроставыя катэгорыі, — адначасна начальнік упраўлення аддучкі Пухавіцкага райваенкама Саргей ВІНАГРАД. «На занятках яны вучаюцца самай рознага аспекты: пачынаючы ад стравяной падрыхтоўкі і заканчваючы спецыяльнай тактычнай. У канцы навучальнага года камандзір часці ва

урачыстай абстаноўцы ўрачыце рэкамендацыі найлепшым выважаным, якія плануюць паступаць у Ваенную акадэмію. Абаважочкай умовай для атрымання рэкамендацыі з'яўляецца адсутнасць пропуску і станоўчая здача ўсіх залікаў. Дзеці, якія збіраюцца паступаць у Мінскае супераўскае ваеннае вучылішча, таксама могуць яе атрымаць.

Як звярнуў увагу намеснік камандзіра брыгады па ідэалагічнай рабоце падпалкоўнік Андрэй ШАРУПІЧ, падрыхтоўка дзіцей ажыцвяляецца з улікам таго, каб пасля імя былі лачыць падчас службы ў арміі. «Асноўнае — гэта выхаваанне патрыяты свай Радзімы, — падкрэсліў ён. — Дзецім у нас заўсёды цікава. Упэўнены, тут

шмат у каго і зараджаецца пачуццям адказнасці за захаванне таго, што мы маем. Дзеці бачыць, як вайсковікі нашай ваеннай часткі ставяцца да сваёй абавязкаў, размаўляюць з сапдатамі тэрміновай службы, якія яшчэ ўчора вучыліся ў школе, а сёння абаронцы Айчыны. Гэта, безумоўна, вельмі добрае даламак, бо ў далейшым дзеці дзеляцца сваімі ўражаннімі ў сваёй школе. Ёсць і тры хлопцы, якія паспелі атрымаць рэкамендацыі камандзіра брыгады для паступлення ў ваенную навучальную ўстанову. А сярод мисчовых вайсханцаў клуба многія ў будучыню плануюць пайсці на ваенную службу па кантраце».

Кацярына УРБАН, фота аўтара.

Годная змена

З ПАЧУЦЦАМ АДКАЗНАСЦІ І ВЯЛІКІМ ЖАДАННЕМ СЛУЖЫЦЬ

Чым прывабляе дзіцей ваенна-патрыятычны клуб «Чорны ліс» у Мар'інай Горцы

Ваеннаслужцы нашай краіны актыўна садзейнічаюць фарміраванню патрыятызму сярод моладзі: арганізуюць экскурсіі, наведванні музеяў, праводзяць сустрачкі з ветэранамі. Хлопцы і дзяўчаты займаюцца паветрана-дэсантнай, агнявой, тапаграфічнай, стравяной і тактыка-спецыяльнай падрыхтоўкай. Улетку ў месцах дыслацыяці злучэнняў і ваенных часцей Узброеных Сіл заплававана правядзенне больш як 130 спартыўна-патрыятычных лагераў (звыш 170 асаб) для больш як 14 тысяч навучэнцаў.

Журналісты атрымалі магчымасць знаамацца з дзейнасцю ваенна-патрыятычнага клуба «Чорны ліс», які размешчаны на базе 5-й брыгады спецыяльнага прызначэння. І нават прыняць удзел у яго занятках, якія праводзіліся ў рамках прас-тура, арганізаванага Міністэрствам абароны.

У складзе клуба — 57 чалавек, у тым ліку дзевяць дзячатаў. Клуб мае свае адметныя знакі і атрыбуты: сцяг, паседжанне, нагрудны знак, дзвіг і нават песню. Дзеці не толькі знаходзяцца тут сапраўдных сяброў, але і могуць раскрыць свае таленты, развучыць такія рысы характараў, якія пачуццяў патрыятызму, любові да Радзімы. Яны шануюць традыцыі герояў нашай краіны, якія падарылі нам мірнае неба над галавой. У клубе — выдатная атмасфера. Ёсць і свае жыццёвыя талісманы: чорныя лісы — гадванцы-знакі вайсковіку 5-й асобнай брыгады спецыяльнага прызначэння.

Як падкрэсліў юны удзельнік клуба, адзінаццацігадовы Раман Націцкі,

дзіця збіраць і разбіраць аўтамац, а яшчэ займацца медыцынскай падрыхтоўкай. Тут знаходзяцца многія мае аднакласнікі. Некаторыя пайшлі сюды пасля таго, як я расказаў ім пра свае заняткі ў клубе».

Хлопцы і дзяўчаты змажыць магчымасць асабіста для сабе нешта новае, у выніку атрымліваюць шмат станоўчых эмоцый. Напрыклад, трэніроўкі на сімулятары «Парашуціст» дазваляюць падрыхтавацца да скажочу з парашуту, навучыцца кіраваць парашутам тыпу «Крыло».

«Пачалася ўсё з таго, што мяне паклікалі на спабарніцтвы «Зарніца»

яшчэ летас», — распавяла пра свае ўражанні вучанка чэцвёртай школы Мар'інай Горцы Саша Мазанік. «Мне вельмі спадабаўся тым, і я пачала займацца ў лагерах. Было цікава глядзець, як хлопчыкі збіраюць і разбіраюць аўтамац. Сама рэч не спрабавава. Цяпер, дзякуючы трэніроўкам, магу разабраць і сабраць аўтамац. А яшчэ заняткі вельмі дысцыплінаваныя».

«Плываць на поўночную сілу спецыялізацыю азы ваеннай справы. У канцы кожнага навучальнага года іх чакаюць кантрольныя заняткі, якія ўключаюць і тэарэтычныя, і практычныя пытанні. Кожны занятак становіцца запаленым вандраваннем, падчас якога дзеці асвойваюць камандную работу, вучацца вырашаць праблемы і набываюць разуменне гістарычнай важнасці гераічных дзеянняў і прадукцыю». Дзеці, якія займаюцца ў клубе, дзеляцца на дзве ўзроставыя катэгорыі, — адначасна начальнік упраўлення аддучкі Пухавіцкага райваенкама Саргей ВІНАГРАД. «На занятках яны вучаюцца самай рознага аспекты: пачынаючы ад стравяной падрыхтоўкі і заканчваючы спецыяльнай тактычнай. У канцы навучальнага года камандзір часці ва

урачыстай абстаноўцы ўрачыце рэкамендацыі найлепшым выважаным, якія плануюць паступаць у Ваенную акадэмію. Абаважочкай умовай для атрымання рэкамендацыі з'яўляецца адсутнасць пропуску і станоўчая здача ўсіх залікаў. Дзеці, якія збіраюцца паступаць у Мінскае супераўскае ваеннае вучылішча, таксама могуць яе атрымаць.

Як звярнуў увагу намеснік камандзіра брыгады па ідэалагічнай рабоце падпалкоўнік Андрэй ШАРУПІЧ, падрыхтоўка дзіцей ажыцвяляецца з улікам таго, каб пасля імя былі лачыць падчас службы ў арміі. «Асноўнае — гэта выхаваанне патрыяты свай Радзімы, — падкрэсліў ён. — Дзецім у нас заўсёды цікава. Упэўнены, тут

шмат у каго і зараджаецца пачуццям адказнасці за захаванне таго, што мы маем. Дзеці бачыць, як вайсковікі нашай ваеннай часткі ставяцца да сваёй абавязкаў, размаўляюць з сапдатамі тэрміновай службы, якія яшчэ ўчора вучыліся ў школе, а сёння абаронцы Айчыны. Гэта, безумоўна, вельмі добрае даламак, бо ў далейшым дзеці дзеляцца сваімі ўражаннімі ў сваёй школе. Ёсць і тры хлопцы, якія паспелі атрымаць рэкамендацыі камандзіра брыгады для паступлення ў ваенную навучальную ўстанову. А сярод мисчовых вайсханцаў клуба многія ў будучыню плануюць пайсці на ваенную службу па кантраце».

Кацярына УРБАН, фота аўтара.

Сітуацыя

Вінаватыя знойдзены, а кампенсацыі няма

Мінчанін пасля ДТЗ, у якім загінула яго маці, не можа атрымаць належныя выплаты

Часам выпадковы збег абставін за секунды дзельці наша жыцця, які прынята казаць, на «дзе» і «пасля».

У рэдакцыю нашай газеты звярнуўся мінчанін Вячаслаў Фокін, які страціў у аўтамабільнай катастрофе сваю дачку, якая знаходзілася ў тым жа моманце на працягу. А пасля пачалася чарада судовых разбораў. І здавалася б, вінаватыя ўстаноўлены, але дамагчыся кампенсацыі ў нашага чытана пакуль так і не атрымалася.

У НОЧ ТРАГЕДЫ

Увечары 17 лютага мінулага года, вярнуўшыся з работы, Вячаслаў з маці, 12-гадовай і 7-гадовай дачкамі, які і дамоўлены раней, сабралася ехаць у школу. Праз інтэрнэт-дадатка «Яндекс.Таксі» мужчына зрабіў заказ аўтамабіля з Мінска ў аграпрадком Дварац Гродзенскай вобласці. Праз пяць хвілін каля пад'езду сям'ю чакаў «фальксваген». Трэба сказаць, што паездка адбывалася ў шчымы час сутак, да таго ж на вуліцы штурх снэг з дажджом.

— З'ехаліся з калоніяў, мы рухаліся па дарозе Мінск — Дзяржынск. Раптам я адчуў, што машына пачала скарочыцца і ўдарыла аб металічную агароджу, пасля чаго аўтамабіль выкінуў у кювет. Я хутка высеў з машыны і адкрыў дзверы, каб вывесці дзяцей. З дачкамі было ўсё ў парадку. А маці была без прытомнасці. Запахла газам, і, апасаючыся выбуху, я акуратна выцірнуў маць у салона. Відэаочыны выкіпілі «хуткую». Я, як можа, пасправаў аказаць першую дапамогу маме. Прыхлала «хуткая», урачы ўключылі рэанімацыю, але ў выніку канстатвалі смерць, — апісвае тры трагічны падзеі Вячаслаў.

Наступнай раніцы мужчына выкіпілі ў Мінскі абласны следчы камітэт і паведамілі, што на аўтамабілі таксі было устаноўлена часовае кола, што, магчыма, і стала прычынай аварыі. «На колах пярэдняй восі было ўстаноўлены шыны рознай размернасці, на колах задняй восі — з розным малюнкам пратэктара, таксама на заднім левым колесе выкарыстоўваліся шинныя напярэднія, да эксплуатацыі па шыні малюнка пратэктара. Указаныя інспірацыі маглі быць выяўлены перад пачаткам руху ў працэсе ўзгодненага кантрольнага агляду транспартнага сродку. Гэтым жа інспірацыі маглі з'яўляцца фактарам, які садзейнічаў уніжэнню заносу аўтамабіля», — так апісаны інспірацыі хадовай часткі аўтамабіля ў матэрыялах справы.

А вось што растлумачыў следству 29-гадовай кіроўца таксі. У дадзенай арганізацыі ён працаваў неафіцыйна і без запісу ў працоўнай кніжцы і заключэння дагавора падраду. Уладкаваўся ў кам-

панію літаральна за 10 дзён да ДТЗ і паспеў адпрацаваць пяць начных зменах з 22 гадзін вечара да 10 раніцы. Пры ўкладванні ў яго нават не правярылі пасведчэнне кіроўцы. Ён адзначыў, што прыёма і здача змены адбывалася фармальна: кіроўца, які змяняў, прыждваў да таго, які заступае на змену, і перадаваў аўтамабіль. Пры гэтым кантролю за тэхнічным станам транспартнага сродку з боку механіка не ажыццяўляліся, як і за станам кіроўцы з боку меабратніка. Так адбывалася і ў дзень здарэння: «Мой папярэднік прыехаў да мяне, і мы памяняліся, пасля гэтага я выехаў на лінію. Ён сказаў мне, што з машынай усё нармальна, аднак меліся інспірацыі ў выглядзе ўстаноўкі на задняй восі запаснага кола з іншым малюнкам пратэктара, і паправаў, каб я быў асцярожны». Пры гэтым, паведаміў тлумачэння кіроўцы, падчас паездкі разам з заказчыкам (Вячаславам Фокіным) узамна вышыралі, што той афіцыйна адмеціў заказ, каб апацціць паездку найнятым.

— Я не можа зразумець, чаму не прыцягваюць да адказнасці асобы, якая вывясціла аўтамабіль у няспраўным стане. Пісаў у Генеральную пракуратуру, каб прыцягнулі да адказнасці чалавека, які павінен гэтым займецца ў ТАА «Кабрыялет Лайф». Матэрыялы справы па выпуску інспірацыяў аўтамабіля былі накіраваны ў Фрунзенскае РУВС, і ляс далейшага разбору мне тады былі не вядомы, — расказаў Вячаслаў.

Адказны ў ААТ «Кабрыялет Лайф» — гэта яго дырэктар, і вось што той тлумачыць следству. Кіроўцы, якія прымаюцца на работу, не з'яўляюцца штатнымі работнікамі. Капі б яны афармляліся не па дагаворы падраду, а па кантракце, то праходжанне агляду перад выездам на лінію для іх было абавязковым. Паколькі ў кампаніі няма па штатнае механіка, то за гэтым пытанні адказвае сам дырэктар. У сувязі з тым, што кіроўцы (іх у кампаніі каля 30) аформлены па дагаворы падраду, іх выпуск на лінію дырэктар не ажыццяўляе.

Наконт аўтамабіля «фальксваген», на якім здарылася ДТЗ, дырэктар ААТ «Кабрыялет Лайф» патлумачыў, што ў 2017 годзе выпуску, знаходзіўся ў спраўным тэхнічным стане, дэжрэктаваў яго прайзданыя свачасова, на колах устаноўлена змяня гэта. Пра ўстаноўку запаснага задняга левага кола дырэктар ведаў ад кіроўцы: раней яго перадычава часткова сцуклака, з-за гэтага была ўстаноўлена дакта. Што датычыцца кіроўцы, які здзейсніў ДТЗ, то той быў працэдуралікаваны па дагаворы падраду. Неазаду да ДТЗ заступіў на работу ў начную змену, у 20,43 выехаў першы заказ, а затым — яшчэ 12 па Мінску.

За межы Мінска кіроўца не меў права выжджаць, але ў 00,47 прыняў заказ у аграпрадком Дварац, адключыў галаваляк, каг яго не магчыма было аддзячыць, і ажыццявіў паездку, пакуль не здарылася ДТЗ.

ШТО ВЫРАШЫЎ СУД?

30 мая 2023 года суд Мінскага раёна прызнаў кіроўцу аўтамабіля Б. вінаватым у парушэнні правілаў дарожнага руху і эксплуатацыі транспартных сродкаў асобай, якая кіруе транспартным сродкам, што прывяло да неасцярожнага смерці чалавека (ч. 2 арт. 317 КК) і прызначыў пакаранне ў выглядзе пазбавлення волі на тэрмін тры гады з арышчавым пакараннем у папраўчай калоніі ва ўмовах агульнага рэжыму. «Рухаючыся па 14-кіламетровай аўтадарозе Р-1 Мінск — Дзяржынск у напрамку Дзяржынска Мінскай вобласці з хуткасцю 100 км/год побач з вёскай Фокінаўкі Мінскага раёна Мінскай вобласці, маючы разнаўную магчымасць назіраць неспрыяльныя дарожныя ўмовы ў выглядзе спіжкі і часткова заснежанага стану дарожнага пакрыцця правязай часткі, правяў злышчыню няйданасці і няўвагу да дарожнай абстаноўкі... Своевольна мер для зніжэння хуткасці да бліскачэй ў адпаведнасці з умовамі не прыняў, дапусціў страту аўтамабілем курсовай устойлівасці, прымяніў рэзкія пярэмыя кіравання, у выніку чаго аўтамабіль у стане заносу хуткаў пры наезд на металічную бар'ернаю агароджу і выехаў за межы праезнай часткі ў правы па ходзе руху ковета», — гаворыцца ў прыговору суда. Акрамя гэтага, суд прыгаварыў спіжак за ТАА «Кабрыялет Лайф» у лік матэрыяльнай кампенсацыі і матэрыяльнай шкоды на карысць Фокіна В. У. — 25 000 рублёў, на карысць Фокіна В. В. і Фокінай М. Б. па 10 000 рублёў — усяго 45 тыс. рублёў.

8 жніўня 2023 года Мінскі абласны суд пакаў прыгавор без змянення.

ШТО АКАЗАЛАСЯ НАСАМРЭЧ?

Выканаўчы лісты былі накіраваны ў аддзел прымусовага выканання г. Мінска. Аднак судовае выканаўца не змог спягнаць доўг за ТАА «Кабрыялет Лайф», паколькі яно ў чэрвені 2023 года далучылася да ТАА «СтралаТакс». Дырэктар апошняга — грамадзянка Расіі і не мае пастанянага месца жыхарства ў Беларусі, знайці яе не ўдалося, грашовыя сродкі па разліковых рахунках адсутнічаюць, па ўказаным адрасе ТАА «СтралаТакс» не размяшчаецца (гэта шматкватэрны жылы дом), маёмасці, на якую можа быць звернута спягнаме, не выяўлена. Паколькі спягнаць доўг не магчыма, выканаўчы лісты былі вернуты.

— Я напісаў зварот у Генеральную пракуратуру, што «Кабрыялет Лайф» пайшоў на махлярства, далучыўшыся да фірмы «пуштышкі» «Страла Такс» ў чэрвені 2023 года, не дакажучы ўступлення прагавору ў сілу. Таксама ўказаў, што Фрунзенскае РУВС мне не паведаміла аб прыцягненні да адказнасці асобы, якая выпусціла аўтамабіль у інспіраўным стане.

Генеральная пракуратура перанакіравала маю зварот у пракуратуру Фрунзенскага раёна і аддзел прымусовага выканання галоўнаму судоваму выканаўцу Мінска. У выніку ад пракуратуры я атрымаў адказ, што ва ўзбуджэнні крымінальнай справы за выпуск інспірацыяў аўтамабіля адмоўлена і гэта законна. Ад аддзела прымусовага выканання прыйшоў ліст, што судовае выканаўца зрабіў усё магчыма, каб спягнаць доўг, аднак не атрымалася, таму мне вярнулі выканаўчы лісты.

Здавалася б, кола замкнулася. Кожны ў гэтай гісторыі штосьці намянаюцца ці ненамянаюцца паршчы, а скончылася усё трагедыя, у якой загінула жывучыня. Вінаватыя, здаецца б, вызначаны і пакараны, але кампанія-перавозчык, які павінен быў забяспечыць асіпект пасажыраў, ад адказнасці сышла.

У хуткім часе ўступіў у сілу давоў жорсткага пераправавання да перавозчыкаў у сферы таксі. Згодна з Указам ад 25 студзеня 2024 года № 32 «Аб аўтамабільных перавозках пасажыраў», ствараецца і ўводзіцца ў дзеянне «Рэстр аўтамабільных перавозак у нерэгулярных зносінах», куды будзе ўключана звесткі пра перавозчыкаў, транспартныя сродкі, кіроўцаў, дыспетчараў. Спрод новых пераправаванняў, у прыватнасці, — абавязковы контроль перад выездам на лінію механікам і меабратнікам.

Згодна з Указам, рэстр павінен функцыянаваць у тэставым рэжыме са жніўня бягуча года, а з 1 лістапада без уключэння ў яго працывае будзе немагчыма. Многія асцярожна, што ахвотна працаваць у таксі ў новых умовах стане менш, адведзена павысілася цэны на гэтыя паслугі. Аднак, як паказвае наша гісторыя, уласнай ініцыятыўе лепш не рызыкаваць дзеля эканоміі. І наўрад ці нехта стане аспрэчваць той факт, што на рынку аўтамабільных перавозак, у прыватнасці таксі, не павінна заставацца месца для «шырых» удзельнікаў рынку.

Вячаслаў апынуўся ў цяжкай сітуацыі: пасля страты маці ён адцяў вымоўвае дазвол непаўналетняму дачку, і яго даходу хопіць толькі на аплату здымнай кватэры, набыццё ежы і самых неабходных рэчаў для дачцы.

— Аднак та я не магу аплаціць, і ў выніку атрымліваецца, што здарылася ДТЗ са смертным зыходам, а ва ўзбуджэнні крымінальнай справы за выпуск інспіраўнага транспартнага сродку адмоўлена. Суд прысудзіў рашэнне аб выплаце кампенсацыі, а выканаўчы ліст немагчыма. Ну як так? — абраўцацца суразмоўнік.

ЦІ МОЖНА АТРЫМАЦЬ КАМПЕНСАЦЫЮ?

Я растлумачыў «Звяздзе» ў Галоўным уручэнні прымусовага выканання Міністэрства юстыцыі, умовы і парадак віджання выканаўчай вытворчасці

на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь вызначаны Законам «Аб выканаўчай вытворчасці» (далей — Закон), Законом «Аб судовай выканаўчай», Інструкцыяй па выканаўчай вытворчасці, зацверджанай істановай Міністэрства юстыцыі ад 7 красавіка 2017 г. № 67. У адпаведнасці з названымі дакументамі здзяйсненне выканаўчай дзейнасці па выканаўчай вытворчасці адносіцца да выключнай кампетэнцыі судовага выканаўцы.

— Бакі выканаўчай вытворчасці, іншыя асобы, чые права і законныя інтарэсы парашаны пры выкананні выканаўчага дакумента, маюць права абскардзіць, а пракурор — апраставаць пастанова, дзеянні (бяздзейне) судовага выканаўцы, іншага работніка органа прымусовага выканання ў пасасудовым парадку ўстаноўленым Законом «Аб выканаўчай вытворчасці», а таксама ў судовам парадку (частка першая артыкула 124 Закона). Згодна з часткай другой артыкула 53 Закона, вяртанне выканаўчага дакумента спантаніку не перадае іхнае паўнамоцтва пярэдняму і гэтак выканаўчага дакумента да выканання ў межах тэрміну, устаноўленых артыкулам 34 Закона, — патлумачыў у Міністэрстве.

Акрамя таго, у адпаведнасці з артыкулам 61 Грамадзянскага кодэкса Рэспублікі Беларусь юрыдычна асоба, якая з'яўляецца камэрцыйнай арганізацыяй, за выключэннем казнагага прадпрыемства, а таксама юрыдычна асоба, якая дзейнічае ў форме спяжываекага кааператыва або фонду, у судовам парадку могуць быць прызнаны неплацежаздольным або банкрутам. Падставы і парадак прызнання судом юрыдычна асобы неплацежаздольнай або банкрутам, парадак правядзення яе санацыі або ліквідацыйнай вытворчасці, чарговыя задавленні патрабаванняў крэдытараў устанаўліваюцца законам аб урэгуляванні неплацежаздольнасці.

Мы пацвярдылі, што патрабуюцца ў сувязі з апісанай сітуацыяй, якая не з'яўляецца адназначнай, змяненні ў заканадаўстве.

— Пытанне ўнесена змяненню ў Закон Рэспублікі Беларусь «Аб выканаўчай вытворчасці» патрабуе ўключэння прабы, а таксама аналізу практычных аспектаў прымянення заканадаўства, — адзначыў у Міністэрстве.

Апрям гэтага, там растлумачылі, што ў артыкуле 37 Крымінальна-працэсуальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь (далей — КПК) вызначаны дзяржаўныя органы і службовыя асобы, упаўнаважаныя законам ажыццяўляць дазнаванне, праводзіць правяры па заяве або паведамленні аб злычынстве, прымаць па іх рашэнні, рабы неадкладныя следствы і іншыя працэсуальныя дзеянні па крымінальных справах. Парадак разгледж скарт на дзеянні і рашэнні органа дазнавання, асобы, якія праводзіць дазнаванне, спягача, пракурора рэгулююцца артыкулам 142 КПК.

Алена КРАВЕЦ.

ІЗМЯТЛІВАЦЬ СІТУАЦЫЮ НАШАЙ ЖЫЦЦІ

Метаэралагічны назіранні на тэрыторыі сучаснай Беларусі былі арганізаваны ў Магілёве з 1808 года. Аднак даты ўваторвання Гідрометаэралагічнай службы Беларусі прыняты лічыць 1 ліпеня 1924 года, калі пасля прыняцця рашэння аб неабходнасці арганізацыі ў БССР уласнай сеткі метаэралагічнай пачало работу Метаэралагічнае бюро пры Доследным аддзеле Наркамзема БССР. Першым загадчыкам метаэралогічнага бюро прызначаны прафесар Мікалай Мышкін.

З таго часу мінула роўна 100 гадоў. Наколькі змянілася гідрометаэралагічная служба, якія актуальныя задачы на парадку дня і як будзе мяняцца клімат у найбліжэйшае стагоддзе, расказаў начальнік Белгідромета Уладзімір БАБОК.

Метаэрастанцыі былі адкрыты: у Віцебску — у 1810 годзе, у Брэсце — у 1834, у Баўрыўку і Свіслачы — у 1836, у Гродне — у 1837, у Горах — у 1841, у Мінску — у 1849. Да 1914 года ў нашай краіне ўжо дзейнічалі 27 метаэрастанцый, 65 дажджамераў і 63 вадамерныя пасты, якія належыць розным ведамствам.

— Уладзімір Міхайлавіч, які прыродныя параметры выміралі супрацьпіння першага беларускага метаэрабюро? Наколькі тва работа адрознівалася ад таго, чым сёння займаецца Белгідромет?

— У першыя ўстаўлены метаэрабюро метаэралагічнае сетка на тэрыторыі БССР ажыццяўляла інструментальныя назіранні за тэмпературай і вільготнасцю паветра, колькасцю ападкаў, атмасферным ціскам, параметрамі ветру, а таксама візуальныя назіранні за аб'ектамі і атмасфернымі з'явамі. У прырытцэ было развіццё сеткі назіранняў, збор і апрацоўка атрыманых матэрыялаў, даваўся неабходны гідрометаэралагічнай інфармацыі да зацкаўленых ведамствам і арганізацыі, навуковае аб'рунтаванне ўдасканальвання станцыі і пастой. Як толькі метаэрабюро пачало сваю дзейнасць, сталі выдавацца матэрыялы па ўзоры летапісаў Галоўнага ўрадаўнага абсерваторыя. Рэгулярна выпускаліся аглядныя метаэралагічныя характарыстыкі надвор'я, для складання якіх выкарыстоўваліся даныя 17 метаэрастанцый.

Галоўная фізічная абсерваторыя (ГФА), заснаваная ўказам Мікалая I, была створана 1 красавіка 1849 года ў Санкт-Пецярбургу. У яе апорную сетку ўваходзілі і беларускія метаэрастанцыі. Матэрыялы назіранняў з іх з 1865 года рэгулярна размяшчаліся ў летапісе ГФА.

Сёння дзяржаўная сетка гідрометаэралагічных назіранняў аанашана сучаснымі сродкамі вымярэнняў, дзе прымяняюцца спецыялізаваныя праграмныя комплексы па збору, апрацоўцы і перадачы гэтых назіранняў, у тым ліку іх без удзелу персаналу. З развіццём працэсу аўтаматызацыі і ўстаноўкай 67 аўтаматчных метаэралагічных станцыі (АМС) вымірэнні праводзіцца з інтэрвалам 10 хвілін.

Для вызначэння асноўных метаэрапараметраў па вышышкам у Брэсце, Гомелі і Мінску ажыццяўлялася рэдавізандзіраванне атмасферы. З дапамогай сучасных доліраўскаў, метэаралічных пакіраў, устаноўленых у аэрапортна Мінска, Гомеля, Брэста, Віцебска і Гродна, праводзіцца назіранні за развіццём воблачнасці ў радыусе 200 км, вызначэння від і інтэнсіўнасці метаэралагічных з'яў. Абнаўленне інфармацыі таксама адбываецца кожны 10 хвілін, што дае магчымасць свачасова выяўляць дынаміку развіцця аблокаў і пры неабходнасці ўплывае пярэдыржэнні аб пагрозе ўніжэння неспрыяльных і небяспечных з'яў надвор'я.

«Першы ў гісторыі прагноз надвор'я быў аўбукаваны 1 жніўня 1860 года ў англійскай газеце Times. Яго аўтар Роберт Фічор — афіцёр ваена-марскога флоту Вялікабрытаніі, генерал-убаратар Новай Зеландыі. Ён узначальваў Метаэралагічны дэпартамент, заснаваны ў 1854 годзе Гандльвым саветам Англійскага каралеўскага таварыства з мэтай ацэнкі стану марскіх з'яў».

— Даволі часта бягучыя сіноптыкі за метаэралогам. Хто з іх што робіць?

— Можна правесці аналогію: у палілічцы тхосы працуе тэрмаўлетам, а хтосці — кардыёлагам, але ўсе яны ўрачы. Метаэралог — гэта спецыяліст, які вывучае прыродныя з'явы, звязаныя з надвор'ем. У метаэралагічнае некалькі кірункаў: метаэралог, які займаецца ааналізам і прагназаваннем надвор'я, называецца сіноптыкам; метаэралог, які вывучае клімат, — кліматолагам; метаэралог, які вывучае гідралагічны характарыстыкі і прагназуе іх, — гідралагам і г. д. Метаэралог — гэта агульная назва прафесіа, а сіноптык — спецыялізацыя.

— Што ўключае сучасны арсенал метаэралага?

— Прыёмныя метаэразаіранні ажыццяўляюцца з прымяненнем прыбораў і абста-

ўлявання, устаноўленых на метаэралагічных у адпаведнасці з патрабаваннямі Сусветнай метаэралагічнай арганізацыі. На ўсё пунктах назіранняў устаноўлена АМС з камплектам датчыкаў для вымярэння асноўных метаэралагічных параметраў. Атрыманыя метаэрадыя адпрацоўваюцца на камп'ютары тэхніка-метаэралага, апрацоўваюцца з дапамогай спецыяльных праграмных комплексаў і перадаюцца ў службу сувязі і тэлекамунікацыі Белгідромета.

Для атрымання метаэрадыя ў верхніх пластах атмасферы прымяняюцца радыёзонды, якія мадуруюцца да навуковай вадародна абалонкі. Такія зорныя-зонды дазваляюць сабраць інфармацыю аб вертыкальным размеркаванні атмасфернага ціску, тэмпературы і вільготнасці паветра, хуткасці і напрамку ветру ад паверхні зямлі да гранічных вышынь свайго падеў (да 30 км).

— Раней для прагназавання надвор'я служылі народныя прыкметы. У іх асноўе была назіральнасць і здольнасць абавячэння звесткі аб розных прыкметках, якія пярэдыржача чым-небудзь прыродным з'явам. З часам дакладнасць такіх прагнозаў моцна знізілася. Час народных прымет адыходзіць неаварта?

— Як толькі людзі адкрылі метаэралагічныя прыборы, то прыйшлі да высновы, што працэсы надвор'я не выпадковыя, а падпарадкаваныя законам фізікі. Мяркуючы сямі. Адна з самых вядомых прымет аб маразам на Вадохрыста працуе далёка не кожны год. Той, хто акулнаецца ў папосці ў гэты час, пацвердзіць, што ў насці чароўдзіца гэтыя рабыцы пры дадатных тэмпературах. Есць народныя прыкметы, якія дзейнічаюць, таму што ў іх заледнава-

фізачнае тлумачэнне. «Птушкі нізка лётваюць — хутка будзе дождж» тлумачыцца тым, што пры павышэнні вільготнасці перад дажджом машына, якая з'яўляецца ежаў для птушак, высокая лётальне можа.

«Калі захад чароўны — заўтра будзе добрае надвор'е, а калі белаваці — то надвор'е будзе мядзіма» таксама звязана з фізікай атмасферы.

Першы ў гісторыі прагноз надвор'я быў аўбукаваны 1 жніўня 1860 года ў англійскай газеце Times. Яго аўтар Роберт Фічор — афіцёр ваена-марскога флоту Вялікабрытаніі, генерал-убаратар Новай Зеландыі. Ён узначальваў Метаэралагічны дэпартамент, заснаваны ў 1854 годзе Гандльвым саветам Англійскага каралеўскага таварыства з мэтай ацэнкі стану марскіх з'яў.

— Аналітык, праграма апрацоўка, тэхналогі штучнага інтэлекту — гэта то, каб

асаблівасці нашай краіны, сінаптычнай метаэралогіі, фізыкі атмасферы і складае рознага роду паказчыкі.

Белгідромет прагнозаў выконвае сёння

— У Белгідромете штодня складаюцца метаэралагічны прагнозы рознай накіраванасці і на розныя тэрмыны (розныя свачасовасці): кароткатэрмыновыя (згодна з тэрміналогіяй Сусветнай метаэралагічнай арганізацыі, на тэрмыны да 3 сутак) па тэрмыны краіны ў цэлым, па асобных аб'ектах і абласных цэнтрах; сярэдатэрмыновыя (але і пачаваць 6 сутак — па тэрмынаў краіны ў цэлым); доўгатэрмыновыя прагнозы (на месцы і больш) разлічваюцца ў рамках двухкабавога пагледжання на вылічальных магнусацкіх Гідрометэрацэнтры Расіі і штомесці накіраваўца да нас.

Мы можам разлічыць розныя прагнозы метаэралагічных параметраў па любым пункце краіны па даных лікавых мадэляў. Гэта можа быць карысна арганізацыям, чые работа залежыць ад умоў надвор'я. Таму мы заўвады рабы супрацьпінняў.

Для гарантавання бліскі паўетаў грамадзянскай авіяцыі нашы спецыялісты складаюць авіяцыйныя прагнозы і пярэдыржэнні. Наўрачы з метаэралагічных прагнозаў спецыялісты Белгідромета паспяхова працэдуруюць гідралагічныя і аграметралагічныя прагнозы. І, безумоўна, адна з самых важных задач і выключная кампетэнцыя Белгідромета — выпуск пярэдыржэнняў аб кліматычных небяспечных гідрометаэралагічных з'явах.

— Кароткатэрмыновыя прагнозы ў апошнія гады дасягнулі дастаткова высокай дакладнасці. Наколькі складаная кліматычная прагноза? Што можа нас чакаць у найбліжэйшае стагоддзе?

— Дакладнасць кароткатэрмыновыя, ды і сярэдатэрмыновыя прагнозы ў апошнія гады ва ўсім свеце дасягнула высокай значнасці. Пры гэтым, сутыкнуўшыся з новым кліматычным з'явамі, мы пачынаем змяняць клімат, іцпер да найбліжэйшых годаў праблем развіцця навуцы адносіцца прагназаванне гэтых змен. Кліматычныя прагнозы адтываюцца важную ролю ў ралічэнні і адаптацыі да новых прыродных умоў. Для гарамдства і эканаміі іста важна інструмент, які дапамагае падрыхтавацца да будучых змен, зніць патэнцыяльную негатыўную наступствы і эфектыўна выкарыстоўваць прыродныя рэсурсы, развіваць галіны эканоміі.

Калі ў прагнозах надвор'я на каротка- і сярэдатэрмыновую перспектыву вядучую ролю адтывае сінаптычны тэмпература, то ў кліматычных прагнозах у доўгіх тэматэрах (лікавыя) кліматычна мадэль. Прычым яны павінны апісваць не толькі стан атмасферы, акіяна, сушы, ледні, расліннасці і іншага, але і ўключаць такія характарыстыкі, як прагназаваны ўзровень канцэнтрацыі парніковых газаў, сонечная актыўнасць. Таму кліматычныя мадэлі вельмі складаныя.

Часта выкарыстоўваюцца метады ансамблевага прадбачэння, якія могуць апісваць не толькі будучыя стан клімату, але і пачаваць на верагоднасці такога сіднарыя. Прычым ансамблевыя метады таксама адтываюцца: гэта можа быць альбо ансамблевы прагноз, які складаецца з некалькіх розных мадэляў, альбо прагнастычны ансамбль на аснове адной мадэлі. У другім выпадку спячату робіцца першы разлік мадэлі — кантрольны, затым у зыходныя даныя ўносяцца некаторыя змены і зноў робіцца разлік — гэта ўжо будзе член ансамбля. Членаў ансамбля можа быць да 100 членаў, там вышыя якасць прагнозу, але і больш патрабаванні ў да тэхнічных магнусацкіх. Далей вызначаецца сярэдняе па ансамблі, што і стане найбольш верагодным сіднарыем.

Метаэрастанцыі былі адкрыты: у Віцебску — у 1810 годзе, у Брэсце — у 1834, у Баўрыўку і Свіслачы — у 1836, у Гродне — у 1837, у Горах — у 1841, у Мінску — у 1849. Да 1914 года ў нашай краіне ўжо дзейнічалі 27 метаэрастанцый, 65 дажджамераў і 63 вадамерныя пасты, якія належыць розным ведамствам.

Што да кліматычных прагнозаў, то ў 2023 годзе ў дакладзе «Змяненні клімату: абавячэнні» Міжнародная група экспертаў па змяненні клімату, у якую ўваходзяць вядучыя навуковцы з усёго свету, разгледзла некалькі сіднарыяў змянення глабальнага клімату пры розных ўзроўнях парніковых газаў: ад вельмі высокага да адмоўнага (у параўнанні з бягучым). Згодна з дакладам, у найбліжэйшай будучыні (да 2040 г.) з-за назаваленых канцэнтрацыі парніковых газаў глабальнае пацяпленне працягне ўзмацняцца, хутчэй за ўсё, дасягне крытычнага парогі 1,5 °C нават у рамках сіднарыя з вельмі нізкімі выкідамі парніковых газаў. А калі ўтрыманне парніковых газаў будзе павялічана, то, верагодна, на

УВАГА! ПАСТУПАЕМ У АСПИРАНТУРУ І ДОКТОРАНТУРУ

Учреждение образования «БЕЛОРУССКАЯ ГОСУДАРСТВЕННАЯ ОРДЕНОМ ОКТЯБРСКОЙ РЕВОЛЮЦИИ И ТРУДОВОГО КРАСНОГО ЗНАМИНИ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННАЯ АКАДЕМИЯ»

объявляет прием в АСПИРАНТУРУ И ДОКТОРАНТУРУ ЗА СЧЕТ СРЕДСТВ РЕСПУБЛИКАНСКОГО БЮДЖЕТА В 2024 ГОДУ

Table with columns: Шифр и название специальности, из них по форме обучения (дневная, вечерняя, соискательство), Прием документов - с 1 августа по 30 сентября 2024 года.

Учреждение образования «Гродненский государственный университет имени Янки Купалы» ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ В АСПИРАНТУРУ И ДОКТОРАНТУРУ В 2024 ГОДУ

Table with columns: Специальность, всего, дневная, заочная, соискательство, дневная, соискательство.

Прием на обучение на платной основе - по всем специальностям научных факультетов Республики Беларусь, открытым в ГрГУ им. Янки Купалы, в дневной, заочной форме получения образования и в форме соискательства.

Документы принимаются с 1 августа по 30 сентября 2024 года. По вопросам поступления обращаться по адресу: г. Гродно, ул. Ожешко, 22, ауд. 401, тел. +375 (152) 73 19 27, e-mail: postgraduate@grsu.by

Государственное учреждение образования «Институт бизнеса Белорусского государственного университета» ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ В АСПИРАНТУРУ на 2024 год на платной основе

по специальности 08.00.05 «Экономика и управление народным хозяйством (логистика; экономика предпринимательства; экономическая безопасность)». Прием документов осуществляется с 1 августа по 30 сентября 2024 года по адресу: г. Минск, ул. Ошаньск., каб. 412 (научно-исследовательский отдел), тел. +375 (17) 282 29 76.

Учреждение образования «РЕСПУБЛИКАНСКИЙ ИНСТИТУТ ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ» ОБЪЯВЛЯЕТ ПРИЕМ В АСПИРАНТУРУ на 2024/2025 учебный год по специальностям:

13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» и 19.00.07 «Педагогическая психология». Прием документов осуществляется с 1 августа по 30 сентября 2024 года по адресу: 220044, г. Минск, ул. Либкивская, 32, к. 116. Телефон для справок: (017) 215 07 07.

О ПРОВЕДЕНИИ ПОВТОРНЫХ ЭЛЕКТРОННЫХ ТОРГОВ

Организатор аукциона/оператор по продаже: ООО «ИПМ-Консалт», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703, оф. 5, www.ipmtorg.by. Предмет электронных торгов: легковой универсал (universa) KIA SPORTAGE, начальная цена (снижение на 10%), с НДС 20%, 11 690 долл. США.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ПУБЛИЧНЫХ ТОРГОВ

Организатор торгов: ООО «ТрастАудитКонсалт» (УНП 692017051), 222304, Минская обл., г. Молодечно, ул. Металлистов, д. 2В, пом. 14, в лице ликвидатора ООО «ТрастАудитКонсалт». Продавец: ОДО «Белсент НПК» (УНП 163838261), в лице ликвидатора ООО «ТрастАудитКонсалт». Публичные торги в форме аукциона в процедуре ликвидации будут проводиться с 1 августа по 30 сентября 2024 года по адресу: Минская обл., Молодечно, ул. Металлистов, д. 2В, пом. 12.

Table with columns: № лота, Наименование предмета торгов, Начальная цена с учетом НДС, ЕВН.

Цены предмета предмета электронных торгов фиксируются в протоколе о результатах аукциона в сумме в белорусских рублях, эквивалентной в долларах в долл. Сумма в долл. по курсу НБРБ на дату проведения торгов. Задание на участие в аукционе необходимо подать до 10.07.2024 г. в 12.00. Торги проводятся на 10 минут с момента подачи заявки, а случае если заявка поступила менее чем за 10 минут до окончания торгов.

РВП «Институт недвижимости и оценки» (Гродненский филиал)

информирует о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего открытому акционерному обществу «Щучинагропродукт». Аукцион состоится 10.07.2024 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209. Телефон для справок 8 (0152) 55-87-71

Table with columns: Наименование, характеристика предмета аукциона, местонахождение предмета аукциона, Начальная цена продажи, Сумма задатка, Реквизиты для перечисления задатка, Место, дата и время окончания приема заявлений.

Объявление о проведении первого аукциона было размещено в газете «Звязда» от 13.03.2024.

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лиц, выигравших аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона - https://gtno.by/auction

РВП «Институт недвижимости и оценки» (Гродненский филиал)

информирует о проведении повторного открытого аукциона по продаже имущества, принадлежащего Гродненскому областному потребительскому обществу (Гродненский филиал). Аукцион состоится 17.07.2024 г. в 11.00 по адресу: г. Гродно, ул. Врублевского, 3, 209. Телефон для справок 55-87-71

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лиц, выигравших аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона - https://gtno.by/auction

Table with columns: Наименование, характеристика предмета аукциона, местонахождение предмета аукциона, Начальная цена продажи, Сумма задатка, Реквизиты для перечисления задатка, Место, дата и время окончания приема заявлений.

Порядок оформления участия в аукционе, порядок его проведения, а также определения лиц, выигравших аукцион, содержится в информации о проведении аукциона, опубликованной на сайте Организатора аукциона - https://gtno.by/auction

29 июня 2024 года в издательском доме «Звязда» опубликована проектная декларация на строительство жилого микрорайона в г. Смолевичи (микрорайон Липки).

ПРОЕКТНАЯ ДЕКЛАРАЦИЯ № 23

НА СТРОИТЕЛЬСТВО ОБЪЕКТА: «Строительство жилого микрорайона в г. Смолевичи (микрорайон Липки)». И очередь строительства.

Индивидуальные жилые дома, КПП, ограждение территории

Информация о застройщике: Застройщик: Производственно-строительное закрытое акционерное общество «ТРЕСТ ПРОМСТРОЙ» зарегистрировано Минским горисполкомом Республики Беларусь по адресу: 202029, г. Минск, ул. Гаврилова, д. 4, нежилой фонд. Юридический (почтовый) адрес: 220020, г. Минск, пр-т Победителей, д. 100, нежилой фонд.

Режим работы для приема заявлений и заключения договоров: Прием заявок - пятница с 9.00 до 18.00. Подписание договоров строительства и заключения договоров «ТРЕСТ ПРОМСТРОЙ» в качестве заказчика построено следующие объекты: - бизнес-центр «Покорный», г. Минск, пр-т Победителей, д. 100, нежилой фонд.

Информация о проекте: Проектно-сметная документация прошла государственную экспертизу в установленном порядке, получено положительное заключение РВП и государственного строительного надзора от 28.10.2023 г. Проектная документация разработана на основании разрешительной документации в составе: акт выбора места размещения земельного участка, предоставленного в постоянное пользование, утвержденного от 07.10.2019 г.;

решение Смолевичского районного исполнительного комитета «о разрешении использования земельного участка для размещения объектов строительства «ТРЕСТ ПРОМСТРОЙ» строительства объектов» от 17.11.2020 г. № 2971; решение Смолевичского районного исполнительного комитета «о разрешении использования земельного участка для размещения объектов строительства «ТРЕСТ ПРОМСТРОЙ» строительства объектов» от 18.05.2021 г. № 1279.

Участок площадью 12,8621 га передан производственно-строительному закрытому акционерному обществу «ТРЕСТ ПРОМСТРОЙ» на основании договора аренды земельного участка от 22.11.2019 г. № 2272 для размещения объектов государственного назначения (удостоверено) от 02.12.2019 № 614828-15837 по государственной регистрации земельного участка с кадастровым номером 654401000800700.

Застройщиком по строительству объекта выступает производственно-строительное закрытое акционерное общество ПС ЗАО «ТРЕСТ ПРОМСТРОЙ».

Местонахождение объекта: в микрорайоне Липки г. Смолевичи. Характеристика объекта: строительный проект предусматривает строительство объектов в составе: индивидуальных жилых домов (микрорайон Липки) в количестве 74 индивидуальных жилых домов.

Цель строительства: возведение индивидуальных жилых домов.

по генплану № 2 (тип 10): ЭТАПЫ И СРОКИ СТРОИТЕЛЬСТВА: 1 - проектно-сметная документация - II квартал 2024 г.; 2 - строительство объектов - II квартал 2025 г.; 3 - окончание строительства объектов - II квартал 2025 г.

Общая площадь одноэтажного жилого дома по генплану № 2 (тип 10) составляет 121,24 кв. м, состоящего из 3 (трех) жилых комнат общей площадью 38,07 кв. м в доме 1 этажа.

Строительство объектов долевого строительства будет осуществляться в соответствии со строительным проектом и заключенными договорами создания объектов долевого строительства.

По настоящей проектной декларации для категории граждан, не состоящих на учете нуждающихся в улучшении жилищных условий, индивидуальных предпринимателей, желающих приобрести объекты долевого строительства, предлагается заключить договоры создания объектов долевого строительства следующие объекты долевого строительства:

Table with columns: Индивидуальный жилой дом, № по генплану, Стоимость 1 кв. м, бел. руб., на индивидуальный жилой дом по генплану № 2.

Для лиц, заключивших договоры создания объектов долевого строительства, цена 1 кв. м, указанная в договоре, является неизменной до окончания строительства. Плата за объект долевого строительства производится должником в соответствии с графиком платежей.

По согласованию сторон должник осуществляет расчеты по оплате объекта долевого строительства с заключением дополнительного соглашения к договору.

Состав общего имущества: вытравляющая автодорога, тротуары, сети, освещение, внутриквартальная сеть, электро-, газо- и водоснабжение, канализация, элементы благоустройства.

Получение сведений об объекте долевого строительства и ход работ по его строительству можно получить по адресу: 220020, г. Минск, пр-т Победителей, 100-811 или по тел. +375 29 390-0110.

Понимая и принимая во внимание условия и порядок дня в ходе публикации настоящей проектной декларации. Для подачи заявления необходимо лично присутствие гражданина и его паспорт.

По окончании 7 дней с даты публикации проектной декларации и до момента начала необходимого количества заявлений, соответствующего количеству задекларированных индивидуальных жилых домов, производится прием заявлений на участие в аукционе. Для заключения необходимо личное присутствие должника и его паспорт.

Если гражданин, желающий принять участие в долевом строительстве, в течение 7 (семи) рабочих дней с момента регистрации его заявления в Едином государственном реестре недвижимости Республики Беларусь своей личной, его заявление на участие в долевом строительстве утративает силу и застройщик оставляет за собой право заключить договор на завершенное помещение с другим претендентом.

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПОВТОРНОМ ОТКРЫТОМ АУКЦИОНЕ по продаже не завершенного строительства жилого дома и земельного участка в частную собственность в г. Гродно 23 июля 2024 года

Ориентировочные аукцион по подготовке документации по подготовке аукциона, по продаже не завершенного строительства жилого дома и земельного участка, руб. Начальная цена предмета аукциона, руб. Сумма задатка, руб.

Целевое назначение: земельный участок для строительства и обслуживания одноэтажного жилого дома. Инженерные коммуникации на участке отсутствуют. Возможность подключения к инженерным сетям водоснабжения, газоснабжения, электроснабжения и т.п. отсутствует. Дополнительно указывается, что объект является проектом. Земельный участок может иметь ограничения и обременения. Назначение земельного участка для проведения аукциона и проведения торгов не означает назначения объектов недвижимого имущества: земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома, обслуживания зарегистрированной организации по государственной регистрации недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним квартирами (опиравшимся жилым домом). Указанные ограничения в решении о формировании земельного участка для проведения аукциона и проведения торгов не означают, что аукцион является открытым аукционом, возмещающим затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходов, связанных с его подготовкой и проведением. Необходимой для его проведения, обременение за государственной регистрацией прав на земельный участок, в том числе расходов, связанных с его подготовкой и проведением. Необходимой для его проведения, обременение за государственной регистрацией прав на земельный участок, в том числе расходов, связанных с его подготовкой и проведением. Необходимой для его проведения, обременение за государственной регистрацией прав на земельный участок, в том числе расходов, связанных с его подготовкой и проведением.

3 адзнакай якасці

Дзве рэальнасці Алены Ерашэвіч

Праект асіповіцкай фотамастачкі падтрымала Міністэрства культуры

Алена — фатограф з тонкім мастацкім густам. Яна заўсёды ў пошуках чагосьці незвычайнага і перадавага, жыве і працуе па прынцыпах якасці. Іншымі словамі, знаходзіцца ў пастаянным удакладненні. А гэта, лічы, дзвёй годзі якасці. Заецаца, што для таго, каб нешта сфатаграфавала, дастакова націснуць кнопку. Але гэта рэзультат дэльтанга. Алена — прафесіянал. Яна знаходзіць такія моманты, дзюкучы якім карцінка набывае асаблівы сэнс і напавуенне. Яе праект «Нераскрытая прыгожасць» падтрыманы на ўзроўні Міністэрства культуры.

ца, ці яны гэта. Мяркуючы па водгуках, якія пакінулі глядачы пасля наведвання выставы Алены Ерашэвіч у Магілёве, аб'явіваючы не было. Гэта ашаламляюча, таленавіта, моцна — сведчаць запісы. Тое, што такі эфект будзе, Алена ўжо ведала. Яшчэ калі толькі апрацоўвала здымкі, панула ад калег па рабоце шмат кампліментарна. Першая эмоцыя — шок і здзіўленне: як таковы можа быць? — Рыска толькі ў тым, што робіш і не ведаеш, што атрымаецца на выхадзе. — кажа Алена. — Пакуль не ўбачу фота на камп'ютары, не магу сказаць, што ўсё прайшло ідэальна. Мая задча — усё сумаставіць, раскрыць вобраз.

час была ў дэкрэтным. З ёй таксама прайшлі цікавыя шлхы пошуку вобраза.

Летась атрымалася пазнаёміцца з вельмі цікавым героем. Вырасціў 13 дзяцей — сваіх і прыёмных. Працаваў на ферме, лютым — зваршчыкам, лесніком. Жыў у вёсцы, меў галубітню, разводзіў паўліну. На жаль, сёлета пайшоў з жыцця. Але засталіся фота. І яго дзеці вельмі ўдзячныя Алене, што яна ўгаварыла і бацьку на эксперымент.

— Фатаграфаванні ні ў якую не жадаў, — сумна ўсмехаюцца Алена, успамінаючы харызматычнага жыццёлюбца з Вязы. — Я яго ўгаварвала, а ён сміяўся: знайдзіце мне жонку, тады буду ў памеры працаваць. У яго жонка заўчасна пайшла з жыцця. І я падарыла яму — пабыццёва жартам. Яго ўжо няма, але фота вельмі шмат. Ён на іх і з паўлінамі, і з дзецьмі. Перазнах бы падарыць.

Прагасевічы, Срна, Камінічы, Вязінуца — са сваёй камандай Алена аб'ехалі не адну вёску. Яе фота не падобныя на астатнія яшчэ і таму, што яна выкарыс-

ЗНАЙСЦІ СЯБЕ

Калі працягвае тую думку, з якой мы пачалі, стаць фатографам можа любо. А воль мастаком — дэчка не кончы. Алена па адвучай мастак, але знайшла сябе ў фота.

— Я з дзяцінства малавала, таму спачатку паступіла ў Бабруйскі мастацкі каледж імя А. Ларына, а потым — педагогічны ўніверсітэт імя М. Танка, які скончыла з дыпломам па спецыяльнасці «Мастак-педагог», — расказвае Алена. — Шукала сваю нішу ў малюванні, спрабавала розныя формы. Займаўся асабліва ілюстрацыяй на аўтамобілях, рабіла роспісы на сценах каждаў, пасля мяне сталі запрашаць на прадпрыемствы. Пачала вывучаць тынкоўку, ліпную рабіна. У ход ішлі ўсе мае ўніверсітэцкія дызайнерскія напраўкі. Займалася пескарграфіяй, пісала карціны на заказ. Ды алейныя фарбы вельмі дарагія, ды і працаваць прыходзіцца не адзін дзень. Цана за работу атрымліваецца невялікая, пакульніка знайсці складана, таму ад гэтага прышлося адмовіцца.

Паступова эксперыменты перайшлі на фота. Але здымкі, якія Алена спачатку рабіла «мыльняніца», не задавальнялі. Атрымлівалася не усё і тое, што бачылася. І тады яна заказала сабе прафесійны фоталапарат. Калі тэхніка трапіла ёй у рукі, спачатку разгубілася. Кнопка шмат, трэба разбірацца. Паманторыя інтэрнэт і наткнулася на курсы беларускага фотамастака Вадыма Качана. Запісалася, старанна выконвала ўсе рэкамендацыі настаяўніка. З настаяўніка крыху зарэзалася, навуачны больш іменны здымаць, але што рабіць, каб фатаграфія была цікавай не толькі фоткам, але і іншым, не ведала. Яна ўжо ўдзельнічалі ў конкурсах, першыя месцы займала, але не пераможных работ не ўражвалі настаяўніка. Упартая дзючына працягвала ўрокі майстэрства, бо вельмі хацелася выйсці ў сур'ёзныя фатографы. На той час яна ўжо кіравала Асіповіцкім народным фотаклубам «Раніца», і трэба было трымаць марку. Стала браць прыватныя ўрокі ў прафесіяналаў, і справа пачалося наладзіцца. Ёй падказвалі, што ў фотамастацкім каштоўнае, аснова — праект.

— Калі пачала здымаць выкасае жыццё, настаяўнік мяне падбадзёрваў, казаў, што ў гэтым нешта ёсць, — расказвае Алена. — А хутка нарадзіўся і мой першы высквы праект. Выяжджала на сваім аўто ў глыбінку, знаёмілася з людзьмі, прапановыла працаваць мадэлямі. Прайшло нахтненне і з'явілася адчуванне, што ідзе прафесійны рост, што пасадку кіраўніка фотаклуба займаю не дарэмна.

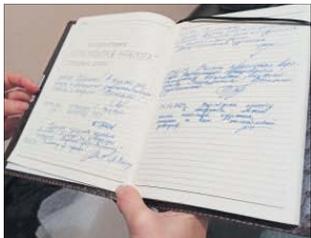
У СТЫЛІ ФАШН

Аднойчы Алена натрапіла па рэкламу моднага замежнага фатографа, які запрашаў на курсы па фотакла. Дарэка, але яна адразу ж ухвалілася за магчымасць. Вытрашыла, што гэта ёй даложна нават у камерцыі. Якіх супала, што быў дзень нараджэння, і яна зрабіла сабе падарунак. Стала вучыцца і адчула: гэта не. Тут вучылі працаваць з мадэллю, незвычайна падаваць святло, іншым цікавым «фішкам». Фашн-фота — гэта сумесь крэатыўнасці і брандывай эстэтыкі. І вырашальную ролю ва ўсім гэтым адгрывае менавіта асоба фатографа. Па заканчэнні курса трэба было зрабіць дыпломны праект «Канцэптуальная фатаграфія». І Алена ўжо ведала, чым здзіць.

У нашым рындэры няма прыгожых старадаўніх будынкаў з наоанавымі шылдамі, — кажа яна. — Але ў мяне было знаёмых стыль і візажысты, з якімі я магла зрабіць стуктуру і без сталічнага гламуру. Каб падкрэсліць моду, вырашыла сыграць на кантрасте — будзёнае і прыгожае. І зноў паехалі ў вёску. Адно фота рабіла, дзе чалавек на сваім працоўным месцы ў будзёнай адзежы, а другое — на тым жа фане, але ў парадным выглядзе. Стыль даламагала адзець вюкочы людзей у модныя рэчы, візажыст падкрэсліла іх прыродную прыгожасць. І брытанай, які той казаў, зазаву. Мой настаяўнік, з якім мы пастаянна на сувязі, казаў, што іда вельмі добра.

За месца трэба было зрабіць дзве работы, і Алена справілася на выдатку. Замежны фотамайстар зрабіў толькі невялікі заўвагі, але іда яму вельмі спадабалася. Сказаў, што гэта моцна смела дэманстраваць у замежных галерэях.

Здымкі сапраўды інтрыгуюць. Людзі на іх «да-і «паіся» настолькі розныя, што пачынаеш сумнявацца-

З ПАПЯЛУШКІ У ПРЫНЦЭСУ

Фотаксперымент з вёскай атрымаўся ўнікальным. Алена кажа, што харызматычных персанажаў знайсці было лёгка. Выскочылі людзі простыя, бзе хітрыякі, адкрытыя. У прафесійных руках стылісты і візажысты яны становіцца падобныя на акцёраў. З адной толькі розніцай. Тыры іх не штучны і напышлівы, які часта бывае ў зорак, а жывы і неваротна абаяльны. Уражанне ўзмацняе фан — іх работа або дом з палісаднікам.

— Фотаздымкі аднаўтнылі, але людзі і іх вобразы мяняюцца, — кажа Алена. — Час пройдзе, а мы будзем бачыць, які яны тут жылі. Задні план усё расказае. І мода на здымках будзе адпавядаць таму часу. Два сусветы — дзве рэальнасці. Эфект ашаламляючы.

У калекцыі Алены Ерашэвіч цяпер 13 персанажаў. Пра кожнаго можна расказаць бяскожна. Дзючына, якая працавала ў калгасе цяпліцнай, спачатку была вельмі скавана. Зрабілі ёй макіяж, алранулі і яна ўжо больш смела стала дэманстраваць сябе. Так атрымалася, што пасля той фотасесіі маладая сільчанка змяніла сваё жыццё, стала спавядаць сябе ў розных прафесіях.

«Перайдзіца бачу не ў горадзе, — усміхаецца Алена. — Едзе на самакаце і махае рукой — вітае!» Яшчэ адзін фотажер працуе ў кацельні. Спачатку нічога асаблівага не ў імуну нават у модным адзежні, але, які толькі атрануў капітал, адразу ператварыўся ў мяна. Яго жонка таксама пагадзілася працаваць мадэллю. Яна выхавальца, але на той

тоўвае незвычайны метад — фатаграфуе сваіх герояў на белым экране.

— Гэта такі прыём, калі чалавека бачым бачыць выцягвае з рэальнасці, — расказвае яна. — Рэальнасць асобна, а ён — асобна. Выстаўляю фан, святло, парасон, каб яры раскрылася мадэль, і здымаю. Глядац атрымлівае вярты аб'ём інфармацыі. Тут намешана усюг: і дакументалістыка, і фан, і гісторыя, і суагосе. Бо на здымках фіксуецца пэўны час, з якім усё адбываецца.

БУДЗЕМ РЭКЛАМАВАЦЬ БЕЛАРУСКІЯ БРЭНДЫ

Пасля таго, як выстава «Нераскрытая прыгожасць» прайшла ў Саюзе фатографу Беларусі, праектам Алены Ерашэвіч зацікавіліся Міністэрства культуры.

— Гэта вёска, не усё ведаюць як там жывуць, — расказвае фотамастачка. — А тут усё як на далоні. Герой нечакана раскрываецца, ужо нічога свай харызма. У іх нават позор мяняецца. Ніхто не скажа, што гэта высквы чалавек. Старшыня Саюза фатографу Беларусі Уладзіслаў Рута звярнуўся ў міністэрства, каб паглядзець праект, і там яго падтрымалі. Бо гэта і папулярызаванне сельскага жыцця, і прафесій аграны. У міністэрстве казалі, што было б ідэальна заадейніць нашы беларускія брэндзі, і прапанавалі перспектывныя пляцоўкі. Па брэндзі работа ўжо вядзецца. Будзем абмяркуюваць з калегамі, які гэта рэалізаваць. Нолі ЗІГУЛЯ, фота аўтара.

Усходні гараскон на наступны тыдзень

АВЕН. У пачатку тыдня на вас можа напасці беспастаўная нуда і нежаданне што-небудзь рабіць. Напішыце заву на водпуск ці хаця б вызначцеся з часам, і негатыўныя павінен рассяцца сам сабой. Аднае, чаго сур'ёзна трэба баццаца, гэта смеіць.

ЦРЭЦ. Вышы інтанкараванасць дазволіць паспяхова вырашыць шматлікія праблемы. Так што смела ўважваеце ідэі і задумы ў жыцці: ад спад да справы, ад тэорыі да практыкі. Аднак усё ж не вельмі спяшаіцеся з сур'ёзнымі рашэннямі, не бойцеся перадумваць і сказаць «не». У пачатку тыдня выдасца выдатная магчымасць зінруць на сябе збоку. Пастарайцеся яе не упусціць. Па-спрабуіце аб'ектыўна ўспрыняць канструктыўную крытыку ад калег і сяброў.

БЛІЗНЯТЫ. Для паспяховага рэалізацыі планаў спатрыбца сабраць усё свой аптызм і не дазваляць уласнай упартасці спасіваць справу. Пры гэтым варта працяваць уважлівае ставленне да здароўя, і тады вас чакае ашаламляючы поспех. Тыдзень можа адрэць цудоўны магчымасці — тое, што раней здавалася недаступным, зможаце атрымаць з лёгкасцю. Ажыццявіцца вашы патамныя мары. Паучце запавяце «так» ад чалавека, на жогі ўжо не разлічвалі. Вас чакае шмат романтикі, радаасці, спатканняў і сустрэч з сябрамі.

РАК. Тыдзень можа падарыць мноства цікавых сустрэч і яркіх падзей. Новая інфармацыя літаральна хлыне на вас як з рога дастатку. Аднастайнасці, нудзе і дэпрэсіі побч з вамі месца проста не зой. Не будзеце занята пра тынкоўкава, пад-важыце крытыцы калег і начальства. Магчымы новыя дзельныя кантакты і цікавыя прафесійныя прапановы. Працы будзе шмат, але ніхай вас гэта не папалохае. У выхадня чакаюцца вельмі важныя сустрэчы з сябрамі і актыўны адпачынак.

ДЗЕВА. Многія вашы праблемы вырашацца самі сабой, і справы панучуць праспява праурацца наперад, калі не будзеце занята тынкоўкава, пад-важыце крытыцы калег і начальства. Магчымы новыя дзельныя кантакты і цікавыя прафесійныя прапановы. Працы будзе шмат, але ніхай вас гэта не папалохае. У выхадня чакаюцца вельмі важныя сустрэчы з сябрамі і актыўны адпачынак.

ЛЕУ. На гэтым тыдні пажадана канцэнтравана на пашырэнні дзельных сувязяў. Пастарайцеся абцяцць толькі тое, што зможаце выканаць, падмаўжвайце спосы спрашай, іншы рэзультат падарэць свой аўтарытэт. У аўтарак ў чацвер лёпчы не ўстапаць у доўгія размовы і не высвятляць адносіны. Не лезце на роўны, асабліва не рэкамендуецца спрэчача з тым, хто старэйшы ў ўзросце, чыне ці званыі. У выхадня чакаюцца вельмі важныя сустрэчы з сябрамі і актыўны адпачынак.

ДЗЕВА. Многія вашы праблемы вырашацца самі сабой, і справы панучуць праспява праурацца наперад, калі не будзеце занята тынкоўкава, пад-важыце крытыцы калег і начальства. Магчымы новыя дзельныя кантакты і цікавыя прафесійныя прапановы. Працы будзе шмат, але ніхай вас гэта не папалохае. У выхадня чакаюцца вельмі важныя сустрэчы з сябрамі і актыўны адпачынак.

ЛЕУ. На гэтым тыдні пажадана канцэнтравана на пашырэнні дзельных сувязяў. Пастарайцеся абцяцць толькі тое, што зможаце выканаць, падмаўжвайце спосы спрашай, іншы рэзультат падарэць свой аўтарытэт. У аўтарак ў чацвер лёпчы не ўстапаць у доўгія размовы і не высвятляць адносіны. Не лезце на роўны, асабліва не рэкамендуецца спрэчача з тым, хто старэйшы ў ўзросце, чыне ці званыі. У выхадня чакаюцца вельмі важныя сустрэчы з сябрамі і актыўны адпачынак.

ДЗЕВА. Многія вашы праблемы вырашацца самі сабой, і справы панучуць праспява праурацца наперад, калі не будзеце занята тынкоўкава, пад-важыце крытыцы калег і начальства. Магчымы новыя дзельныя кантакты і цікавыя прафесійныя прапановы. Працы будзе шмат, але ніхай вас гэта не папалохае. У выхадня чакаюцца вельмі важныя сустрэчы з сябрамі і актыўны адпачынак.

ЛЕУ. На гэтым тыдні пажадана канцэнтравана на пашырэнні дзельных сувязяў. Пастарайцеся абцяцць толькі тое, што зможаце выканаць, падмаўжвайце спосы спрашай, іншы рэзультат падарэць свой аўтарытэт. У аўтарак ў чацвер лёпчы не ўстапаць у доўгія размовы і не высвятляць адносіны. Не лезце на роўны, асабліва не рэкамендуецца спрэчача з тым, хто старэйшы ў ўзросце, чыне ці званыі. У выхадня чакаюцца вельмі важныя сустрэчы з сябрамі і актыўны адпачынак.

ДЗЕВА. Многія вашы праблемы вырашацца самі сабой, і справы панучуць праспява праурацца наперад, калі не будзеце занята тынкоўкава, пад-важыце крытыцы калег і начальства. Магчымы новыя дзельныя кантакты і цікавыя прафесійныя прапановы. Працы будзе шмат, але ніхай вас гэта не папалохае. У выхадня чакаюцца вельмі важныя сустрэчы з сябрамі і актыўны адпачынак.

ЛЕУ. На гэтым тыдні пажадана канцэнтравана на пашырэнні дзельных сувязяў. Пастарайцеся абцяцць толькі тое, што зможаце выканаць, падмаўжвайце спосы спрашай, іншы рэзультат падарэць свой аўтарытэт. У аўтарак ў чацвер лёпчы не ўстапаць у доўгія размовы і не высвятляць адносіны. Не лезце на роўны, асабліва не рэкамендуецца спрэчача з тым, хто старэйшы ў ўзросце, чыне ці званыі. У выхадня чакаюцца вельмі важныя сустрэчы з сябрамі і актыўны адпачынак.

ДЗЕВА. Многія вашы праблемы вырашацца самі сабой, і справы панучуць праспява праурацца наперад, калі не будзеце занята тынкоўкава, пад-важыце крытыцы калег і начальства. Магчымы новыя дзельныя кантакты і цікавыя прафесійныя прапановы. Працы будзе шмат, але ніхай вас гэта не папалохае. У выхадня чакаюцца вельмі важныя сустрэчы з сябрамі і актыўны адпачынак.

ЛЕУ. На гэтым тыдні пажадана канцэнтравана на пашырэнні дзельных сувязяў. Пастарайцеся абцяцць толькі тое, што зможаце выканаць, падмаўжвайце спосы спрашай, іншы рэзультат падарэць свой аўтарытэт. У аўтарак ў чацвер лёпчы не ўстапаць у доўгія размовы і не высвятляць адносіны. Не лезце на роўны, асабліва не рэкамендуецца спрэчача з тым, хто старэйшы ў ўзросце, чыне ці званыі. У выхадня чакаюцца вельмі важныя сустрэчы з сябрамі і актыўны адпачынак.

ШАПІ. Будзеце падсявама імкнучы да ўдзелу ў разнастайным авантура. Невядома, ці апраўдаецца гэтая рызыкочная дзейнасць пасляпохым даагненнем мэты, аднак бора незабўныя перажыванні гарантавана. Вам сапраўды не будзе сумна. Адшыюшы ад шарабонаў, ёсць шанцы знайсці новае каханне, адчуць яркія эмоцыі і выдатна правесці час.

СКАРПІЕН. Вы, як заўсёды, спішаецеся! Жыць на гэтым тыдні трэба крыху павольней, іншак у спешцы можна зноў наламаць дрочу. Кантралюйце эмоцыі. На рабоце ваў аўтарытэт узрадце, з вельмі меркаваннем будучы лічыцца і калегі, і начальства. Але прапабуіце не толькі працаваць, але і адпачываць, сузіраць і рэзавацца. Зоркі абцяцць фінансавы поспех.

СТРАЛЕЦ. Ваш дзвёй — нуткінасць і ўмяшчэнне. Але прапабуіце не толькі працаваць, але і адпачываць, сузіраць і рэзавацца. Зоркі абцяцць фінансавы поспех.

КАЗЯРОК. У пачатку тыдня прапабуіце не выступаць з нечаканымі ідэямі і заадаць смелымі прапановамі. Калі вырашаце вылучыцца такім чынам, паспрабуіце няправільна зразумець. Навярта стварце сабе лішніх праблем. У чацвер і пятніцу даведасца шмат навін, якія могуць вас здзіць. Бліжэй да канца тыдня сваёй агучыце свае прэтэнзіі. Даведасца ператліцца некаторыя прынцыпы змяніць ўспрыманне навакольнага рэалізацыі. Пасля спробы адчуце, што большая частка клопатаў заваляцца з плычч.

ВАДАЛІУ. Тыдзень абяцае надавацца новым магчымасцям. Некаторыя падзеі могуць пайсці ў патрэбным кірунку. У панядзелак вас могуць заагруць звышурочнай працай, але гэта спрыяльна адрэбца на фінансавым становішчы. У сераду не варта спішацца прауіць ініцыятыўу ў спрэчку: вашы задумы могуць палічыцца неадрэбцамі і нават авантюрамі. Выхадня правядзіце час прыродзе.

Рыбы. На гэтым тыдні поспех будзе спадарожнічаць вам. Ададце сабе больш часу. Цяпер можна дазволіць сабе многіяе: рапцуюча змена ідэіх у патуранне ўласным ідэямі. Магчыма праасоўванне па службе пры ўмове, што вы правядзе ініцыятыўу і дыпламатычнасць. Стараіцеся пазбегчы канфіліктнай сітуацыі. У пятніцу лезце не рызыкаваць, паберэжыце здароўе, прапабуіце заахоўваць асабронасць. У выхадня падзеі за горад, чыкавыя сустрэчы з блізкімі людзьмі пацешача вас.

29 ЧЭРВЕНЯ | Даты | Падзеі | Людзі

1440 год — Казімір Ягайла, малодшы сын Ягайлы Соф'і Габсбург, абраны вялікім князем Літвы. Яго абрала незалежная партыя на чале з Янам Гаштольдам пасля забойства Жыгімонта Кейстутавіча ў 1440 год, у выніку чаго ліквідавалася дзяржаўная унія з Польшчай. Пры абранні абяцаў вярнуць у склад Вялікага Княства Літоўскага Валын'і і Подолье, захапленыя Польшчай, што паазней і выканана. У 1444 годзе канчаткова вярнуў ад Польшчы ў склад ВКЛ Дарэчынскую зямлю. Пасля смерці свайго старэйшага брата Уладзіслава, караля польскага, атрымаў запрашэнне на польскі прастол. Але доўгі час не пагаджаўся, бо яго не аддускілі князі і баяры ВКЛ, які не жадалі нават персанальнай уніі з Польшчай, але потым усё ж такі пад уплывам маці даў згоду. У чэрвені 1447 года абраны каралем Польшчы, але прысвяду 1447 году ў 1453 год. Меў трынаццаць дзяцей.

1518 год — мінчэтка Таразова (цяпер — цэнтр сельсавета ў Сельцкім раёне) атрымала Магдзюбрскую свабоду. У 1518 год — горад Бабырускі быў цыкам вызвалены ад німечка-францускіх заакупнікаў у выніку паспяховага правядзення Бабруйскай аперацыі, якая з'яўлялася часткай аперацыі «Баграціён».

1944 год — у выніку перамогі ў Вялікай вайне, вызвалены ад німечка-францускіх заакупнікаў у выніку паспяховага правядзення Бабруйскай аперацыі, якая з'яўлялася часткай аперацыі «Баграціён».

1984 год — у эксплуатацыю ўведзена першая («Макоўска-Сіткаў») лінія Мінскага метрапалітэна.

1900 год — нарадзіўся Антан дэ Сент-Экзюпэры, французскі пісьменнік і лётчык. Найбольш вядомы сваёй казак-прыгажосцю «Ма-

ленькі прынец» і кінігамі пра авіяцыйны прыгоды («Нанчы палет» і «Плошчэтка людзей»). Паралельна на Экзюпэры займаўся журналісцкай дзейнасцю. У 1936—1937 гадах ён быў у Іспаніі, пачаў публікаваць свае вайсковыя дзённікі. Загінуў пры выкананні баявога паўлету 31 ліпеня 1944 года, за тры тыдні пера да вызвалення Францыі ад нацызмскага вайска. Асабістыя твары Антуана дэ Сент-Экзюпэры пераказаны на беларускую мову Мікалай Шалі і Эдуард Андруш.

1906 год — нарадзіўся Іван Дзінавіч Чарняўскі, савецкі военачальнік, генерал арміі, двойчы Герой Савецкага Саюза, які з 12 красавіка 1944 да 18 лютага 1945-га камандаваў войскамі 3-га Беларускага фронту і ўдзельнічаў у вызваленні рэспублікі.

1972 год — нарадзіўся Саманта Сміт, амерыканская школьніца са штата Мэн, якая напісала ліст старшніцы Прэзідыума Вярхоўнага Савета і генеральнаму сакратару ЦК КПСС Андрэю Андрэеву, каб разабрацца, чаму адносіны ЗША і СССР такія напружаныя. Па яго запрашэнні дзючынка наведвала Савецкі Саюз. Паведака юнга пасла добрай волі шарако асветляцца як савецкімі, так і амерыканскімі СМІ.

СЯРГЕЙ ГРАХОЎСКІ:
«Прастае шчасце людское, Так, як і наша з табою, Паўна, складаецца з солі, З хлеба, сабрагна ў полі, З люты, з дорожнага шляху, З роднага небасхілу...»

СЕННЯ

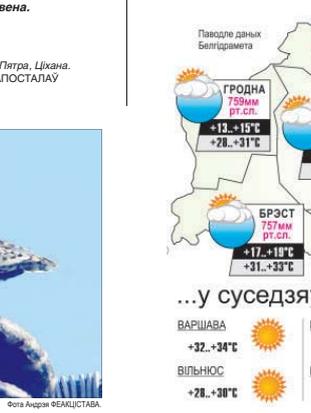
Месцац
Апошняя квадра ў 0.53.
Месцац у сусор'і Авена.

Сонца	Усход	Заход	Дзюжныя дні
Мінск	4.41	21.45	17.04
Віцебск	4.22	21.43	17.21
Магілёў	4.31	21.35	17.04
Гомель	4.37	21.22	16.45
Гродна	4.57	21.58	17.01
Брэст	5.08	21.50	16.42

ЗАЎТРА

Геамагнітныя узрушэнні

...у суседзях

УСМІХНЕМСЯ

Удумайцеся ў фразу з рэкламы: «Цяпер будзьце голиц з меншым раздражненнем...» Я так і ведаду, што колькасць паразу наўпрост залежыць ад настрою брыцьч!

Калі дзе дальнабойчыкі прышкодзіць у кінатэатр, то адзін глядзіць фільм, а другі спяць. Праз гадзіну яны мяняюцца.

Дзецім на заметку: прэзерватыў, падкінуты бацьку ў кішэню, аднаўвае бацьку ад дурных роўстаў пра шую.